

T. C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUK TANISI ALAN
EBEVEYNLERİN 10-18 YAŞ ÇOCUKLARINDA ANNE
BABADAN ALGILANAN PSİKOLOJİK KONTROL VE
MÜKEMMELİYETÇİLİK DÜZEYİ**

Yüksek Lisans Tezi

Burcu İLERİ ÜNYELİ

İstanbul, 2015

T. C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUK TANISI ALAN
EBEVEYNLERİN 10-18 YAŞ ÇOCUKLARINDA ANNE
BABADAN ALGILANAN PSİKOLOJİK KONTROL VE
MÜKEMMELİYETÇİLİK DÜZEYİ**

Yüksek Lisans Tezi

Burcu İLERİ ÜNYELİ

130790018

Danışman:
Prof.Dr. Nihal ÖREN

İstanbul, 2015

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanısı Alan Ebeveynlerin 10-18 Yaş Çocuklarında Anne Babadan Algılanan Psikolojik Kontrol ve Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ‘ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. / / (Tarih)

(İmza)

Burcu İLERİ ÜNYELİ

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇİNDEKİLER.....	1
ÖNSÖZ.....	IV
ÖZ.....	V
ABSTRACT.....	VI
TEŞEKKÜR.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XIV
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XV
EKLER DİZİNİ.....	XVI

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Araştırmanın Amacı.....	1
1.2.Araştırmanın Önemi.....	1
1.3.Problem	1
1.4.Alt Problemler	2
1.5.Hipotezler	3
1.6.Sayıtlılar.....	4
1.7.Sınırlılıklar.....	4
1.8.Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR

2.1. OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUK

2.1.1. Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanımı.....	6
2.1.2. Obsesif Kompulsif Bozukluk Tarihçesi.....	8
2.1.3. DSM-V-TR'ye Göre OKB Tanı Ölçütleri.....	9
2.1.4. Kaygı Bozukluklarının Sınıflandırılması.....	10

2.1.5.Klinik Belirtiler.....	11
2.1.6.Epidemiyoloji.....	12
2.1.7.Etyoloji.....	12
2.1.8.Başlangıç Yaşı ve Cinsiyeti.....	13
2.1.9.Psikodinamik Etkenler.....	14

2.2. AİLESEL ETKİLER

2.2.1.Aile Kavramı ve Tanımı.....	14
2.2.2.Anne-Baba İlişkisinin Önemi.....	16
2.2.3.Anne-Baba-Çocuk Üçgeni.....	17
2.2.4.Anne-Çocuk İlişkisi.....	19
2.2.5.Baba-Çocuk İlişkisi.....	21
2.2.6.Anne-Çocuk İlişkisinde Babanın Rolü.....	22
2.2.7.Baba-Çocuk İlişkisinde Annenin Rolü.....	23

2.3. ÇOCUK VE ERGENLERDE FARKLI ANNE BABA TUTUMLARI

2.3.1.Çocukluk ve Ergenlik Çağı.....	24
2.3.2.Tutumun Kavramı ve Tanımı.....	26
2.3.3.Tutumun Öğeleri ve Özellikleri.....	28
2.3.4.Tutumların Oluşmasında Ailenin Etkisi.....	30
2.3.5.Farklı Anne Baba Tutumlarının Çocuk ve Ergenlere Etkisi.....	31

2.4. ÇOCUK ve ERGENLERDE BENLİK KAVRAMI OLUŞUMUNDA, OKB TANISI ALMIŞ ANNE BABA TUTUMLARIV E ETKİLERİ

2.4.1.Benlik ve Kişilik Kavramı.....	37
2.4.2.Benlik Kavramının Oluşumunda Anne ve Babanın Rolü.....	38
2.4.3.OKB' li Ebeveynlerin Aile İçi Tutumları ve Benlik Kavramına Etkileri.....	39

2.5. OKB TANISI ALMIŞ EBEVEYNLERİN ÇOCUK VE ERGENLERE KARŞI TUTUMLARININ KONTROL BOYUTU

2.5.1.OKB’li Ailelerde Bilişsel Kontrol Modeli.....	43
2.5.2.Çocuğun Kişilik Değişkeni Mükemmeliyetçilik....	45
2.5.3.Ebeveynin Psikolojik Kontrol Boyutu.....	46

2.6. YURTIÇI VE YURTDIŞI İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.6.1.Yurtiçi Yayın ve Araştırmalar.....	50
2.6.2.Yurtdışı Yayın ve Araştırmalar.....	54

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1.Araştırma Modeli.....	58
3.2. Evren ve Örneklem.....	58
3.3.Veritoplama Araçları.....	60
3.3.1. Demografik Bilgi Formu.....	60
3.3.2. Psikolojik Kontrol Ölçeği (PKÖ).....	61
3.3.3. Frost_Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (F-ÇBMÖ).....	62
3.4. Deneysel İşlemler ve Veritoplama Süreci.....	63
3.5. Verilerin Analizi.....	63

BÖLÜM IV

BULGULAR.....	64
----------------------	-----------

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	121
KAYNAKÇA.....	129
EKLER.....	143

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, Obsesif Kompulsif Bozukluk tanısı alan ebeveynlerin tutumlarının, kişilik gelişimini henüz tamamlamamış olan orta çocukluk ve ergenlik çağındaki çocuklarının, anne babadan algıladıkları psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeylerini etkileyeceği düşünülmüştür. OKB'li ebeveynlerin ergenlik çağındaki çocuklarına uyguladıkları psikolojik ve davranışsal kontrol biçimlerinin, bu çocuk ve ergenlerin öz düzenlemelerini, öz düzenlemenin aracılık etkisi üzerinden de benlik algılarını, kişilik özelliklerini etkileyeceği düşünülmüştür. Bu konu, doksanlı yılların başından beri dünya literatüründe tartışılmaya başlanmış olan ancak ülkemizde çok az sayıda çalışmanın yapıldığı, görece yeni bir konudur. Çalışmanın özellikle çocukluk ve ergenlerde öz düzenlemenin gelişimi için kritik olabilecek bir dönemde olan sağlıklı bir örnekleme uygulanmış olmasının literatüre değerli katkılar sağlayacağı öngörülmüştür.

ÖZ

İLERİ ÜNYELİ, Burcu. OKB Tanısı Alan Ebeveynlerin 10-18 Yaş Çocuklarında Anne Babadan Algılanan Psikolojik Kontrol ve Mükemmeliyetçilik Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2015

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nihal ÖREN

OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUK TANISI ALAN EBEVEYNLERİN 10-18 YAŞ ÇOCUKLARINDA ANNE BABADAN ALGILANAN PSİKOLOJİK KONTROL VE MÜKEMMELİYETÇİLİK DÜZEYİ

Bu araştırmada, Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) tanısı alan anne ya da babaların, 10-18 yaş çocuklarında algılanan psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde, Psikiyatri polikliniğine başvuran, DSM IV-TR ve DSM V-TR tanı kriterlerine göre OKB tanısı konan anne ya da babaların çocukları (n=30) çalışmaya alınmıştır. Kontrol grubuna ise Samsun/19 Mayıs, Atatürk Ortaokulu ve Samsun/Bafra, Altinkaya Anadolu Lisesinde okumakta olan anne babaları herhangi bir psikiyatrik tanı almamış, çocuk ve ergenler (n=30) dahil edilmiştir. Çalışmaya alınan çocuk ve ergenlerin yaş ortalaması 14.80 ± 2.88 (min.10 yaşında, max. 18 yaşında) olduğu görülmüştür. Çalışma verilerinin toplanmasında çocuk ve ergenlere Demografik Form, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (FÇBMÖ) ve Psikolojik Kontrol Ölçeği (PKÖ) uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular literatür ışığında tartışılmıştır. Çalışma bulguları, ilgili literatürdeki mevcut çalışma sonuçlarıyla büyük ölçüde tutarlıdır. Verilere göre, annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin, annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Babası OKB tanısı almış bireylerin, babası OKB tanısı almamış bireylere oranla babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Obsesif Kompulsif Bozukluk, Psikolojik Kontrol, Mükemmeliyetçilik, Anne Baba Tutumları

ABSTRACT

İLERİ, ÜNYELİ, Burcu. The psychological control and perfectionism levels which are perceived from the mothers and fathers by 10 year old to 18 year old children whose parents had been diagnosed with obsessive compulsive disorder.

Thesis Advisor: Prof. Dr. Nihal ÖREN

THE PSYCHOLOGICAL CONTROL AND PERFECTIONISM LEVELS WHICH ARE PERCEIVED FROM THE MOTHERS AND FATHERS BY 10 YEAR OLD TO 18 YEAR OLD CHILDREN WHOSE PARENTS HAD BEEN DIAGNOSED WITH OBSESSIVE COMPULSIVE DISORDER

In this research project, it was aimed to identify the psychological control and perfectionism levels which are perceived from the mothers and fathers by 10 year old to 18 year old children whose parents had been diagnosed with obsessive compulsive disorder. In Ondokuzmayıs University, Medical School, applicants of psychiatry department, children of mothers and fathers (n=30) who have diagnosed to OCD as DSM-IV.TR, DSM-V.TR criteria have taken into consideration. Also, in the control group, children and adolescents (n=30) from Samsun/19 Mayıs Atatürk Junior High School and Samsun/Bafra, Altınkaya High School was included whose mothers and fathers was not identified to any psychiatric issue. It was approved that the average age of the children and adolescents were 14.80 ± 2.88 (min. 10 years old, max. 18 years old). In the collection of the working data, demographic form, multi dimensional perfectionism scale, and psychological control scale was applied to the children and adolescents. The datas received by the research was diagnosed with Windows 21.0 program. Findings were discussed according to the literature. Working findings were consistent with most of the current literature working results. According to the datas, individuals, whose mothers and fathers were diagnosed to OCD were more close to the perfectionism where as the individuals whose mothers and father were not diagnosed to OCD. It was approved that compared to individuals, whose fathers has not diagnosed to OCD, the individuals whose fathers have diagnosed to OCD had higher psychological controlling level.

Key Words: Psychological Control, Perfectionism, Obsessive Compulsive Symptoms, Manners of Mothers and Fathers

Sevgili Oğlum Uygur' a...

TEŞEKKÜR

Tez yazma sürecimin her aşamasında anlayış, sabır ve özveriyle zaman ayırıp eleştirel, yapıcı fikir ve önerileriyle tezime büyük katkılarda bulunan, daha iyi bir tez yazmam konusunda beni yüreklendiren, kendisiyle çalışmaktan dolayı kendimi şanslı hissettiğim Danışman Hocam, Sayın Prof. Dr. Nihal ÖREN'e, psikiyatri polikliniğinde yaptığım araştırma süresince bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım Sayın Prof. Dr. Ahmet Rıfat ŞAHİN'e, yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Çıdam KUMKALE ve Kübra KAYA'ya, tezimle ilgili kıymetli zamanını benimle paylaşan Nur HELVALI'ya, bugün olduğum kişi olmamda ve hedeflerime ulaşmamda yaptıkları fedakarlıklar ve harcadıkları emekleriyle en büyük pay sahibi olan sevgili annem ve babama, varlığından her daim güç aldığım abim Barış İLERİ'ye, yüksek lisans için ayırdığım zamana bebeklik ve çocukluklarıyla eşlik eden canım oğullarıma, yüksek lisansım süresince başarılarıma vesile olan, en büyük destekçim eşime teşekkürlerimi sunarım.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Ebeveynlerin OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

Tablo 3.2: Katılımcıların Sosyoekonomik Düzeylerine (SED) İlişkin Yüzdeler

Tablo 4.1: Araştırmaya Katılan Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

Tablo 4.2: Araştırmaya Katılan Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

Tablo 4.3: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeğinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.4: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.5: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.6: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.7: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.8: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.9: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.10: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.11: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.12: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.13: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.14: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.15: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.16: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.17: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.18: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.19: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.20: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.21: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.22: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.23: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.24: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.25: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.26: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.27: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk Olduklarına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.28: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.29: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.30: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.31: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.32: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.33: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.34: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.35: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.36: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılmas

Tablo 4.37: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.38: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Tablo 4.39: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 4.40: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa No:
Şekil 1.1. Obsesif Kompulsif Bozukluk Döngüsü.....	7
Şekil 1.2. Obsesif Kompulsif Bozukluğun Bilişsel-Davranışçı Yorumlama (appraisal) Kuramlarının Temel, Kuramsal Çerçevesi.....	43

KISALTMALAR DİZİNİ

OKB: Obsesif Kompulsif Bozukluk

F-ÇBMÖ: Frost – Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği

PKÖ: Psikolojik Kontrol Envanteri

N: Kisi Sayısı

SPSS: Sosyal Bilimler İstatistiksel Paket Programı

EKLER DİZİNİ

EK 1. Tablolar

EK 2. Demografik Bilgi Formu

EK 3. Psikolojik Kontrol Ölçeği (PKÖ)

EK 4. Frost – Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (F-ÇBMÖ)

EK 5. Bilgilendirilmiş Onam Formu

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, OKB tanısı alan ebeveynlerin 10-18 yaş çocuklarında OKB tanısı almamış ebeveynlerin aynı yaş grubu çocuklarına göre anne-babadan algıladıkları psikolojik kontrolün ve mükemmeliyetçilik eğilim düzeylerinin anlamlı fark gösterip göstermediğinin araştırılmasıdır.

1.2.Araştırmanın Önemi

OKB'nin genetik boyutunun yanında, sosyal çevre ve aile ile olan ilişkilerin etkisi olarak davranışsal öğrenmenin çocuklarda OKB üzerinde etkili olduğu bilinmektedir ve önem taşımaktadır.

Çocuk çağı başlangıçlı OKB, erişkin başlangıçlı OKB'den gösterdiği farklar nedeniyle son yıllarda klinisyenlerin ilgi odağı olmuştur

OKB'nin sanıldığı kadar seyrek rastlanan bir rahatsızlık olmadığına saptanması, her yaşta ve çeşitli semptomlarla ortaya çıkabilmesi, çocuklukta başlayıp erişkinlikte sürmesi gibi özellikleri nedeniyle daha çok ilgi çeken bir duruma gelmiştir.Ebeveyn-çocuk ilişkisi üzerine yapılan OKB araştırma sayısının son zamanlarda artış göstermesine rağmen, yurtiçi araştırma sayısının nicelik bakımından kısıtlı olması bu konuda yapılacak araştırmaların önemini arttırmaktadır.

1.3.Problem

Obsesif Kompulsif Bozukluk tanısı almamış ebeveynler ile Obsesif Kompulsif Bozukluk tanısı almış ebeveynlerin çocuklarında yapılan yakın zamanlı araştırmalar, çocuklarda OKB belirtilerinin olumsuz ebeveynlik tutumları ile ilişkili olduğuna işaret etmektedir.

Karakter özellikleri kişinin doğuştan getirdiği özellikleridir. Çeşitli araştırmalar mükemmeliyetçi kişilik özelliklerinin subklinik OKB belirtileriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu göstermektedir.

Obsesif Kompulsif Belirtileri gösteren kişilerin belirti göstermeyenlere göre daha fazla kendini suçlayan, risk almaktan kaçınan ve mükemmeliyetçi bireyler olduklarına işaret etmektedir (Frost, Steketee, & K.,1994). Frost,Lahart ve Rosenblate,(1991) ek olarak subklinik grubun özellikle babalarının daha eleştirel ve mükemmeliyetçi oldukları görülmüştür. Annelerdeki mükemmeliyetçilik ise kızlardaki mükemmeliyetçilikle anlamlı ilişki gösterdiği bulgulanmıştır.

Obsesif Kompulsif Belirtileri ve mükemmeliyetçiliğin alt boyutları arasındaki en güçlü ilişkiler, mükemmeliyetçiliğin en önemli ölçümü olan ve bu çalışmalarda kullanılan Frost Çok Boyutlu Ölçeği'nin 'hatalara aşırı dikkat' ve 'davranışlardan şüphe duyma' alt boyutları ile Obsesif Kompulsif Belirtiler arasında göstermektedir. (Shafren, Mansell, 2001).

OKB'nin genetik geçişli olduğunu düşündüren aile ve ikiz çalışmaları vardır. Aile çalışmaları OKB'li bir hastanın biyolojik akrabaları arasında, OKB ya da obsesif kompulsif semptomların genel popülasyona göre 5,10 kat daha sık olduğunu göstermektedir. OKB'li hastaların birinci derece yakınlarında kontrol grubuna göre 3-12 kat daha fazla OKB riskinin olduğu ve bu oranın şizofreni ve bipolar afektik bozuklukta görülene yakın olduğu bildirilmiştir. Özellikle erken başlangıçlı OKB'nin daha çok ailesel olduğu bildirilmiştir. Bu bulgu tek başına genetik etkenler lehine yorumlanamaz. Çocuklar, anne babalarının davranışlarını taklit ederek bu semptomları öğrenmiş olabilirler. Bununla birlikte hastaların semptomları ile ailedeki diğer bireylerin semptomları genellikle farklıdır. Örneğin denetleme kompulsiyonları olan OKB'li bir annenin çocuğu el yıkama kompulsiyonları sergileyebilir.(Şahin & Böke, 2007)

1.4.Alt Problemler

1)OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında fark var mıdır?

2)OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeyleri arasında fark var mıdır?

3)OKB tanısı alan ebeveyn çocuklarının mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde çocukların cinsiyetleri arasında fark var mıdır?

4)OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarındaanne babadan algılanan mükemmeliyetçilikve psikolojik kontrol düzeylerinde farklı sosyoekonomik durumları bakımından fark var mıdır?

5)OKB tanısı almış ebeveynin çocuklarında mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde aynı ailede OKB tanısı almış ebeveyn ile almamış diğer ebeveyn arasında fark var mıdır?

1.5.Hipotezler

1)OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarının aleyhine mükemmeliyetçilik düzeylerinde, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre fark vardır.

2) OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarının aleyhineanne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre fark vardır.

3)OKB tanısı alan ebeveyn çocuklarının mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde kız çocuklarına göre erkek çocukların aleyhine fark vardır.

4) OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, anne babadan algılanan psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeylerinde sosyoekonomik düzeyi düşük olanların aleyhine fark vardır.

5)OKB tanısı almış ebeveynin çocuklarında mükemmeliyetçilik ve anne

babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde aynı aile bulunan OKB tanısı almış ebeveynin aleyhine fark vardır.

1.6.Sayıtlar

1)Bilgi toplama amacı ile kullanılan ölçekler geçerli ve güvenilirlerdir.

2)Örnekleme oluşturulan grup, bilgi toplama amacı ile verilen ölçeği gönüllü ve içten yanıtlamıştır.

1.7.Sınırlılıklar

1)Araştırmanın deney grubu, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Polikliniğinden 10.08.2015 - 01.04.2014 tarihleri arasında OKB tanısı almış yaşları 28-56 arasında değişen hastaların 10-18 yaş aralığındaki çocukları ile sınırlıdır.

2)Araştırmanın kontrol grubu Samsun ilinde bulunan Bafra ilçesi Altinkaya Anadolu Lisesi ve 19 Mayıs ilçesi Atatürk Ortaokulu 10-18 yaş aralığındaki öğrenciler ile sınırlıdır.

3)Bireysel öngörüşme ile kontrol grubunda bulunan çocuk ve ergenlerin; anne babanın ve kendilerinin herhangi bir psikiyatrik tanı almaması, anne babalarının öz, hayatta ve birlikte yaşıyor olması ile sınırlandırılmıştır.

4)Deney grubunda bulunan çocuklar öngörüşme ile; anne babanın öz, hayatta, birlikte yaşıyor ve herhangi bir psikiyatrik tanı almamış olması ile sınırlandırılmıştır.

5)Yapılan araştırmanın bulguları Frost Çok Boyutlu Mükemmelliyetçilik Ölçeği (F_ÇBMÖ) ve Psikolojik Kontrol Ölçeği'nin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.

6)Araştırmaya denekler gönüllü olarak katılmıştır.

1.8.Tanımlar

Obsesif Kompulsif Bozukluk (Takıntı, Zorlantı Bozukluğu); takıntılarını (obsesyonların), zorlantılarını (kompulsiyonların) ya da her ikisinin birlikte varlığı olarak tanımlanır. (Köroğlu, 2014)

Obsesyonlar tekrar eden güvensiz ve hayali huzursuzluklara neden olurlar, genelde kontrol edilemeyen tecrübelerdir. Anlamsız ve günlük yapılması gereken görevlerin daha sık yapılmasına sebep olan, uyumsuz şiddet içerebilen düşüncelerdir. Kompulsiyonlar ise tekrar eden hareketler, mental aktiviteler ve huzursuzluğu gidermek için güdüleyen davranışları içerir. Bu genel mental aktiviteler; sayı saymak şanslı şansız sayı belirlemek, bir kelimeyi sürekli tekrar etmek gibi örneklendirilebilir. Belirli kompulsiyonlar ve mental hareketler bir amaç içermezler. Daha çok ergen ve yetişkinlerde kompulsiyonlar, korkularını azaltmak için kullanılan hareketler olarak değerlendirilir. Güvenliklerini inşa edebilmek ve tehlikeden uzak durabilmek için bu hareketlere yönelirler. Bu durumlarda bile kompulsif hareketler obsesyonlardanbağımsız olarak tanımlanabilir ve kompulsiyonlar endişelerden ortaya çıkan obsesyonları azaltmak için kullanılırlar(Developmental Psychopathology, 2000).

Kişilerin düşünce, duygu ve davranışlarını kendinin uygun bulduğu duygu, düşünce ve davranışlara dönüştürebilmesi için kişilere müdahale edilmesi psikolojik kontroldür.Ebeveyn ve çocuk ilişkilerinde ‘Psikolojik Kontrol’, ebeveynlerin, çocuklarının düşüncelerini önemsemeyerek kendi düşüncelerini kabul ettirmeye çalışması, çocuğun duygularını dinleyip, anlayabilmek yerine kendi duyguları üzerinden iletişim kanalı açması, çocuğun davranışlarını baskıcı bir tutumla kendine göre doğru kabul ettiği davranış biçimlerine dönüştürebilmek için baskıcı bir tutum sergilemesidir.

Çocuklarını psikolojik olarak kontrol eden anne babalar aşırı korumacı, sahiplenici, yönlendirici, eleştirel, zorla kontrol altında tutmaya çalışan, suçluluk duygusu üzerinden davranış geliştirmeye çalışan kişilerdir (Shafaefer 1965a).

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR

2.1. OBSESİF KOMPULSİF BOZUKLUK

2.1.1. Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanımı

Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB), obsesyonların ve/veya kompulsiyonların tabloya egemen olduğu ruhsal bir bozukluktur. Obsesyon(Saplantı), kişinin rahatsız edici bulduğu,girici,sıkıntı yaratan yineleyici düşünce dürtü ya da düşlemlerdir. Kompulsiyon(Zorlantı) ise bir obsesyona tepki olarak ya da katı kurallara göre yapılan motor ya da mental eylemlerdir. Kişi tarafından aşırı ya da anlamsız olduğu bilinir. Obsesyonları nötralize etme ya da olmasından korkulan şeyi önleme amacına yöneliktir. Ancak bu amaçla gerçekçi bir ilişki ya hiç yoktur ya da açıkça abartılıdır (Şahin & Böke, 2007).

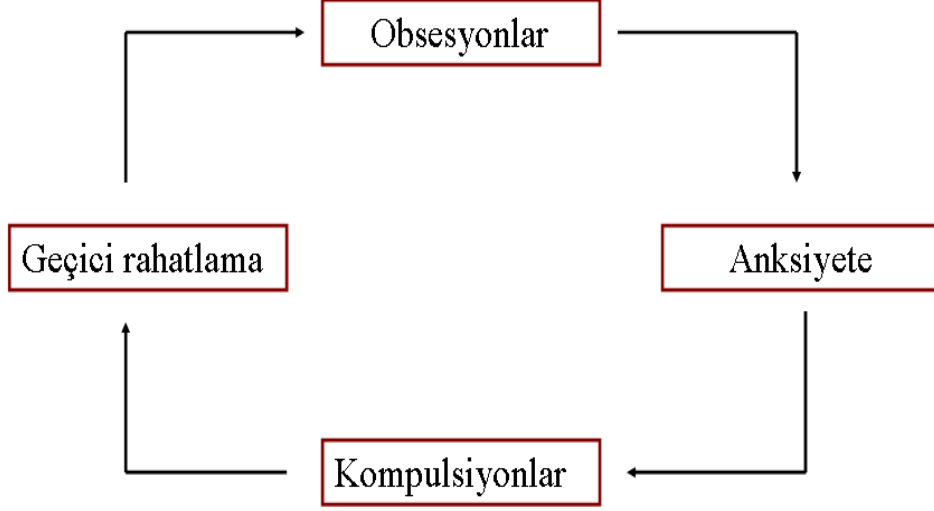
Obsesyonlar, istenmeden gelen, uygunsuz olarak yaşanan, belirgin kaygı ve sürekli düşünceler, dürtüler ya da düşlemlerdir. Kompulsiyonlar, kişinin obsesyona bir tepki olarak ya da katı bir biçimde uygulanması gereken kurallarına göre yapmaktan kendini alıkoyamadığı yineleyici davranışlardır. Obsesif Kompulsif Bozukluk belirgin sıkıntıya ve zaman kaybına sebep olabilen, kişinin yaşamla ilgili birçok işlevselliğini önemli ölçüde bozabilen ve tedaviye cevap verebilen bir psikiyatrik bozukluktur (Fourth ve ark,2000).

Obsesif Kompulsif Bozukluk (Takıntı, Zorlantı Bozukluğu) ; takıntılarının (obsesyonların), zorlantılarının (kompulsiyonların) ya da her ikisinin birlikte varlığı olarak tanımlanır (DSM-5,çev.Köroğlu,2014).

DSM-III ' te yapılan bir tanıma göre OKB başka bir mental sorundan ayrı olarak stres veya sosyal çevreden uzaklaşmaya da ortaya çıkan obsesyon ve dürtülerdir. (Textbook in Pschiatric Epidemiology , 2002)

Yenilenen ısrarlı, beklenmedik, uygunsuz stres ve endişe yaratan ama ciddi problemler içermeyen düşüncelerdir. Bu obsesyonlara sahip olan kişiler obsesyonu bastırır ve kendi düşüncelerinin ürünü olarak tanımlarlar. (DSM-IV Case Studies, American Psychiatric Press, , 1996)

Obsessif-kompulsif bozukluk döngüsü

Şekil 1.1: Obsesif kompulsif bozukluk döngüsü(Kütük, 2010).

Obsesif kompulsif bozukluk, temelde obsesyon ve kompulsiyon olarak adlandırılan belirtilerin oluşturulduğu ruhsal bir bozukluktur. Obsesyonlar, bireyin zihninden uzaklaştıramadığı, iradesi ve kontrolü dışında zihnine hücum eden rahatsız edici, çoğu zaman tehdit edici, ısrarlı ve tekrarlayıcı düşüncelerdir. Bu düşünceler çoğu zaman hastanın kendisine de saçma ve anlamsız gelir. Obsesyonlar, gerçeğe yakın ve gerçekleşebilecek nitelikte düşünceler olabileceği gibi, zaman zaman gerçekten oldukça uzak ve sanrısız nitelikte olabilir. Kompulsiyonlar, çoğunlukla obsesyonlara tepki olarak ortaya çıkan davranışlardır. Bu davranışlar gözlenebilir olabileceği gibi, dışarıdan gözlenemeyen zihinsel davranışlar, yani düşünceler şeklinde de olabilir. Kompulsiyonlar bireyin engelleyemediği, tekrarlayıcı davranışlar şeklinde ortaya çıkar. Bu belirtilerin görevinin, obsesyonların yarattığı kaygıyı azaltmak ya da nötrleştirmek olduğu düşünülür. Obsesyonlar genellikle bir tehdit, kompulsiyonlar ise bu tehdite karşı bir tehdit niteliğindedir. (Şavaşır, 1998)

Öztürk (2001)'de Obsesif Kompulsif Bozukluk'ğu Saplantı-Zorlantı Bozukluğu şeklinde tanımlamış ve saplantı (obsession), istenç (irade) dışı gelen, bireyi tedirgin eden, benliğe yabancı (ego- dystonic), bilinçli çaba ile kovulamayan,

inatçı biçimde yineleyen düşünceler. Zorlantı (kompulsiyon) ise çoğu kez saplantılı düşünceleri kovmak için yapılan, istenç dışı yinelenen hareketlerdir.

2.1.2. Obsesif Kompulsif Bozukluk Tarihçesi

Saplantılar ve zorlantılar insanlık tarihi kadar eskidir .Çok eski din kitaplarında düşünce saplantılarına ve hareket zorlantılarına işaret eden davranış örnekleri bulunmaktadır.Kaldı ki dinsel ve büyüsel törenlerin kaynağında büyük oranda obsesif kompulsif nevrozdeki benzer savunma düzeneklerinin işlediği görülür. (Öztürk, 2001)

Obsesyon ve kompulsiyonlar melankolinin bir belirtisi olarak ilk kez Jean Etienne, Dominique Esqurial tarafından 1938’de tanımlanmıştır. Mental tikler ve akıldışı düşünceler olarak adlandırılmıştır, anlamsızlığı hasta tarafından da bilindiği için ‘iç görüşü olan delilik’ olarak tanımlamalar yapılmıştır. OKB’nin bugünkü tanımlamalarına içgörü kavramı ve tekrar edilen akıl dışı düşünceler tanımları temel oluşturmuştur.

20.yüzyılın başlarında Pierre Janet ve Kurt Schneiner Obsesif Kompulsif nevrozu ayrı bir antite olarak tanımlamıştır ve aşağıdaki ölçütler

1) Belli bir şey düşünmeye, hissetmeye ya da yapmaya yönelik öznel bir zorlanmışlık duygusunun varlığı,

2) Obsesyon içeriğinin saçma ya da mantık dışı benliğe yabancı olarak algılanması,

3) Obsesyona direncin eşlik etmesini getirmiştir. (Belene, 2007)

2.1.3.DSM-V-TR'ye Göre OKB Tanı Ölçütleri

A. Takıntılar (Obsesyonların), zorlantıların (kompulsiyonların) yada her ikisinin birlikte varlığı:

Takıntılar (obsesyonlar) (1) ve (2) ile tanımlanır:

1. Kimi zaman zorla ve istenmeden geliyor gibi yaşanan, çoğu kişide belirgin bir kaygı yada sıkıntıya neden olan, yenileyici ve sürekli düşünceler, itkiler yada imgeler.

2. Kişi, bu düşüncelere, itkilere yada imgelere aldırılmamaya yada bunları baskılamaya çalışır yada bunları başka bir düşünce yada eylemle yüksüzleştirme (bir zorlantıyı yerine getirerek) girişimlerinde bulunur.

Zorlantılar (kompulsiyonlar) (1) ve (2) ile tanımlanır:

1. Kişinin takıntısına tepki olarak yada katı bir biçimde uyulması gereken kurallara göre yapmaya zorlanmış gibi hissettiği yinelemeli davranışlar (örn. El yıkama,düzenleme, denetleyip durma) yada zihinsel eylemler (örn. Dinsel değeri olan sözler söyleme, sayı sayma, sözcükleri sessiz bir biçimde yineleme).

2. Bu davranışlar yada zihinsel eylemler, yaşanan kaygı yada sıkıntıdan korunma ya da bunları azaltma ya da korkulan bir olay ya da durumdan sakınma amacıyla yapılır; ancak bu davranışlar ya da zihinsel eylemler, yüksüzleştireceği yada korunulacağı tasarlanan durumlarla gerçekçi bir biçimde işikili değildir ya da açıkça aşırı bir düzeydedir.

Not: Küçük çocuklar bu davranışlarının ya da zihinsel eylemlerinin amaçlarını dile getiremeyebilirler.

B. Takıntılar ya da zorlantılar kişinin zamanını alır (örn. Günde bir saatten çok zamanını alır) ya da klinik açıdan belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal işle, ilgili alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında işlevsellikte düşmeye neden olur.

C. Takıntı – zorlantı belirtileri, bir maddenin (kötüye kullanılabilen bir madde, bir ilaç) ya da başka bir sağlık durumunun fizyolojiyle ilgili etkilerine bağlanamaz.

D. Bu bozukluk, başka bir ruhsal bozukluğun belirtileriyle daha iyi açıklanamaz (örn.yayagın kaygı bozukluğunda olduğu gibi aşırı kuruntular; beden

algısı bozukluğunda olduğu gibi sahip olduklarını elden çıkartmakta ya da onlarla ilişkisini kesmekte güçlük çekme; trilkotillomanide (saç yolma bozukluğu) olduğu gibi saç yolma; deri yolma bozukluğunda olduğu gibi derisini yolma; basmakalıp davranış bozukluğunda olduğu gibi basmakalıp davranışlar; yeme bozukluklarında olduğu gibi törensel yeme davranışı; madde ile ilişkili ve bağımlılık bozukluklarında olduğu gibi maddeleri ya da kumar oynamayı düşünüp durma; hastalık kaygısı bozukluğunda olduğu gibi hastalığının olduğunu düşünüp durma; cinsel sapkınlık bozukluklarında olduğu gibi cinsel itkiler ya da düşlemler; yıkıcı bozukluklarda dürtü denetimi ve davranım bozukluklarında olduğu gibi dürtüler; yeğin depresyon bozulduğunda olduğu gibi suçluluk ile ilgili dölşünsel uğraşlar; şizofreni açılımı kapsamında ve psikoza giden diğer bozukluklarda olduğu gibi düşünce sokulması ya da sanrısız uğraşlar ya da otizim açılımı kapsamında bozukluklar olduğu gibi yinelemeli davranış örüntüleri.)

Varsa belirtiniz:

İçgörüsü iyi ya da oldukça iyi: Kişi, takıntı-zorlantı bozukluğu inanışlarının kesinlikle ya da olasılıkla gerçek olmadığını ya da gerçek olabileceğinin ya da olmayabileceğinin ayırımındadır.

İçgörüsü kötü: Kişi, takıntı zorlantı bozukluğu inanışlarının olasılıkla gerçek olduğunu düşünür.

İçgörüsü yok\sanrısız inanışlar: Kişi, takıntı-zorlantı bozukluğu inanışlarının gerçek olduğuna kesin olarak inanmaktadır.

Varsa belirtiniz:

Tikle ilişkili: Kişinin, o sırada ya da geçmişte bir tik bozukluğu öyküsü vardır.Şizofreni hastalarında obsesif kompulsif belirtiler. (Amerikan Psikiyatri Biriliği, 2014)

2.1.4. Kaygı Bozuklukların Sınıflandırılması

DSM IV'te sadece ayrılık anksiyetesi bozukluğu ve selektif mutizm, bebeklikte, çocukluk döneminde ve ergenlikte ilk defa tanınan bozukluklar başlığı altında ayrıca tanımlanmış olup diğer kaygı bozukluklarının tanısı için erişkin kriterleri kullanılmıştır. DSM IV'te erişkinlik döneminde tanı konulan, çocukluk çağında da görülen kaygı bozuklukları ; yaygın anksiyete bozukluğu, sosyal fobi,

özgül fobi, obsesif kompulsif bozukluk (OKB), travma sonrası stres bozukluğu (TSBB), akut stress bozukluğu, sınıflandırılmayan anksiyete bozuklukları olarak tanımlanmıştır. Çocuklarda erişkinlerden farklı olarak özgül fobi ve sosyal fobi için çocuklardan korkularının anlamsız ya da aşırı olduğunun farkında olmaları beklenmez. (Amerikan Psikiyatri Birliği,2007)

DSM V'te ise obsesif kompulsif bozukluk, 'obsesif kompulsif bozukluk ve ilişkili bozukluklar' başlığı altına, travma sonrası stres bozukluğu ve akut stres bozukluğu ise 'travma ve tetikleyici etkenle ilişkili bozukluklar' başlığı altına alınmıştır (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2014).

2.1.5. Klinik Belirtiler

OKB, semptom yönünden oldukça zengindir ve semptomlardaki bu çeşitlilik, bozukluğun heterojen olduğunu düşündürür. Epidemiyolojik verilere göre hastaların yaklaşık%40'ında sadece obsesyon ,%30'unda sadece kompulsiyon, kalan %30 kadarında hem obsesyon hem de kompulsiyon bulunmaktadır. Klinik serilerde ise hem obsesyonu hem de kompulsiyonu olanlar %75ten fazladır. Bu, son gruptaki hastaların daha fazla yardım arayışında olduklarını gösterir.

Sıklıkla sırasına göre obsesyonlar, bulaşma(%50), kuşku(%40), somatik(%30), simetri(%30), agresif(30), cinsel(%25), dinsel(%10) obsesyonlar şeklindedir. Olguların%70'ten fazlasında iki ya da daha çok obsesyon tipi bir aradadır. Kompulsiyonlar ise kontrol etme(%60), yıkama(%50), sayma(%55), sorma-anlatma ya da dua etme(%35), simetri ve düzen(%30), biriktirme(%20) kompulsiyonları olarak sıralanır. Olguların %60'ında birden çok kompulsiyon tipi bulunur. (Şahin & Böke, 2007)

Öncelikle, "tekrarlayan obsesyonlar veya kompulsiyonların var olması" ölçütünde; çocukluk çağı başlangıçlı OKB tanısı alan çocuklarda obsesyonların, OKB' tanısı alan erişkinlerdeki obsesyonlarla benzer olarak, "bulaşma ve kirlenme", kendisine ya da başkasına zarar verme konusunda, ahlaki/dini değerlendirmelerle ilgili yanlış değerlendirme" üzerine odaklandığı görülmektedir.Yapılan

araştırmalarda sık görülen kompulsiyonlara bakıldığında el yıkama, kontrol etme çabası,sayma, sıraya koyma, düzenleme,dokunma,sürekli okuma/yazma ve zihinsel ritüeller şeklinde-dir.Çocuklarda gözlemlenen kompulsiyonların, obsesyonları tarafsızlaştırma görevi görmelerine karşın, obsesyonlarlabir ilişkisi olmadığına işaret etmişlerdir (Pişgin & zen, 2010).

2.1.6. Epidemiyoloji

1980'lere kadar OKB'nin sık görülmeyen bir hastalık olduğundan yana görüşler kabul edilmekteydi, fakat daha sonra yapılan tarama çalışmalarında yaşam boyu yaygınlık oranı,geniş bir epidemiyolojik çalışma olan ECA'DA %194-3.29 olarak bildirilmiştir.(Korno M, Golding JM ve ark. ,1988) Yaşam boyu yaygınlığı %2,5(Türkiye'de %3,7) bir yıllık %1.7-2,1 arasındadır. Başlama yaşı E'lerde daha düşüktür. Kadınlarda biraz daha sıktır. Düşük eğitim ve gelir dzeyindekilerde ,bekar,boşanmış,dullarda,stresli olay yaşayanlarda daha yüksek orandadır. (Doğan, 2014)Yapılan çalışmalarda OKB'un kültüre özgü farklılıklarının bilinmesinin, hastalığın daha iyi tanınmasında ve tedavisinde katkısı olacağı düşünülmektedir. (Tezcan ve Millet 1997) Hakkında yapılan çalışmalarda OKB'nin kültüre özgü farklılıkların bilinmesinin, hastalığın daha iyi tanınmasında ve tedavisinde katkısı olacağı düşünülmektedir.

2.1.7.Etyoloji

Davranışçı görüşe göre obsesyon ve kompulsiyonlar öğrenilmiş davranışlardır. Belli soruları çözme için bulunmuş ve yineleyen biçimde koşullandırılmış davranış örüntüleridir. ğrenme kuramına göre obsesyonlar anksiyete uyandıran koşullu yanıtlar, kompulsiyonlar ise anksiyeteyi gidermek üzere öğrenilmiş ve anksiyetenin azaltılmasıyla da pekiştirilmış eylemlerdir.

OKB'nin etyolojisi genetik, biyolojik davranışsal ve psikodinamik kuramlarla açıklanmaya çalışılmaktadır. Aile çalışmalarında, sosyal özelliğin tam olarak

dışlanamamış olmasına karşın genetik etkenin varlığı ileri sürülmektedir. Gerek aile gerekse ikiz çalışmaları genetik bileşeni desteklemektedir. Yapılan aile çalışmalarında bu hastaların birinci derece akrabalarında %35 oranında benzer bir bozukluğun olduğu saptanmıştır. (Kaplan & Sadock 2003).

2.1.8. Başlangıç Yaşı ve Cinsiyeti

Başlangıç yaşı erkeklerde(19 yaş) biraz daha erken, kadınlarda biraz daha geçtir(22 yaş). Hastaların %65'inde bozukluk 25 yaşından önce,ancak %15 kadarında 35 yaşından sonra başlamaktadır. İki yaşında OKB tanısı konan olgular olduğu bildirilmiştir. Bozukluğun yerleşmesinde önce işlevselliği belirgin derecede bozmayan ve önemli rahatsızlık yaratmayan obsesif kompulsif semptomların bulunduğu, hastaların çoğu tarafından bildirilmektedir. Bu tür minör sempoamların başlama yaşı 13 dolaylarındadır ve erkeklerde biraz daha erken yaşlarda başlar. (Şahin & Böke, 2007)

Obsesif kompulsif bozukluğun (OKB) sadece ergenlik ve erişkinlik dönemine özgü olmadığı, aynı zamanda çocuklukta da görüldüğü bilinmektedir. OKB'nin başlangıcı sıklıkla çocukluk çağı ve ergenlik sonu genç erişkinlik döneminde olmaktadır (Çetin, Coşkun, İşeri ve ark, 2008).Çocuk ve ergen yaş grubunda OKB'nin yaşam boyu yaygınlığı % 0.5-1 arasındadır. OKB olan erişkin hastaların 1/3-1/2 kadarının belirtilerinin çocukluk çağında başladığı belirtilmektedir. (Taner, Taner, Bakar, & Bodur, 2007)

OKB ergenlerde yaygın şekilde görülmektedir. Yaşam boyu yaygınlığı %1-4 saptanmıştır. OKB genellikle çocukluk çağının sonlarında ve ergenlikte başlamaktadır. Yetişkinlerde OKB'nin başlama yaşı en az üçte bir oranında, on beş yaşından öncedir. OKB tanısı almış kişilerin işlevselliği bozulduğunda ve ya sıkıntı hissettiklerinde tıbbi yardım arayışına girmektedirler ve obsesif kompulsif belirtiler başladığında, yardım arama süresinin ortalama yedi yıl olduğu bilinmektedir. OKB'li ergenlerin, obsesif belirtilerin bir hastalık olduğunu algılayamamakta, utanma,

damgalanma kaygısı yaşamakta ve yaşadıklarını geçici olarak görme gibi sebeplerle tıbbi yardım arayışını erteledikleri saptanmıştır (Abdullah Akpınar, 2013).

1.1.9. Psikodinamik Etkenler

Psikanalitik görüş, obsesyonları, bastırılmış dürtülerin türevi olarak tanımlamaktadır. Dürtü niteliklerinin korunmuş, fakat deforme olmuş olduğunu belirtmişlerdir. Saldırganlık ve cinsellik içeren obsesyonlar genellikle bu özelliktedirler. Kompulsiyonlara bakıldığında, dürtü türevinde olabilecekleri superego buyrukları da olabilirler (yıkama kompulsiyonunda olduğu gibi). OKB'nin bazı semptomlarıysa dürtü türevleriyle karşıt güçler arasında çatışmayı yansıtır (obsessif kompulsif semptomlar gibi).

OKB'de en çok karşımıza çıkan savunma mekanizması regresyondur (gerileme). Regresyonu atağa geçiren, anksiyete sebebi, fallik-dipal dürtülerin ortaya koyduğu tehdittir. Savunma mekanizmalarından gerileme görülürken gelişim dönemlerinden anal döneme dönülür. Bunu kişinin normal gelişimi sırasında anal döneme saplanmış olması kolaylaştırır; fiksasyon (saplanma) ne denli fazla ise o döneme gerileme o denli kolay olur.

Regresyonun diğer nevrotik bozukluklara görece daha az kullanılması hiç kullanılmadığı anlamına gelmez. Hastalarda kabul edilmesi çok zor dürtülerin bilince çıkması, izolasyona ek olarak bastırmanın eksik oluşuyla açıklanabilir (Şahin & Böke, 2007).

2.2. AİLESEL ETKİLER

2.2.1. Aile Kavramı ve Tanımı

Sosyal değişmelerin süratle yaşandığı çağımızda insanların ruh sağlığı ve mutluluğu ailenin varlığını korumaya bağlıdır; çünkü, insan ilişkilerinin kazanıldığı ve sürdürüldüğü, mutluluk zincirinin ilk halkası ailedir. Toplumun temel taşı olan

aile, sosyal değerler, gelenek-görenek ve kanunların öngördüğü biçimde kadın ve erkeğin hayatlarını birleştirerek oluşturdukları evrensel ve sosyal bir kurum olarak ifade edilmektedir(Ersanlı,1990).

Ailenin farklı tanımları yapılmaktadır. F.Nilgün, şahin, & Kalburan,(2009)aile bireyleri arasında var olan ilişkilerle, etkileşim yönünden sosyal bir gurup, ekonomik ortaklık ve aile bireylerinin ihtiyaçlarına cevap bulabilmesi ve ihtiyaçların yürütülmesinde kuralları bulunan en küçük sosyal yapıdır, şeklinde tanımlamışlardır. Geniş anlamda aile; evlenme, kan ya da evlat edinme bağlarıyla bağlanmış, aynı evde yaşayıp aynı geliri paylaşan, birbirleri ile devamlı ilişki içerisinde olan, karı-koca, anne-baban, kız kardeş, erkek kardeş gibi sosyal ilişkileri olan insanların oluşturduğu bir birliktir.

Bagavos ve Martin (2002) ‘ye göre aile ise doğumla başlayıp ya da evlilik veya evlat edinme yolu ile birbirine bağlı bir arada yaşayan iki veya daha fazla üyeden oluşan gruptur. Pesechian (1999)’a göre aile edebi ve biyolojik ya da psikolojik birim gibi görünmesine rağmen, aile formları insanlık tarihi boyunca değişmiştir. Ama ailenin tek bakış açısı aynı kalmıştır: Aile, bireyin dolayısı ile toplumun gelişmesinin ilk çevresidir.

Ağdemir (1991)’e göre Türk toplumunda aile; evlilik bağıyla başlayan, akrabalarla ve sosyal başlarla iç içe olan. çeşitli rollerde olan, birbirlerini her konuda etkileyen çoğunlukla aynı evlerde yaşayan fertlerden oluşan, üyelerinin psikolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılayan birim olarak tanımlanabilir. Aile tanımını birçok araştırmacı tarafından farklı şekillerde tanımlanmakla beraber; hepsinin ortak noktası aile olmasıdır. Aile kavramı bütün toplumlarda önemini korumakla beraber, zaman içerisinde yapısal olarak değişime uğramıştır.

Ailede bireylerin birbirlerinden farkları yoktur. Ailede baba ne ise anne de odur. Birini diğerine tercih etmek; ailenin sağlıklı bir şekilde devamına kastetmek ve yuvanın kutsiyetini görmezlikten gelmektir. Eşler bir elmanın iki yarısı gibidir. Birbirinin eksiklerini tamamlayan ve bütünlük arz eden sosyal yapının en temel iki elemanıdır. Biri anne, diğeri baba olma özelliğini ve varlığını birbirlerine borçludurlar. Kısacası birbirlerinin varlık sebebidirler. Çocuk İse bu bütünlüğün mürüvetidir. Anne-babanın, toplumun, hatta insanlığın güvencesi, geleceğin

teğminatı çocuktur. Anne-babanın tüm menfaatlerinin ötesinde karşılık beklemeden her şeyini vermede tereddüt etmediği tek varlığı çocuk; insan egoizmini parçalayan bir varlıktır (Ersanlı,1990). Aile içi iletişimde sağlıklı tutumların kullanılması sağlıklı aile ilişkilerine temel hazırlamaktadır.

İnsan doğduğu andan itibaren çevresiyle iletişim kurmaya çalışır. Günümüzde iletişim bir insanın teknik olarak bilmesi ve becerilerini iyice geliştirmesi gereken bir araç olmuştur (Ersanlı & Balcı, 1998).Aile içindeki ilişkilerin temelini, anne ve baba ile olan iletişim şekilleri anne- baba tutumları oluşturur.

2.2.2.Anne-Baba İlişkisinin Önemi

Yavuzer (2010)'e göre kişiliğinin oluşumu karakterin biçimlenmesi ve benlik gelişimi, büyük ölçüde çocuğa model olan anne babanın kişilik yapılarıyla yakın ilişkilidir. Kendine güven duyan anne babanın kişilik yapılarına bağlıdır. Kendine güveni olan anne baba, bu özgüvenlerini çocuğa yansıtıp güvenli olmalarını sağlar. Anne babanın davranışlarını model alan çocuk, anne babanın isteyeceği yada istemeyeceği tüm davranışları burada alacaktır.Anne babalarının, aralarındaki ilişkilerinde çocuk oldukça hassastır. Örneğin annesisürekli şiddete maruz kalan ve buna sürekli tanık olan 5,5 yaşında bir erkek çocuk, babasına oluşturduğukızgınlığı şöyle dile getiriyor.‘Babam annemi dövüyor diye asker kılığına giriyorum, babamı öldürüyorum.Oyuncak tüfekte ateş ediyorum; ama babam ölmüyor oyuncak tüfekte vurduğum için ölmüyor." demektedir.

Bu açıdan baktığımızda huzursuz aile ortamı çocuğu olumuz yönden etkilemektedir. Çeşitli uyum davranış problemleri meydana gelmiştir. Anne babasının sürekli tartıştığını gören ve kavga ettiğini gören gergin bir aile ortamında yetişen çocukta alt ıslatma, dışkı kaçırma, tik kekemelik, parmak emme tırnak yeme vb. gibi uyum bozukluğu, davranış bozukluğu ile okul başarısızlıklarına rastlanabilir. Sağlıklı anne baba ilişkisinde annenin babanın birbirlerini sevmeleri, saymaları, birebirlerinin düşüncelerini hoşgörü, saygıyla karşılama, birebirlerine güven duymaları ve desteklemeleri söz konusudur.

Konu ile ilgili farklı araştırma sonuçlarına da ulaşılmıştır. Örneğin, Yörükoğlu (1996)'na göre, ailede uzlaşmayla sonlanan tartışmaların, çocuklar için faydalı hatta öğretici olduğu düşünülmektedir. Bazı anlaşmazlıkların açıklanmasıyla ilişkinin bozulmadığını, sevginin bitmediğini gören çocuk güven duymaktadır. Çocuk, sevgi ve hoşgörüyü de evde görerek, kızgınlık ve öfkeyi de yaşayarak öğrenecektir. Çevresinde çocuk, sürekli tatlı dil, güler yüz görmeli diye bir kural yoktur. Çocuk kuralları da tanınmalıdır. Çocuk bu duyguların uygarca dışa nasıl vurulabileceğini de evde öğrenmelidir. Bazı araştırmacıların Glueck (1950) ve (1962)'in aktardığı sonuçlar, çocukları suça iten etkenleri belirlemiştir. Sonuçlar aile düzenini işaret etmektedir. Uyumsuzluk ve geçimsizlik neden olarak belirtilmiştir. (Yörükoğlu. 1996)

Yavuzer (2010) der ki; 'anne baba, öyle bir ortam hazırlamalıdır ki çocuk sanki her zaman anne ve babası yanındaymış gibi kendini güvenli ve hiç yanında değilmiş gibi özgür hissetsin.' Bu tarz bir aile ortamı, anne baba ilişkisi kendine özgü anlayış ve düşüncesini ifade etme olanağı sağlar. Yavuzer (2003)' e göre baba ve annenin güven duyan, pozitif bir çocuğa sahip olmak için, önce kendilerine, sonra birbirlerine, daha sonra da çocuklarına güven duymaları gerekir. Anne baba, önce kendi içlerinde barışık huzurlu birer birey ve sağlıklı birer model olmalıdır.

2.2.3. Anne-Baba-Çocuk Üçgeni

Ersanlı (1990)'a göre çocuk dünyaya geldiğinde kendini anne-baba arasında kurulu olan ilişkiler ağı içinde bulur. Eşyaları insanlardan ayırma becerisini kazandıkça; giderek genişleyen bu ağ içinde yerini alır. Çocuk bu etkileşim sürecini etkilediği gibi ondanda etkilenir. Karşılıklı etkileşim sonunda çocuk, iyi-kötü güzel-çirkin, doğru-yanlış gibi değer yargılarının yanında çeşitli bilgileri ve varlığını sürdürmesi için gerekli olan alışkanlıkları da kazanır. Böylece, kişiliğin temellerini hayatının ilk yıllarında atar. İşte anne-baba ne ölçüde birbirlerini anlar ve kabul ederler, kısacası iyi ilişkiler kurabilirlerse, o ölçüde ruh sağlığı yerinde ve kendi kendine yeten, gerçek gücünü görebilen, çevresiyle iyi ilişkiler kurabilen çocuklar yetiştirebilirler. Güven duygusundan yoksun bir aile ortamında büyüyen çocuklar

çekingen ve kararsız olur, kendine ve çevresine güven duyamazlar. Bu çocukların ileride kuracakları yuvaları da güvensizlik üzerine kurulur.

Çocuk hayata ait bilgilerini ve becerilerini anne babasından öğrenir. Anne babasının çocuğa karşı takındıkları tavır, bebeklik döneminden itibaren, çocuk üzerinde kalıcı izler bırakır. Anne ve babanın çocuğa gösterdiği dengeli sevgi ve koruma duygusu, çocukta güven duygusunun gelişimini sağlar.

Çocuk taklit ederek öğrenir ve ilk taklit ettiği anne ve babasıdır. Sosyal yaşam anne ve babayla başlar. Aileden kendine seçtiği örnek birey, bozuk bir kişiliğe sahipse, kötü olan davranış şeklinin çocukta görülme olasılığı yüksektir. Bunun içindir ki, anne babanın çocuklarına iyi birer örnek olmaları gereklidir. Ebeveynler davranışları ile model olabilmelidir (Güney, 2000).

Her anne baba şüphesiz ki çocuğunun arzu edilen düzeyde gelişmesini ister. Bunun için de elinden geleni yapmaya çalışır. Fakat gayretlerinin her zaman başarıya ulaşması adeta imkânsızdır(Ersanlı, 2012).

Sağlıklı bir iletişim kurabilmek için çocuktan gerekli mesajların alınabilmesi gerekir.Çocuktan mesajları alabilmek ancak dinlemekle mümkündür. Ebeveynler dinlemeyi öğrenebilirse çocuğa da iyi bir model olabilirler. Etkin dinleme, iletişimin bir parçasıdır ve iletişim kurulabilmesi için temel şarttır. Etkin dinleme çocuğun duygu ve düşüncelerini söyleme isteğinin fark edilmesi ve dinlemeye hazır olduğunu belirtmesi anlamına gelir.

Ebeveynler aktif dinlemeyi öğrendikçe, çocuğun duygularını daha iyi anlayabilecektir. Çocuk kendi sorunlarını kendisi çözdükçe, duygu ve davranışlarını daha iyi denetleyecek ve başkalarını da daha iyi dinlemesini öğrenecektir (Yörükoğlu, 1986).

Yavuzer (2010)'e göre anne baba çocuk üzerinde çift etki oluştururlar. Bunlardan biri çocuğun cinsiyetine göre davranma, ikincisi ise sevgiyi öğreten duygusal etkilerdir. Anne baba çocuk üçlüsünde her zaman anne ile babanın çocuğa getirisinden söz ederken, çocuğun anne ve babaya getirisi pek söz edilmez. Oysa çocuğun doğumuyla anne ve baba da değişir, adeta onunla yeniden doğarlar. Bu

sayede anne ve baba kendilerini daha iyi tanıma fırsatı bulurlar. Çocuğun onlar üzerinde etkisiyle davranışları büyük ölçüde değişime uğrar.

Çocuğun karakteristik tepkileri, kendisine dışarıdan zorla kabul ettirilmeye çalışılan davranışlarla kendi beceri ve nitelikleri arasındaki bocalamadan kaynaklanır. Bu iki faktörün belli başlı 4 davranış türü bulunur.

1) İtaatlılar, 2)İsyankâr-itaatliler, 3) İtaatsizler, 4) Özerkler

Bu davranışların her biri değişiklik gösterir. " Örneğin" , bir gün iki babanın tartışmasına tanık oldum. Bunlardan biri, oğlunun itaat etmesine rağmen sürekli olarak kendisine "hayır!" demesinden yakınıyordu. Oysa diğer baba çocuğunun kendisine daima "evet!" demesine rağmen, kesinlikle kendisinden istenileni yapmadığından şikâyetçiydi. Her iki baba da birebirinin şansına gıpta ile bakıyordu. Oysa tepkiler zıt olmakla beraber iki çocuk da" isyankâr itaatlılar gurubuna girmektedirler" anne baba çocuk üçgeninde sağlıklı iletişimin oluşmasında, aile bireylerinin ruh ve beden sağlığı çok önem taşır.

2.2.4.Anne-Çocuk İlişkisi

Çocuğun anneye ilişkisinde ilk ve başlangıç olarak en önemli evre doğumdan önceki süreçtir.Bu süreç diğer dönemlerde de devam etmektedir. Doğumdan önceki dönem göbek kordonuyla yaşamını sürdüren bebek doğumdan sonra tek başına oksijen alabilse de, annesi yardımıyla beslenme bakım gibi ihtiyaçlarını karşılar.

Hayatının ilk yılında bebeğin annesi ile arasındaki güven duygusu ileride kuracağı ilişkilerini de etkiler (Yavuzer, 1995).Bowlby (1988), anne ile çocuğu arasında kurulan bu ilişkiyi bağlanma olarak adlandırılır. Bağlanmanın temeli güvenlik duygusuna dayanır. Bu annenin çocuğunu ihtiyaçlarını, zamanında, doğru ve uygun şekilde karşılamasıyla oluşur.

Erikson'a göre, ilk 18 aylık dönemde, çocuğun bağıllık gereksinimi karşılanmışsa, çocuğun kişilik gelişimi bakımından, özerklik dönemi olan ikinci evreye hazır hissetmesi mümkündür. Hayatın ilk yılında, bebeğin psiko-sosyal

görevi, güvenmeyi duymaktır. Anne ve bebek arasındaki ilişkinin verdiği güven, insanın ileride kuracağı kişilerarası ilişkilerde temel oluşturmaktadır. Annenin bebeğin ihtiyaçlarına, gerektiğinde, zamanında cevap verebilmesi onun sıkıntılarını sonlandırabilmesi sözsüz dilini anlayabilmesiyle mümkündür. Bu anlayış karşılıklı bağ ve güvenin temelini oluşturur (Yavuzer, 1995). Anne bebeğin davranışlarına duyarlıysa bebekle anne arasında güvenli bağ gelişir, bebeğin etkileşime girme isteğini reddediyorsa, bebek bu güven duygusundan yoksun kalmaktadır (Yavuzer, 2010).

Winnicott (1998)'e göre, çocuğun bütünleşmiş şekilde kendini algılaması ve kendilik duygusunu geliştirebilmesi, annenin ona sunduğu kucaklayıcı ortam sayesinde çocuk giderek kendi bütünlüğünü kavramaya başlayacaktır. Annenin bu süreyi, talepsiz geçirerek çocuğun yalnız deneyimine eşlik etmesi, onun kendilik algısını gelişimi açısından gereklidir.

Anne bebek arasındaki ilişki öncelikle bebeğin fiziksel ve ruhsal gereksinimlerini doyurur. Genetik, biyolojik yapısı, duygusal ve sosyal gelişimiyle zekasıyla çocuk başkalarından, hatta kardeşlerinden farklı gösterir. Bu sebeple, çocuk yetiştirmenin ustalığı, her çocuk için ayrı ve her çocuk için bulunduğu döneme uygun olacak biçimde farklılaşmaktadır (Ekşi, 1990).

Schaffer'a göre başarılı çocuk-anne ilişkisi, bebeğin faaliyetlerine annesinin geliştirdiği cevapla başlamaktadır. Bowlby'e göre, gelişim bakımından anne ile çocuk arasındaki sıcak ilişkinin temelini bağlanma oluşturmaktadır. Bowlby der ki 'Bu ilişki doyum ve haz sebeplidir.' (Yavuzer, 1995). Anneden mahrum olan çocuklarda, çeşitli düzeylerde davranış bozuklukları görülür ve neden bu mahrumiyet görülür. Spitz'in bu konuda yaptığı çalışmalarda çocuğun yaşamından, annenin çıkması sonucunda gelişmede gecikme, gerileme ve duraklamaların görüldüğünü kanıtlamıştır. Bakıcının annenin yerine geçip çocukla ilgili konular üstlenmesi anne-çocuk ilişkisini olumsuz etkiler (Bee & Body, 2009). Anne-çocuk ilişkisinin önemi, ilk yıllarda babanın rolünü azaltır. İkinci yıldan başlayarak babanın önemi artmaya başlar. Çocuk babanın varlığıyla, annenin yalnız kendisine ait olmadığını ve annenin çevresindeki kişilerle de ilgilendiğini anlamaya başlar. Onda iç çatışma yaratan bu duruma bağlı olarak huzursuzluk ve sıkıntı hali oluşabilir (Yavuzer, 2012). Anne

çocuk ilişkisinin devam ettirilmesinde önemli bir sorun annenin çocuğunu kabul etmemesidir. Ülkemizde çocuğun istenmemesinin nedenleri arasında çocuk sayısı, çocuğun cinsiyeti olabilir.

Çocuğu kabul edemeyen ailelerin temelinde var olan, gerekli duygusal olgunluğa erişmemiş, ana-babalığını benimseyememiş olmalarıdır. Sağlıklı anne çocuk oluşumda annenin ruh sağlığı önemlidir. Anne çocuk ilişkisinin zedeleyen etmenlerden bazıları da mutsuz evlilik, annenin eşinden, çocuğun babasından yeterli ilgiyi görmemesi, ekonomik sıkıntılar, istenmeyen çocuk gibi etmenlerdir.

2.2.5.Baba-Çocuk İlişkisi

Doğumdan sonra aynen anne gibi baba da çocuğuyla duygusal, ilişkiyi oluşturabilmesi için onunla fiziksel temasa ihtiyacı vardır. Bunun içinde çocuğun beslenme ve oyun faaliyetlerinde babanın etkin olması gerekir, bazı babalar bu tür işlerin erkek işi olmadığını düşünerek yapmayı istemez.

Çocuğun doğumdan itibaren onun bakımında (çocuğu besleme, uyutma, banyo yaptırma vb.) anneye yardımcı olmak iyi bir baba-çocuk ilişkisinin başlamasını sağlar. Baba çocuk için her zaman “meşgul ve yoğun” olmamalı, çocuk istediğinde babaya ulaşabilmelidir. Her çocuk için “baba” güvenle eşdeğerdir. Özellikle kız çocukları için babaları baba-çocuk ilişkisi çocuğun kişilik ve ahlaki gelişiminde büyük önem taşır. Babanın çocuğuna örnek olması çocuğun toplumsal ve kişilik değerlerini (dürüst olma, başkalarının hakkına saygılı olma, kurallara uyma vb.) gelişimini etkiler. İlgisiz ve pasif baba modelinin olduğu ailelerde, bu model çocuğun sosyal gelişiminiolumsuz etkilemekle kalmayıp, erkek çocuklarda farklı cinsel kimlik karmaşalarına sebep olmaktadır. Sürekli anneye birlikte olan çocuk zamanla annesiyle özdeşim kurabilir. Bu durum, annesini örnek almasına sebep olabilir ve erkek çocuk, annenin davranışlarının taklit ederek makyaj yapmak davranışlarında bulunabilir.“Baba, hem kız hem erkek çocuğunun cinsiyet rollerini benimsemesinde önemlidir. Yapılan araştırmalar babaların annelerden farklı olarak, çocuklarının cinsiyetine göre davranmada daha çok başarılı olduklarını

göstermektedir. Kız çocuğunun cinsiyetini öğrenmesin de babanın kızının feminen davranışlarını onaylaması önemlidir” (Hecebil, 2011).

İlk iki yılda anne çocuk ilişkisinde babanın rolünü azaltır, ikinci yıldan sonra babanın önemi artar, Çocuk babayı kendinden değişik algılar anne ise daha çok kendine benzeyendir. Babanın varlığıyla çocuk annenin yalnızca onun olmadığını, başkalarıyla da ilgilendiğini görür. Bu durum çocukta bir iç çatışmaya bağlı olarak huzursuzluk ve sıkıntı hali doğurabilir (Yavuzer,2010).Babadan yana ilgi ve bakım ile erkek çocuklarının zekâ gelişimi arasında olumlu yönde bir ilişki varken, babanın kısıtlayıcı oluşu ile çocuğun zekâ gelişimi arasında olumsuz yönde bir ilişki bulunmuştur (Güngörmüş, 1995).

2.2.6. Anne-Çocuk İlişkisinde Babanın Rolü

Yavuzer (1986)’ e göre, “Çocuk sahibi olmak” , anne ve baba adayının birlikte alacağı bir karardır. Her ikisi de bu kararın sorumluluğunun bilincinde hareket edebilmelidir. Başka bir deyişle, çocuk sahibi olmanın önkoşulu ; sayısı ve cinsiyeti dikkate alınmaksızın, planlanan çocuğu her ikisinin kabul etmesidir. Bu karar, döllenmeden itibaren eylem planına geçirilmelidir.

“Kimse dünyaya baba olarak gelmez. Babada, annedeki prolaktin hormonu gibi destekleyici biyolojik faktörler de yoktur. Baba olmak; sabır, deneyim, sevgi işidir. Deneyim ise bilgilenme ve sabır gerektirir(Albukrek, 2004). ‘Toplumla ailenin arasında köprü olan baba, çocuğu anne bağımlılığından kopararak, onun dünyaya açılmasında etken olan, çocuğun öz saygısında ve benlik oluşumunda etkili olan kişidir.’”(Taş, 2013).

Kuzgun (1999)’a göre; “yapılan araştırmalar anne ve babalarının her ikisinin de varlığında çocukların, güven ve mutluluk duyduklarını, onların yokluğunda ise aynı derecede etkilendiklerini, herhangi birinin varlığıyla da rahatladıklarını belirtmektedir. Ebeveynler, sosyal ve duygusal gelişim bakımından çocuklarının üzerinde etkindir. Ayrıca birbirlerinden bağımsız etkilere de sahiplerdir. Belirtilmesi gereken önemli noktalardan biri ise olumlu ve nitelikli baba

ilgisi, çocuklarda uyum sağlama becerisi, liderlik özelliği, matematik başarısı ve olumlu cinsel kimlik gelişimiyle yüksek oranda ilişkili bulunmuştur.”

Özkardeş (2006)’e göre; “Baba ve çocuk isimli kitabında, annelerin daha çok bakımla ilgilenirken babaların oyun dolu sosyal etkileşimle ilgili olduklarını ve kız çocuklarının cinsel gelişimlerinin, babalarıyla olan ilişkilerinden etkilendiğini vurgulamaktadır. Babanın kabulü ve desteğini kız çocuğunun karşı cinsle ilişkisine yansıtabileceğine temel bir deneyim olmaktadır.” Annelerin çocuklarının cinsiyetlerine uygun davranışlarıyla değil de daha çok çocuklarının bakımları ve memnun edilmeleriyle ilgilendiklerini görüyoruz. Baba ve çocuğun ise daha çok çocuklarının kız ve erkek olarak farklı bir ilişkiye girdikleri görülmüştür. “Dış dünyayı çocuk, anne ve babanın gözlüğüyle görmektedir.” (Albukrek, 2004). Olumsuz tutum ve davranışlar da, kuşkusuz ki çocuğun kişiliğini olumsuz şekilde etkiler.

2.2.7. Baba-Çocuk İlişkisinde Annenin Rolü

Morgan (1991)’e göre ; “Yaşamın başlangıcında görülen ilk sosyal davranış anne ile bebek arasındaki bağlanmadır.”

Çocuk doğmadan nasıl bir çocuğa sahip olmak istediklerine dair anne babaların zihninde daha bir çocuk modeli oluşmaktadır. Çocuk, ebeveynlerin beklentilerine uygun olmadığındahayal kırıklığı oluşur ve anne-babada reddetme davranışı gelişebilir (Yavuzer, 1996). Sağlıklı bir çocuk yetişmesi, olumlu bir benlik geliştirebilmesinde ebeveynlerin tutumları oldukça önem taşır. Olumlu çocuk yetiştirme tutumları, Çocuğun kendisine ve topluma ileride faydalı olmasına katkı sağlayacaktır (Yavuzer, 2010). Cezalandırıcı olmayan, dinlemeyi ve açıklamayı benimseyen anne baba tutumları, çocuğun girişimciliğini destekler. Erken çocukluk döneminde anne babayla özdeşim kurulduğundan, ebeveynlerin tutumları çocukça da benimsenir (Gander ve Gardiner, 2001). Çocuk yetiştirme tutumunda annenin olduğu kadar babanın tutumu da önemlidir. Aile tutumları ile ilgili kültürlerarası farklılık gösteren durumlar vardır. Türk toplumuna bakıldığında, çocuğa bakım vermek

anneninin görevi gibi görülmektedir. Bu durum, annenin çocukla geçirdiği zamanın, iletişimin babadan fazla olmasıyla açıklanabilir (Yavuzer, 2010). Sosyal ilişkilerin gelişiminde, anne-çocuk diyalogunun önemli etkisinden bahsedilebilir. Anne-çocuk arasındaki sağlıklı iletişim, sağlıklı bir kişilik geliştirmesini sağlar. Çocuğun çevresiye olumlu ilişkiler kurabilmesi için özü oluşturur (Alpan ve Kandır, 2008).

2.3. ÇOCUK VE ERGENLERDE FARKLI ANNE BABA TUTUMLARI

2.3.1.Çocukluk ve Ergenlik Çağı

Çocuk doğduğu andan itibaren yaşamın içerisinde onu etkileyebilecek birçok faktör ile karşı karşıya kalmaktadır. Doğum anından başlayarak yaşamın son dönemlerine kadar bu faktörler onun fiziksel, sosyal, bilişsel ve ahlaki gelişimine etki ederler. Çocukluktan yetişkinliğe doğru, bireyin yaşam mücadelesi içerisinde nasıl bir insan olacağını etkileyen bu faktörlerin, bireyin gelişimini nasıl etkilediği ve nelere yol açtığı konusu, psikoloji bilimi ile uğraşan birçok kuramcı ve araştırmacının ilgi alanını oluşturmuştur (Arslan,2008). Çocuğun gelişim evreleri doğum sonrası dönemde şu şekildedir; yeni doğan bebek (0-4 hafta) - bebeklik (4 hafta-2 yıl) - ilk çocukluk (2-6 yıl) - son çocukluk (6-11 yıl kızlarda), (6-13 yıl erkeklerde) - ergenlik (11-20 yıl kızlarda), (13-20 yıl erkeklerde).

Mevcut araştırmam için örnekleme oluşturan yaş grubu 10-18 yani orta çocukluk ve ergenlik dönemine denk gelmektedir.Son çocukluk dönemi kız çocuklarında 6-11 yaş, erkek çocuklarında ise 6-13 yaş arası bu dönemin zaman zaman iniş çıkışlarla dolu olduğu görülür. Son çocukluk döneminde giren çocuk, dengesiz, kurala karşı olan, isyankâr bir tutuma girer. Bir geçiş dönemini oluşturan bu yaşta, bedensel ve ruhsal kaynaklı bazı temel değişiklikler dikkati çeker. Arkadaşlar gereksinimi ilk çocukluk evresine göre artmış, tek başına ya da ikili oyunlar önemini yitirmiştir. Arkadaş ilişkileri çocuğa, toplumsal yaşamda uyumlu bir birey olmayı, işbirliğini öğrenirken, aynı zamanda ona, kendine ve başkalarına saygılı davranmayı, haklarını korumayı, yarışmayı önder olmayı, yönetmeyi, sorumluluk almayı öğretir. Son çocukluk döneminde aşırı duyarlılığın yanında

görülen bir başka özellik de, kolay etkilenmedir. Bu dönemdeki çocuklar, kendi arzularının öteki çocukların doğrultusunda olduğu inancındadır. Bu onların guruba kabul edilmelerini kolaylaştırır. Yaşam süreci içinde belki de hiçbir dönemde rastlanmayacak düzeyde kolay etkilenme, son çocukluk evresinde görülür. Batı ülkelerinde 6-12 yaş arası çocuklarda sosyal çevre genişler, çocuklar öğrendikleri ve uyguladıklarından zevk alırlar. Problemlerini ve kazanımlarını paylaşmayı öğrenirler. Bu dönem boyunca kişisel kimlik arayışı birçok yol izler. Erikson'a göre, bu arayış kişinin bir toplum içinde verimliliği sağlamada yararlı beceriler öğrenmesinde etkilidir. üzerine odaklaşır. Bu süreç, uygun cinsiyet rolü davranışlarının benimsenmesiyle devam eder. Okul, çocuğun yaşamında etkin duruma gelir. Çünkü çocuklar zamanın büyük bir bölümünü orada geçirirler; öğretmenleriyle ve yaşlılarıyla etkileşmeyi ve okuma, yazma, matematik gibi araçları nasıl kullanacaklarını öğrenirler. Bütün bu alanlarda kazanılan başarılar, çocukları ergenliğe hazırlar (Küt,2015).

Ergenlik, fizyolojik, anatomik, psikolojik farklılıkların olduğu, çocuklukla yetişkinlik arasında bulunan ve kendine özgü özellikleriyle sorunları bulunan bir dönemdir, aynı zamanda geçiş çağıdır (Üstün,1990).Ergenlik, çocukların kendilerinde ve ailelerinde birçok değişikliğin gerçekleştiği dönemdir. Ergenler, bilişsel anlamda farklı yapıdadırlar,soyut olan kavramları düşünmeye, daha karmaşık olan problemleri çözmeye, başka kişilerin bakış açılarını anlamaya başlarlar ve önceki durumlarına göre ahlaki, etik yüksek sağduyuya sahiptirler. Bağımsız olabilme ve kimliklerini bulma yolunda ergenler, zor bir süreçten geçmektedirler (Gül, Güneş,2009). Ergenlerin kimlik karmaşası yaşadığı, benlik algılarının şekillendiği ve yaşamlarında anlam arayışının yoğun olduğu bir dönemdir.

Frankl, hayatta anlam aramanın içsel gerilim oluşturduğunu ve bu içsel gerilimin de psikolojik sağlığın ön koşulu olduğunu belirtmektedir (Karahan ve Sardoğan, 2004).Ergenlik çağında bulunan lise öğrencileri, içinde buldukları çağ nedeniyle kendine ve çevreye uyumlu olabilme, sosyal çevre içinde yer edinebilme, kimlik arayışı içerisinde kendi kimliğini bulabilme ve bu davranışlarının, çevre tarafından onaylanması gibi pekçok duygudurumunu yoğun bir şekilde

yaşamaktadırlar. Bu durum, yaşamla ilgili olayları değerlendirmelerinde yetişkinlere göre daha duyarlı olmalarına neden olur (Ören& Gençdoğan, 2007).

2.3.2.Tutumun Kavramı ve Tanımı

Tutum kavramı günlük yaşantımızda çok sık kullanılan bir kavramdır. Çevremizde insanlara, nesnelere olaylara karşı hepimizin gösterdiği farklı tutumlar vardır. Birçok olaya karşı göstermiş olduğumuz tepkilerimiz, tutumlarımız çerçevesinde şekillenmektedir. Tutumlar konusu, bireyin sosyal ortamdaki davranışlarını inceleyen en önemli konulardan birisini oluşturmaktadır.Allport, 1935' e göre; "Tutum, en geniş anlamda bir bireyin belirli bir objeye veya bir kimseye karşı zihinsel açıdan hazır oluş durumu veya belirli bir biçimdeki vaziyet alışıdır." (İnceoğlu, 2010)Günlük hayatta çok sık kullandığımız özelliklerimizden biri de tutumlarımızdır. Bunu birkaç örnekle anlatmak gerekirse; örneğin, Ayşe matematik dersini severken ablası resim dersini niye sever? Ali, hiç kaza geçirmemişken niçin araba kullanmaktan korkar. Burada verdiğimiz örneklerin hepsinde tutumlardan söz edilmektedir. Çoğunda tutum davranışa dönüşmekte ama bazılarında da tutum değişiminden söz edilmektedir."Tutumlarımızda bizi diğer insanlardan ayıran özelliklerimiz arasında yer alırlar. Bireysel tutumlarımız, yaşam boyu geçirdiğimiz tecrübeler ve yetiştirme tarzımız sonucu oluşurlar. Tıpkı kişilik konusunda olduğu gibi, anne babalar, arkadaşlar ve içinde bulunduğumuz çeşitli gruplar fikirlerine önem verdiğimiz, saygı duyduğumuz kimseler tutumlarımızın oluşumunda etkindirler." (Kayaoğlu, Gökdağ, & Kirel, 2011). Smith (1968)'e göre tutum "Bireye atfedilen ve bireyin psikolojik bir obje ile ilgili düşünce duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilim." (Kağıçbaşı, 1999).

Tutumlar bireyin çevresindeki (çoğunlukla sosyal çevre) konulara karşı sürekli biçimde benzer tepki gösterme ön eğilimleridir. "Tutum" kavramı psikoloji ve sosyolojiyi birleştiren disiplinler arası bir kavramdır; çünkü tutumlar, oluşum ve konuları açısından sosyal kaynaklıdır. Aynı zamanda, bireyin psikolojik yapısı ve davranışının da bir parçasıdır (Baysal, 1981).Sonuç olarak tutum, bireyin çevresindeki herhangi bir konuya (canlı ya da cansız) karşı sahip olduğu tepkileri

ifade etmektedir. Tutumun konusu bir ağaç ya da bir başka bireyi veya bireyler grubu olabileceği gibi, herhangi bir soyut kavram (savaş, barış, sonsuzluk vb.) da olabilir (Baysal, 1981). Tutumu kavramsal olarak ilk ele alanlar ve tanımlayanlar arasında Allport gelir. Allport' (1935)'e göre "Bireyin bütün nesnelere karşı gösterdiği tepkiler ve durumların üzerinde yönlendiren ya da etkin bir güç oluşturan, deneyimlenmiş bilgilerde organize olan ussal ve sinirsel bir davranışta bulunmaya hazır olma haline tutum denir. Allport kısaca tutum için; 'Bireyin tepkisini yönlendiren bir unsur olmaktan çok ve davranış biçimini belirleyendir.' demektedir. (İnceoğlu, 2010)

Tutum hakkında yapılan diğer tanıma göre ise Katz "Bireyin çevresindeki bir simgeyi, bir nesneyi ya da bir olayı olumlu ya da olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimidir." demiştir. Tutum bireyin, bulunduğu çevreye karşı almış olduğu tavır ve gösterdiği duruşu ön plana çıkarmaktadır (İnceoğlu, 2010). Tutum, Lambert'e göre, anlamsal açıdan benzer şekilde işleyen bir tanımla açıklanabilir. "İnsanlar, gruplar, sosyal konular ve daha genel olarak herhangi bir çevresel olayla ilgili örgütlenmiş bireyde oluşan tutarlı bir düşünce, bireyin duygu ve tepki biçimidir." Bu tanıma bakıldığında sosyal psikoloji yönünden tutuma bakıldığı görülmektedir (İnceoğlu, 2010). Allport, Katz ve Lambert' e göre her bir düşünür tutumu farklı yaklaşımlar ve bakış açısından ele alarak tanımlamıştır. Özben ve Argun, 2002' ye göre; "Tutum, yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu nesne ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik etkiye sahip ruhsal ve sinirsel hazırlık durumudur." Kağıtçıbaşı (2003), sosyal algımızı da, davranışlarımızı da etkilediği için tutumların uzun yıllar sosyal psikolojinin ana konularından biri olduğunu belirtmiştir. Günümüzde bir sosyal psikologlar tarafından kabul edilen tanım: "Tutum, bir bireye atfedilen ve onun psikolojik obje ile ilgili düşünce duygu ve davranışlarını bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilimdir."

2.3.3.Tutumun Ögeleri ve Özellikleri

Bireylerin bazı objelere, olgulara ve kişilere karşı tavır alışları veya davranış biçimleri şeklinde değerlendirebilir. Üç faktörden bahsetmek mümkündür. 1)Zihinsel veya bilgisel faktörler, 2)Duygusal-hissi faktörler, 3)Davranışsal faktörlerdir. Tutumlar, kişilerin yaşam deneyimlerinden elde etmiş oldukları tecrübelerin süreklilik özelliği taşıdığı birikimleridir. Bu özelliklerinden dolayı tutumlar, bireyin dış dünya ile ilişkisini kurarak davranışlarına anlam ve süreklilik verirler.(Erdoğan, 1997).

(Triandis,1971)'e göre tutumun üç ögesi-bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; Bilişsel (bilmekle ilgili) öge, Duygusal (duygu ile ilgili) öge, Davranışsal (eylemle ilgili) ögedir. Bu üç ögenin hepsinin bir arada bulunması durumunda güçlü bir tutumun varlığından bahsedebiliriz Bilişsel öge ; “bireyin düşünme süreçlerinde kullandığı bir sınıflama olgusudur. Buna aynı zamanda bilgilerin gruplanması da denilmektedir. Bireyler mesela farklı çevre kirleticilere karşı tutarlı tepkiler vermektedirler. Bu çevre kirleticilere duman, kömür, çöp vb. şeyler olabilir. Bu tutarlılık tutumun sınıflama ya da gruplama özelliğinin bir sonucudur.

Odabaşı, Barış (2007)'ye göre; “Nesneye yönelik düşünce, bilgi ve inançların oluşumu bilişsel ögeyi temellendirir. Bilişsel ögeise tutuma konu olanmakla birlikte nesneye ilişkin şekilde kişinin tüm inançlarını kapsar ve doğru ya da gerçek olmaları beklenmez.”Kişiler çevreleriyle olan ilişkilerinde bilişsel sistemini kullanarak çevrelerinden gelen pek çok uyarıcıyı algılamak için onları önce gruplandırıp sonra bu gruplamaları birbirleriyle ilişkilendirmektedir. Kısacası bilişsel öge, bireylerin nesneyle ilgili değerlendirmeleridir. Nesnelere, olaylar ve insanlar hakkındaki görüşlerimizi ve genel bilgilerimizi gerçekleri kapsar.

Duygusal öge, bireyin sahip olduğu değerler sistemi ile yakından ilgili bir kavramdır. Tutumun bireyin amaçlarına hizmet edip etmemesi, olumlu veya olumsuz duyguların oluşmasına neden olmaktadır (Kağıtçıbaşı, 2003). Tutumun duygusal ögesi olumlu ya da olumsuz tepkiye ön eğilimidir. Bununla beraber tutumun duygusal ögesi ağır basar ve bir tutumun değişmesi daha zordur (Hayaloğlu, 1995). Duygusal öge bireyin tutumlarından hoşlanması veya nefret etmesi onların duygusal

yönlerini belirler. Örneğin; lunaparka giden bir çocuğun tutumları içinde bulunduğu duygusal halden etkilenecektir ve korku duygusu ile lunaparka giden çocuğun lunaparka karşı tutumu olumsuz olabilir.

Davranışsal öge, kişinin belli bir uyarıcı grubundaki tutum objesiyle ilgili davranış eğilimini yansıtır. Söz konusu davranış yaklaşımları sözler ya da diğer hareketlerden gözlenebilir (Tavşancıl 2002). Bir nesneye ilişkin tutumu olumlu olan birey bu nesneye karşı olumlu davranmaya ona yaklaşmaya onu desteklemeye ve yardım etmeye eğilimi olacaktır. Bir nesneye ilişkin tutumu olan birey ise bu nesneye ilgisiz kalma ve ondan uzaklaşma, eleştirme hatta ona zarar verme eğilimi gösterecektir (Hayaloğlu,2001). Kısaca davranışsal öge bireyin tutum objesine ilişkin davranışa yönelmesidir.

Tutumların hem tüm olarak, hem de tek tek bileşenleri için söz konusu olan çeşitli özellikleri vardır.

Tutumun Özellikleri:

1)Her tutumun bir (şiddet) gücü vardır. Bir tutumun gücü, her üç ögesinin (zihinsel, duygusal, davranışsal) gücünün toplamı olarak düşünülebilir (Kağıtçıbaşı,2003).

2)Tutumlar ögelerin karmaşıklığı bakımından farklılık gösterebilir. Bu ögelerin yalnız olacağı gibi karmaşık da olabilir.

3)“Bazı tutumlar başka tutumlarla sıkı sıkıya bağlı oldukları halde, bazıları da diğerlerinden kopuk, adeta tek başlarına bulunabilirler.”

4)Tutumların ögeleri genellikle tutarlı olma eğilimindedir. Bir ögesi olumlu olan bir tutumun diğer iki ögesi de genellikle olumludur.

5)“Bir tutumun tümünün kişinin başka bir tutumuyla ya da diğer tutumlarıyla tutarlılık derecesi de önemli bir özelliktir.”

6)Tutum kavramı geniş bir alanı kapsamaktadır, fakat her tür davranış tutumsal bir içeriğe sahip değildir.

7) Tutumlar doğuştan gelmez sonradan kazanılır. Tutumun oluşması öğrenme sürecinde başlar ve toplumsallaşmayla kültürel olarak edinilir

8) Tutumlar geçici düşünsel değillerdir. Ortaya çıktıktan sonra bir süre daha devam ederler.

9) İnsan-nesne ilişkisinde özellikle tutumlar aracılığı ile belirlenen bir etkilenme güdülenme süreci ile ortaya çıkmaktadır.

10) Tutumların oluşması ve biçimlenmesi için birbirleri ile karşılaştırılabilir. Birçok etmenin bir arada olması zorunludur.

2.3.4. Tutumların Oluşmasında Ailenin Etkisi

Ailesel etkiler çocukta daha annesinin karnında iken başlar. Ailenin çocuğun doğumuna karşı isteksiz olması ya da annenin bebeğin gelişine duygusal anlamda tepkilerinin yoğunluğu, isteksiz olması kızgınlığı, fiziksel ve ruhsal yorgunluk gibi faktörler anneyi etkilemektedir. Bu faktörler bilinçli ya da bilinçsiz düzeyde anne adayını etkiler. Böylece annenin duyguları ve tepkileri bebeği daha anne karnındayken etkilemeye başlamış olur (Ekşi, 1990).

İlk sosyal çevresi aile olan çocuk, davranış modellerini ailede görür ve benimser. Bazı ahlaki değerleri iyiyi, kötüyü ve doğruyu yanlış, günah ve sevabı ailede kazanır. Çocuğun fiziksel ihtiyaçları karşılanırken psikolojik ve sosyal ihtiyaçlardan dolayı güven, sevmeye, bağımsızlık bir gruba ait olma aynı zamanda sorumluluk, başarı duygusu, kuralları öğrenme, saygıyı, hakları ve ödevleri, mülkiyet hissini ailenin içinde öğrenir ve tatmin eder (Günalp, 2007).

Kırkıncıoğlu (2003)'nin açıklamasına göre aile içi etkileşimle kişiliğin temelleri atılmaktadır. Çocuk güvenmeyi ve diğer insanlara yaklaşırken sevgi hissetmeyi bilir. Temel güven duygusu böyle bir aile ortamında gelişir, olgunlaşır ve hayat boyu devam eder.

Anne-baba ile çocuk arasındaki ilişki daha çok “Çocuk yetiştirme yöntemleri” ile şekillenir. Üç etkileşim noktası kişilik gelişimi için önemli rol oynar, bunlar ana-baba-çocuk arasındaki etkileşimdir (Yeşilyaprak, 1989). Tutumların oluşmasında ailenin etkisi çok büyüktür. Temelde ise anne- baba tutumları bulunmaktadır. Tutumların şekillenmesindeki en büyük etken ailedir. Aile, tutumların oluşmasında ve şekillenmesinde önemli rol oynayan bir unsurdur. İlkokul çağına kadar geçen sürede çocuk, anne-babasını kendisine çeşitli konularda bilgi verecek, ödüllendirip cezalandıracak bir otorite olarak görmektedir. Okul öncesi, çağındaki çocuklar ile yapılan araştırmalar, bu yaştaki çocukların çeşitli olaylara ve durumlara ilişkin tutumlarının hemen hemen anne ve babalarının tutumlarıyla aynı paralellikte olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan araştırmada okul öncesi çocukların %95’inin, ilkokul çağındaki çocukların %80’inin, üniversite çağındaki gençlerin ise %50-60 arasında değişen bir oranın babalarıyla aynı politik partiyi tercih etmeleri, anne-babaların çocukların tutumlarını uzun süreli hatta hayat boyu sürebilecek biçimde etkilediklerinin iyi bir kanıtıdır (Aydın, 1987, s.298.). Toplumsal olarak ve zihinsel açıdan çocuklarımızın yetkin bireyler olmalarını istiyorsak, bir ölçüde anne baba denetiminin gerekli olduğu bilinmelidir (Yavuzer, 1995).

2.3.5. Farklı Anne Baba Tutumlarının Çocuk ve Ergenlere Etkisi

Çocuk, çevreyle olan etkileşiminde uyum sağlamaya çalışırken, sarfettiği bu çabada desteği anne babasından bekler. Kendini ifade edebilmeyi, özerklik kazanmayı, bireyselleşmeyi kendi kendini yönetebilen bir birey olabilmeyi ailede öğrenir. Çocuğun kişilik oluşumunda temel model rolü olan anne babadır. (Yavuzer, 2003). Çocuk yetiştirmede amaç, sağlıklı kişilik oluşturmaktır. Anne babadan gelen kalıtsal niteliklerle kişilik, çevrenin sürekli etkileşimi sonucu biçimlenir (Yörükoğlu, 1996). Kendisi için faydalı olduğunu düşündüğü ve karşı konulmayan tepkileri tekrar etme eğilimindedir. Çocuğun tekrar eden tepkileri zamanla kalıplaşır ve kişilik özelliklerini oluştururlar. Çocuklarına yönelttikleri tutumlar çocuğun sağlıklı olmasına ve onların içsel olarak barışık, dengeli, huzurlu olmalarına bağlanabilir. Bazı anne baba tutumlarını etkileyen etmenler için; anne babaların kendi çocukluk yıllarındaki baskılı ya da aşırı gevşek tutum sergileyen aile tutumlarında

büyümeleeri, sosyoekonomik düzey, eşleriyle aralarındaki iletişimin kalitesi denilebilir (Yörükoğlu, 1996). Çocuklara anne babanın nasıl davrandığının önemi, anne-baba-çocuk ilişkisi, esas olan anne-baba tutumlarına bağlıdır (Yavuzer, 1996). Davranım ve uyum sorunlarına yol açtığı düşünölen birçok tutumda, yetersiz, uygun bulunmayan anne-baba-çocuk ilişkisinin sebep olduğu gözlemlenmiştir (Yavuzer, 1996).

Hakkında yapılan araştırmalara bakıldığında aile tutumlarını yüksek ve orta düzeyde demokratik algılayan ergenlerin, kendilerine dair algıları, ebeveynlerini düşük düzeyde demokratik şekilde algılayan öğrencilere göre farklılıklar anlamlı bulunmuştur. Yüksek demokratik tutum sergileyen ya da çocuk tarafından böyle algılanan ergenler, olumlu benlik algısı geliştirmektedir. Olumsuz değerlendirmelere daha uzak görölmektedirler (Haktanır&Baran,1998).

Yavuzer (1996)'e göre farklı anne-baba tutumları aşağıda belirtildiği şekilde sınıflandırılmıştır:

- 1) Baskıcı ve Otoriter Tutum, 2) Gevşek Tutum (Çocuk Merkezci Aile),
- 3) Dengesiz ve Kararsız Tutum, 4) Koruyucu Tutum, 5) İlgisiz ve Kayıtsız Tutum, 6) Güven Verici, Destekleyici ve Hoşgörölü Tutum

'Baskıcı ve Otoriter Tutum'; otoriter anne-babaların çocuğa karşı tutumu her zaman denetleyici şekillendirici ve kendi isteklerini zorla kabul ettiricidir. Asla çocuğun isteklerine, ilgilerine ve hayallerine değer vermezler. O hayallerini gerçekleştirmelerine de tabi. Bunun sonucunda da çocuk toplum içerisinde daha saldırgan davranışlar sergiler ve başkaldırıcı davranışlar gösterir. Otoriter tutumda çocukların kişilik özellikleri, ilgi ve gereksinimleri değil, toplumsal standartlar kurallar ön plandadır. Katı bir disiplin anlayışı ile birlikte, ebeveynler söyledikleri her şeyin çocuklar tarafından birebir kabul etmelerini beklenmektedir (Baumrind, 1966).

Çocuk, otoriteye ve anne baba tarafından doğru kabul edilen kurallara karşı geldiğinde cezalandırılmaktadır. Bu konuda anne-baba asla tartışma kabul etmez. Otoriter tutuma sahip anne baba ile çocuk arasında sözel iletişime önem verilmez.

Otoriter ana-baba tutumu; çocuğun kişiliğini hiçbir şekilde önemsemeden, çocuğun kendine olan güvenini ortadan kaldıran bir tutumdur. Bu tutum etkisinde yetişen çocuklar; anne babanın istediğinden farklı davrandıklarında dışlanma ve cezalandırılma korkusuyla ebeveynin istediklerini yapar. Sürekli yanlışlarının söylenmesi, olumlu hareketlerinin görmezden gelinmesi sağlıklı bir kişilik geliştirmelerine engel olmaktadır (Kulaksızoğlu,2004).Otoriter anne babaların baskısı altında büyüyen çocuklar duygu ve düşüncelerini daha çok bastırmaktadır. Gençlik dönemlerinde ise, öfke ve kızgınlık duygularını açık bir biçimde ifade edememektedir. Bunun sonucunda çocuklar sessiz, uslu, dürüst olmasına karşılık; çekingen, başkalarının etkisinde kolayca kalabilir, aşırı hassas ve sosyal konularda kendilerine daha az güvenli, bastırılmış duygular sebebiyle pasif saldırgan olabilirler. Aşırı otoriter tutumda ana-baba, disiplin aracı olarak cezayı kullanır ve çocuğa karşı öfkesini kolaylıkla belli eder (Yavuzer, 2003). Bu da çocukta, kendine güvensizlik, düşük benlik saygısı ve çekingenliğe sebep olur. Katı denetimin uygulandığı, otoriter tutumun hakim olduğu ailelerdeki çocuklar boyun eğici, terbiyeli, uyumlu, edilgin ve kibar olurlar. Fakat bu ortam bireyin bastırılmış, kendi kişiliğini, duygu ve düşüncelerini ortaya koymasını kendini kanıtlamasını engelleyen bir kişilik geliştirmesine neden olmaktadır (Özgüven,2001).Anne ve babaları otoriter olan gençler çevrelerine körü körüne uyan, başarılı ama sosyal konularda kendilerine pek güvenemeyen, öz güveni eksik bireyler olmaktadır. Bununla birlikte depresyona, suçluluğa ve madde kullanımına daha yatkın bireyler haline gelirler (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 2005). Otoriter tutum sergilenen ailelerde, çocuğa tanınan haklar en aza indirilmiştir. Ceza önde tutulur ve suça bağlı değildir. Cezalandırma yoluyla çocuk, sonucunda ne olursa olsun yola getirilmektedir. Bazı ailelerde bu dayakla, ayıplamayla, suçlama veya korkutma ile sağlanır (Yörükoğlu, 1993). Sevgiye dönük disiplin verildiğinde çocukta istenilen davranışın oluştuğu görülür.

Gevşek tutum (Çocuk Merkezci Aile); bu tutumu sergileyen ailelerde çocuk evde her şeyden öncelikli tutulduğu ve isteklerine diğer aile bireyleri kayıtsız şartsız yaptıkları için, çocuk merkezci aile de denilmektedir. Tek çocuklu ya da geç evlenen, çocuk sahibi ailelerde sıklıkla rastlanır. Çocuğun,gereğinden fazla ve tutarsız sevgigösterisinde büyüyor olması, doyumsuz bir kişilik için zemin hazırlar (Yavuzer,1993). Agresif çocukların ailelerinin aile içi krizleri çözebilme becerilerin

düşük olduğu görülmektedir. Bu ailelerde gevşek disiplin anlayışı hakimdir (Ekşi,1990).

Gevşek tutumlu aileler çocuklarına fazla özgürlük tanır. Çocuklarda hareket ve davranışlar sınırları, kuralları olmayan şekiller alır.Ebeveynler kendilerini yetersiz hisederler.(Yörükoğlu,2004).ebeveynler dışarıdan, çocuğuyla ilgili görünseler de, çocuklarında hâkimiyet gösteremezler. Çocuk için bu ortam, sosyal gelişiminde gecikmelere neden olabilir. Bu çocuklarda, kendini yönetebilme ve benlik kontrolü zayıf görülür (Yavuzer, 2003). Bu çocuklar ilerleyen yaşantılarında da kendi davranışlarının sorumluluklarını almaktan çekinirler ve kendilerini kontrol etmeyi öğrenemezler (Ekşi, 1990).Aile atmosferinde çocuklar, kendilerinden neler beklendiğini anlayabilmektedir. Çocuklarda davranış bozukluğu varsa bu çocukların ebeveynlerinin kural koymaya konusunda yeterli olmadıkları düşünülür (Yılmaz, 2002).

Dengesiz ve kararsız tutum,; çocuk eğitiminde tutarsızlığın birden fazla nedeni vardır (Yücedağ, 1994). Çocuğun belli bir davranışının, bazen hoş görünmesi bazen de ceza verilmesi çocukta cezanın anlamı hakkında kuşkular uyandırır. Çocuk bu yüzden davranışlarını anne babanın keyifli ya da öfkeli oluşuna göre ayarlamaya çalışır.Bu tutum ebeveynler arasındaki görüş farklılıklarından ya da anne babanın gösterdiği değişken davranışlar yüzünden de kaynaklanmış olabilir. Anne-babanın çocuğa karşı dengesiz ve kararsız tutum sergilemesi sonucunda, bazı davranışları hoş görülürken, bazen de cezalandırılan çocuk, ikilemde kalır. Bu durumda çocuğun kendi içinden ne yapmak geliyorsa öyle davranmasına neden olur. Huzursuzluk duyan çocukta kendisine, anne babasına çevresindeki diğer yetişkinlere karşı güvensizlik oluşur (Yavuzer,1993). Göreceği tepkiyi anne babanın bu tutumu yüzünden kestiremeyen çocuk duygu ve düşüncelerini açıklamaktan çekinir. Bunun sonucunda kendi duygu ve düşüncelerini, hissettiklerini anlatamaz kendisini insanlara karşı rahatça savunamaz. Ebeveynlerin çocuğun yanında çocuğa sergiledikleri davranışlar hakkında birbirlerini eleştirmeleri, aynı konuda farklı tutum sergilemeleri çocuk eğitiminde sıklıkla yapılan hatalardır. Bu aile tutumunda ebeveynler ‘Acaba doğru mu yapıyorum yoksa yanlış mı? ’ sorusunu kendilerine sürekli sorarlar. Ebeveynler kendi aralarında sürekli çeliştiği için her defasında da

kendi içlerinde bunun huzursuzluğunu yaşarlar. Kendi içlerinde olan çatışmalar ve sağlıklı kararlar alabilme yeteneği olmayan bir yapıya sahiptirler (Çetinkaya,2007).

Koruyucu tutum; bu tutuma sahip anne babalar, çocuklarına karşı koruyucu ve abartılı sevgiyle birlikte, çocuğa karşı aşırı şefkat gösterirler. Ebeveynler, çocukları için sebepsiz yere aşırı kaygı içindedirler (Kaya,1994). Yaşanan kaygının etkisiyle, tehlikeleri abartarak çocuğun her hal ve koşulda korunup kollanmaya ihtiyacı olduğunu düşünürler. Onun adına her şeyi, önceden düşünüp yerine getirdikleri zaman, daha iyi bir ana-baba olacakları düşüncesini taşırlar. Aşırı korumacı ve tedirgin olan anne baba, çocuğa gerektiğinden fazla kontrol ve özen göstermektedir. Böyle ailelerde büyüyen çocuklar, başka kişilere aşırı bağımlı, özgüveni düşük bireyler olmaktadır (Kulaksızoğlu, 2004).Koruyucu ana-baba tutumunun en belirgin özelliği, çocukların sürekli korunmaya ihtiyaçları varmış gibi korunarak, sürekli kendilerine müdahale edilmesidir. Çocuğa fazladan gösterilen özen, dikkat ve koruyucu tavır çocuğun başka kişilere karşı bağımlılık geliştirmesine ve aşırı bağımlı bir kişilik oluşturmaya neden olur (Cüceloğlu, 1991).Ebeveynler ilgi ve dikkatlerini sürekli çocuğa yoğunlaştırdıklarından aile ortamında olumlu tutum geliştirmelerinde, sosyal hayata uyum sağlamalarında güçlükler oluşur (Eldeleklioğlu, 2004).

İlgisiz ve kayıtsız tutum; anne baba, çocuğa karşı ilgisizdir, çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılama çabası göstermezler ve sürekli verdikleri sözleri aksatarak çocukta düşmanca duygular doğururlar. Bu tutumu sergileyen ebeveynler çocuklarına pek kural koymazlar. Çocuklarının başarılarına karşı dikaktsizdirler, sürekli hatalarını yüzüne vururlar. Çoğunlukla kendi hayatları stres doludur ki çocuklarına faydalı, yardımcı olmak için gerekli enerjiye sahip değildirler. Bu tutuma maruz kalan çocuk çoğu zaman başkalarının gözünde kendini başarısız bulur (Öğretir,1999).Bu tutum çocukların kişiliklerine olumsuz etki eder, başkalarına yardımcı olmak istemeyen, agresyonlar yaşayan, duygusal, kırılgan, özellikle yaşça küçük olanlara karşı olumsuz duygular besleyen kişiler olurlar (Öğretir, 1999). Ebeveyn hem ilgisiz hem ihmalcisi ise, çocukta çok fazla saldırgan tutumlar oluşabilir. Çocuğun davranışlarını önemsemeyen, yeteri kadar gözlem yapmayan, kontrol etme denetleme yetersizliği olan ana-babalar çocuğun nerede olduğunu, ne yaptığını

bilmez. Bunun sonucunda da saldırgan ve suçlu bir çocuk ortaya çıkar. Bu tutumu benimseyen anne baba çocuğunun kendi kendini yönetemeyecek, bazı küçük kararları bile alamayacağını düşünüp, kendileri çocuğu adına kararlar alır. Çocuklarına eğer isteklerini yaptırmazlarsa cezaya başvururlar (Rutter,1985).İlgisiz ana-baba, çocuğunu ihmal eder hatta psikolojik bakımdan reddeder. Çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarından habersiz, nerede olduğu ve ne yaptığıyla fazla ilgilenmez. Çocukların varlığından rahatsız oldukları için çocuğunu çevresinden mümkün olduğu kadar uzak tutmaya çalışır (Kuzgun,1972). Bu anne-babalar diğer tutumlardaki ebeveynlere göre çocuğuna en az sevgi gösteren ebeveynlerdir. Çocuğun davranışlarını herhangi bir şekilde etkileyebilecek bir durumda değillerdir. Bu tutumun etkisinde büyüyen çocukta, duygu ve isteklerini kontrol edebilme yeteneğinin olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu yüzden de vurucu, kırıncı ve saldırgan davranışlarının artmasına neden olur (Ekşi,1990). Çocuğuna karşı ilgisiz anne babalar da çocukta şiddet, kendine saygı ve denetim azlığı, bozuk aile ilişkileri ile ilgili farklı problemlere yol açar. İlgisiz ve kayıtsız tutum anne babanın çocuğu yalnız bırakma, görmezlikten gelme, dışlaması anlamına gelir. Duygusal bağlara önem verilmeyen böyle bir ortamda anne baba ve çocuk arasında iletişim kopukluğu görülür (Yavuzer, 1995). Ana-babanın ilgisizliği ile çocuğun çevresindeki kişilere ve etrafındaki eşyalara verdiği zarar ve suçluluk davranışı arasında yakın bir ilişki vardır. Bu konuda yapılan araştırma bulgularına göre, ilgisiz ve kayıtsız ana baba tutumu çocuğun saldırganlık eğilimini güçlendirmektedir.

Güven verici, destekleyici ve hoşgörülü tutum; bu tutumda ebeveynler çocuklarına karşı hoşgörülüdür ve onları desteklemektedir (Yörükoğlu,1996). Anne-baba çocuğunu her yönüyle kabul edip destekler. Çocuklarına karşı sevgi doludurlar, çocuğun ilgilerini, yeteneklerini göz önünde tutarak, yeteneklerini gerçekleştirebileceği ortamlar hazırlarlar(Yavuzer, 2004). Aile içi kararlar alınmasında çocuğun söz sahibi olması, kendini ilgilendiren konularda kendi kararlarını kendi almasına olanak sağlanır. Böylece çocuk tek başına da akılcı ve doğru kararlar alabilme yetenek ve cesareti kazandırır (Satı,1998).

2.4. ÇOCUK ve ERGENLERDE BENLİK KAVRAMI OLUŞUMUNDA, OKB TANISI ALMIŞ ANNE BABA TUTUMLARI VE ETKİLERİ

2.4.1. Benlik ve Kişilik Kavramı

Bireyi diğerlerinden farklı kılan, doğuştan getirdiği ve sonradan kazanılan, tutarlı olarak gözlemlenen özelliklerin bütününe kişilik denir. Sosyal ve fiziksel özelliklerin yanında zihinsel ve duygusal boyutu da vardır (Özdemir, Özdemir, Kodak, & Nasıroğlu, 2012). Kişilik kavramı içerisinde karakter, mizaç, benlik kavramları yer alır. Mizaç daha çok kalıtım ile belirlenen, kişiliğin duygusal özellikleridir: çabuk kızmak, saldırganlık, neşeli olmak, içe dönük, dışa dönük olmak gibi. Kişiliğin öznel yanını ve özünü oluşturan benlik ise insanın kendi kişiliğine ilişkin kanıların toplamı, insanın kendini tanıma ve değerlendirme biçimidir. Benlik insanın kendi kişilik özellikleri, amaç ve beklentileri, yetenekleri, değer yargıları ve inançlarından oluşur (Kaya, 1997).

Benlik kavramını, şahsın kendisine bakış açısı, kendisini zihinde temsil ediş biçimi şeklinde tanımlamak mümkün. Ayrıca benlik kavramı şahsın kendisi ile ilgili algılamalarının, kişisel atıfların (yüklemelerinin), geçmiş yaşantılarının gelecekle ilgili hedeflerinin, sosyal rollerinin onun zihninde temsil edilişi ve zihinde kavramsal ben olarak odaklaşmasıdır (Aydın,1996). Benlik kavramı, insan kişiliğinin temelinde bulunan ve birey için çok önemli olan algı, duygu ve düşüncelerin bütünü olarak tanımlanır. Benlik kavramı insanın kendini algılayış, kavrayış biçimidir ve kişinin kendisi hakkında düşündüklerini kapsar. Bir başka deyişle kişinin fiziksel, ruhsal, sosyal, duygusal özelliklerini, istekleri ve başarıları hakkındaki inançlarının toplamı benlik kavramını oluşturur (Güngörmüş,1997). Benlik kavramıyla ilgili olarak ergenlerin bazı davranışları kazanmaları beklenir. Bunlar benliğini anlama ve bilme, kendini kabullenme, kişisel bir değere sahip olma, yeterliliğine inanma, kendine güvenme, gelişim görevleriyle ilgili sorunları çözebilme, kendini yönlendirme, seçenekleri görebilme, karar alma ve alınan kararlar için sorumluluk geliştirme, yanlış kavram ve kanıları değiştirebilme ve duygusal duyarlılıktır (Duman,2007).

Çocuk zamanla ('ben neyim? ,ben ne yapabilirim,? ne gibi değer yargılarım var?,ne olmak istiyorum?, ne gibi beklentilerim var?') bazı soruların cevabını

bulmaya başlar.Çocuğun kendine yönelttiği bu sorulara sağlıklı cevaplar bulabilmesi aile bireyleri ile kuracağı etkileşime ve ailenin özelliklerine bağlıdır.Anne babanın mesleği, eğitim düzeyi, ailenin ekonomik durumu,ailenin statüsü gibi ailesel etmenler çocuğun her türlü gelişiminde etkili olabileceği gibi benliğinin gelişiminde de etkisi tartışmasız kabul edilmektedir.Nitekim yapılan araştırmalar bu görüşü doğrulamaktadır.Eve giren aylık gelir ile çocuğun benlik tasarımı düzeyi arasında bir ilişkinin bulunması doğal ve beklenen bir durumdur (Ersanlı,1991).

2.4 2.Benlik Kavramının Oluşumunda Anne ve Babanın Rolü

Benlik kavramı gelişimi, bireyin çevresiyle olan yaşantılarını algılama biçimlerine göre oluşan dinamik bir süreçtir. Doğumla başlayan bu süreçte, önce bedensel sonra psikolojik ve sosyal gelişimi, benlik kavramını etkiler. Çocuğun yaşamında ki ailesi, öğretmenleri ve arkadaşları onun benlik gelişimini etkileyen öğelerdir (Fazlıoğlu,Tokgöz&Baran, 2005).Yavuzer (2007)'ye göre bebekle anne doğumdan hemen sonraki 2-3 gün içerisinde birbirlerinde uyum sağlayarak beraberliklerinden haz duyan bir ikili oluştururlar. Bu dönemde beraberliğin en yoğun yaşandığı, en etkili kısım beslenme zamanıdır. Beslenme anne ve çocuk ilişkisi için ilk heyecan verici dönem de denebilir.Çocuğun heyecanını anne hisseder, görür bu anneyi de coşkuya getirir, anneyi süt vermek için coşturur. Anne çocuk ilişkisinde fiziksel temas büyük önem taşır. Annenin ten kokusu, ısısı, çocuğu kucağına alış biçimi bu iletişim için çok önemlidir. Özellikle 0-3 yaş arasında olması gereken bu yakın ilişkinin gerçekleşmemesi, gelecekte gelişebilecek birtakım davranış problemlerinin sebebi olarak gösterilebilir. Yine bu dönemde, annenin yoksunluğundan kaynaklanan duygusal yoksunluk çocuğun gerek zihinsel, gerekse duygusal ve sosyal gerilemesine sebep olmaktadır. Adler, (1933) 'e göre annenin yaklaşımını her hareketinde görebilir; bebeği her kucağına alışında, onunla konuşmasında onu yıkamasında, onu besleyişinde onunla bağ kurmak için çok fırsatı olur. Eğer görevlerinde usta değilse, beceriksiz olacak ve bebek direnecektir. Bir çocuğun nasıl yıkanacağını hiç öğrenmemişse bebek banyo zamanını tatsız bir deneyim olarak görecektir. Onunla bağ kurmak yerine ondan kurtulmaya çalışır.

Annelerin iş yaşamına katılımlarının artması çocuğun hayatında babanın rolünü ve görevlerini daha önemli kılmıştır. Ortaya çıkan bu durum, ailelerin geleneksel yapılarında bir takım değişiklikleri gerekli kılmış ve yeniden bir yapılanmaya ihtiyaç doğurmuştur. Çocuğun duygusal ve sosyal gelişimine babanın etkileri arttırmıştır. (Yörükoğlu, 1996).

Doğumdan sonra, bazı babalar için cinsiyet faktörü hiç önemli değildir. Bazı yörelerimizde, kız çocuklarının doğumundan mutlu olmayan babalar bulunmaktadır. Bu durumda ya çocuk dışlanır ya da anne suçlanır. Doğumdan sonra tıpkı anne de olduğu gibi babanın da çocukla duygusal ilişkiyi kurabilmesi için çocukla fiziki temasa ihtiyaç vardır. Bunun için de çocuğun beslenme ve oyun faaliyetlerinde babanın etkili olması gerekmektedir.

2.4.3.OKB' li Ebeveynlerin Aile İçi Tutumları ve Benlik Kavramına Etkileri

Benlik kavramına sosyolojik açıdan yaklaşan Cooley, bireyin içinde yaşadığı toplumsal çevreden ayrı düşünülemediğini vurgulamıştır. Benlik kavramının çocuklukta itibaren gelişmeye başladığını, olumlu ve ya olumsuz etkileyen değişkenleri saptamanın gerekliliğini, olumlu benlik geliştirme çabaları için yol gösterici olmasına bağlamıştır. Aile, okul ve çocuk, ruh sağlığı ekibinin gerekli kurumlara verilecek bilgilerle çocukta olumlu benlik algısının gelişebileceğini belirtmiştir. Bu öneri, ergenlerde benlik kavramının oluşumunun sağlıklı gelişim göstermesi, yetişkinlikte de sağlıklı kişiliğe sahip olması açısından da önemli olabileceğine de dikkat çekmiştir. Ergenlik döneminde koruyucu ruh sağlığı ile ilgili önerilerde bulunmuştur. Ruh sağlığıyla bağlantılı birçok etkenle ilişkili olan benlik kavramı ergenlik döneminde ruh sağlığının korunması açısından önemlidir. (Adana, Arslantaş, & Şanbaz, 2012) Benlik algısı öğrenmeyle yakından ilişkilidir. Benlik algısının gelişimini anne baba desteği, çevreden gelen geri bildirimler, pekiştirmeler, olumlu ya da olumsuz tüm yaşantılar etkilemektedir. Olumsuz yaşantılar bireylerde depresif yakınmalara, geleceğe karşı ümitsizlik, olumsuz benlik algısına neden olmaktadır.

Çocuklarla anne babalar arasındaki ilişkileri, çocuğun içinde doğup büyüdüğü aile ortamı, anne ve babaların kendi aralarındaki ilişkiler, çocuğun beklentilerine uygun bir çocuk olup olmaması, çocuk sayısı, çocuğun cinsiyeti ve karakteristik özellikleri, ailenin sosyoekonomik durumu ve kültürel özellikler gibi pek çok etken belirler. Çocuklar için deneyim ve keşfetme özgürlüğünün sağlandığı, tehlikelerden korunduğu çevrenin kendilik değerinin gelişimi için en uygun çevre olduğu belirtilmektedir. Kişilik gelişiminin büyük ölçüde biçimlendiği çocukluk yıllarında anne babaların çocuklarına karşı uyguladıkları tutumlar önem kazanmaktadır (Sezer, 2010).

Psikolojik sağlamlık, olumsuz yaşantılar karşısında güçlü kalabilmek bir olumsuzluk durumu ile karşı karşıya kalındığında, risk faktörleri ve koruyucu faktörlerin etkileşimi sonucu oluşan süreçte, bireyin hayatındaki uyum gösterebilme sürecini içermektedir. Birçok araştırma olumlu benlik algısı ile psikolojik sağlamlığı ilişkilendirmiştir.

Yapılan bir araştırmada, psikolojik sağlamlık özelliği gösteren ergenlerin, öz-saygı puanları daha savunmasız ergenlere göre yüksek bulunmuştur ve dayanıklı ergen grubu problem çözme alt boyutunda daha yüksek puan almıştır. (Dumont, Povost, 1999). Koruyucu faktörleri üç ana başlıkta değerlendirmiştir. 1) bireyin kendisiyle ilgili olumlu atıfları, 2) aile içindeki duygusal bağlar 3) okulda ya da toplumdaki sosyal destek ağının varlığı (Werner, 1996).

Yukarıdaki sınıflandırmaya benzer yapılan başka bir sınıflandırmada aile ile ilgili koruyucu faktörlere şöyle açıklanmıştır:

1) Bireysel faktörler: Öz-güven, öz-saygı, öz-yeterlilik, entelektüel kapasitenin yüksek olması, sosyal becerilere sahip olma, yumuşak başlı ve herkes tarafından sevilen biri olma.

2) Aile ile ilgili koruyucu faktörler: Anne-baba ile yakın ilişki, sosyo-ekonomik açıdan avantajlı olma, çekirdek aile dışında destekleyici ve sıcak aile bağlarına sahip olma, iyi ebeveyn nitelikleri.

3)Ailenin dışındaki koruyucu faktörler: Aile dışındaki bir yetişkin ile olumlu ve sıcak bir ilişki (men-toring), sosyal bir çevrenin içinde yer alma ve iyi okullara okuma. (Masten, Coastworth,1998)

Yörükoglu (1985)'na göre, benlik saygısı, benlik imgesinin beğenilip benimsenmesi ile oluşur. Benlik saygısı, bireyin kendini değerlendirmesiyle birlikte benlik kavramının onaylanmasıyla oluşan beğeni durumudur. Benlik saygısı, bireyin kendini değerli, olumlu, sevmeye değer bulmasıdır. Bireyin kendini varolan hali ile kabullenme ve özgüvenini sağlayan olumlu bir ruh halidir.

Bağlanma, birey ile anne-babaları ya da kendilerine bakan büyüten kişi arasında kurulan, duygusal açıdan pozitif ve yarar sağlayıcı bir ilişkidir. Bağlanmanın Bowlby (1973)'e göre çocuk tarafından yaşamsal bir önemi vardır. Bowlby hayvanlarla yaptığı gözlemlerden anneye yapışmanın veya takip etmenin bebeğin yaşama şansını arttırdığı sonucuna varmıştır. İnsanlarda bağlanmanın bunun ötesinde olduğunu öne sürmüştür. İnsanın yaşamı için bağlanmanın üç temel işlevi vardır; dünyayı keşfederken geri dönülebilecek güvenli bir liman olma, fizyolojik gereksinimleri karşılama, hayata dair güven duygusunu geliştirebilmesidir. Bowlby, bireyin bu gereksinimleri yeterli düzeyde karşılanmadığında bireyde gelişen benlik algısıyla bağlantılı olarak psikolojik sorunların gelişebileceğini öne sürmüştür. (akt.Akça, 2012)

OKB tanısı alan ebeveynlerin titiz, katı, aşırı kuralcı ve disiplinli eğitim veren, mükemmeliyetçi ailelerde yetiştikleri görülmektedir (Papulu, Erol,1999). Obsesyonlar ve kompulsiyonlar, model alınarak da öğrenilebilir. Bu düşünce ve davranışlar bir sorunu çözmeye yönelik olarak bulunmuş yavaş yavaş koşullandırılmış davranış kalıplarıdır. Obsesyon ve kompulsiyonların ailenin diğer üyelerinde de bulunması bozukluğun ortaya çıkışında öğrenmenin etkili olabileceğini göstermektedir(Towbin, Riddlr,1991).

Çocuğun özellikleri ve bağlamsal koşullar kontrolcü ebeveynliğin önemli yordayıcılarından sayılmaktadır. Ancak araştırmacılarbu uygulamanın altında yatan mekanizmanın gelişiminde ebeveynin kişilik özellikleri ve gelişimsel tarihçesinin daha önemli, belirleyici rolü olduğuna dikkat çekmektedir (Barber,Bean, R.&

Erickson,2002).Ebeveyn-ergen arasındaki ilişki, ergenlik döneminde özerklik gelişiminin önem kazanmasıyla birlikte değişim geçirmekte ancak ergenin sosyal gelişimi ve psikolojik iyi olma hali üzerindeki etkisini sürdürmektedir. Çünkü ergenler, özerklik ihtiyacını karşılayabilmek için aile üyelerinin sevgisine, desteğine ve rehberliğine gereksinim duymaktadır (Zimmer, Gembeck,&Collins,2003).

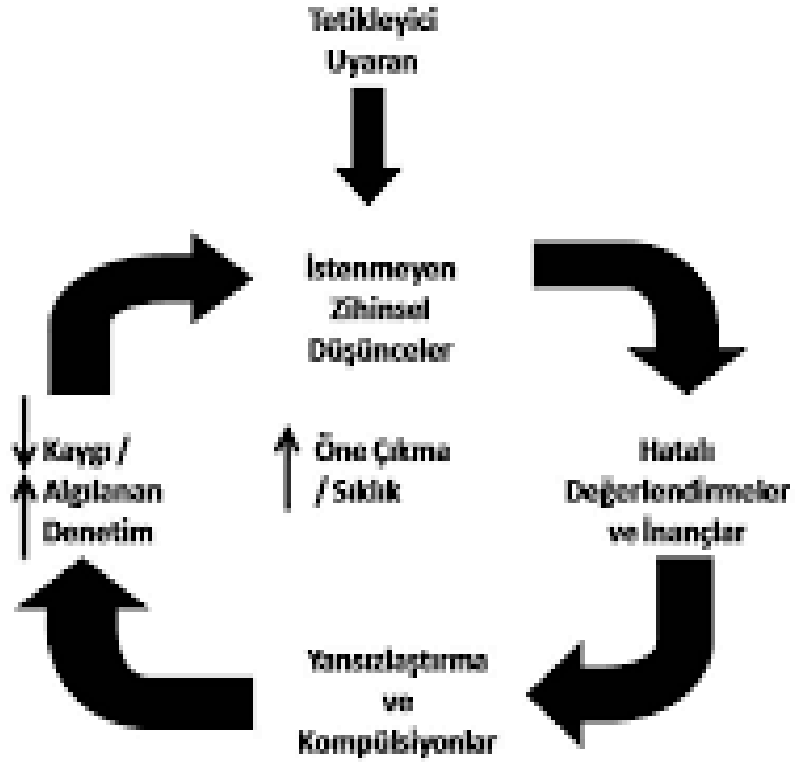
OKB tanısı almış annelerin çocuklarını kendine bağımlı tutmaya yönelik bilinç dışı gereksinimleri vardır. Bununla birlikte OKB'li anne ya da babaların tutumlarının çocuklarını kendilerine bağımlı kılan kontrolcü yaklaşımlarının olduğu bilinmektedir. OKB'li annelerin çocuklarına karşı gösterdikleri aşırı ilgi, yakınlık çocuklarının özerklik kazanma sürecine olumsuz etki etmektedir. Baskıcı ve kontrolcü algı yaratan OKB'li ebeveynin çocuk ve ergenlerinde kişisel özelliklerini rahatlıkla ortaya koyamadıkları, zayıf benlik algısı oluşturdukları bilinmektedir. Anne baba tutumlarından baskıcı ve otoriter tutum ile koruyucu tutuma benzerlik göstermektedir. Bu tutum türleri, çocuğun orta çocukluk evresinde anneye ya da babaya karşı bağımlı bağı kişilik geliştirmesine, ergenlikte ise kimlik karmaşası yaşamasına neden olur.

2.5. OKB TANISI ALMIŞ EBEVEYNLERİN ÇOCUK VE ERGENLERE KARŞI TUTUMLARININ KONTROL BOYUTU

2.5.1.OKB'li Ailelerde Bilişsel Kontrol Modeli

Obsesif kompulsif belirtileri obsesif içeriğe ilişkin yorumlamalar ve düşüncelerin kontrolü temelinde açıklayan önemli bir bilişsel model olan Clark (2004)'ün Bilişsel Kontrol modeline göre; obsesif kompulsif belirtiler gösteren kişiler bilinç düzeyinde istenmeyen imaj, dürtü ya da düşüncelerin bastırılması veya engellenerek yok edilmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu inanç doğrultusunda, düşüncelerini kontrol altında tutmaya yönelik işlevsel olmayan çabaları, bu kişilerin sıkıntı yaşadığı istem dışı imaj, dürtü veya düşüncelerinin tam tersi yönde daha şiddetlenerek zihne girmesine neden olmaktadır. Clark (2004)'in obsesyonların ortaya çıkışı ve kompulsif etkinlikler ya da yansızlaştırma (neutralization) çabaları

sonucu, döngüsel olarak sıklıklarının artışına ilişkin modeli Şekil 1.1’de şematik olarak sunulmuştur.

Şekil 1.2: Obsesif kompulsif bozukluğun bilişsel-davranışçı yorumlama (appraisal) kuramlarının temel kuramsal çerçevesi Clark, (2004).

Zorlayıcı düşünceler, imgeler, dürtüler ve şüpheler normal zihinsel etkinliği olarak kabul edilmektedir. Araştırmalar, klinik olmayan örneklerde de klinik obsesyonlarla benzer içerikli, sık ve rahatsız edici nitelikte zor kontrol edilen, içsel kaynaklı ve süregiden eylemi bölen girici düşünce, dürtü ve imgelerin varlığına işaret etmektedir. Ancak, kendi zihinsel etkinliğini kişisel sorumluluğunun göstergesi olarak hatalı yorumlama yatkınlığı, OKB’deki sıkıntı ve yanıtsızlaştırma örüntüsünün gelişimine zemin hazırlamaktadır. Clark ve Purdon (1993), düşünceler hakkındaki inançların (metabilişlerin) değişime karşı dirence yol açtığını ve belirtilerin

sürdüdüğünü önermektedir. Tüm bireylerin düşünceleri hakkında inançlara sahip olduğunu, fakat obsesif zorlukları olan bireylerin bu inançlarının gerçekdışı, katı ve aşırı önemsenmiş olduğunu öne sürmektedir (örn. “Zihnime giren her düşünceyi, özellikle olumsuz olanları kontrol etmeliyim”, “Düşüncelerim üzerindeki kontrolü kaybetmek, davranışlarım üzerindeki kontrolü kaybetmek kadar kötü”). Bu inançlar istenmeyen düşüncelerin sıklığını arttırmaktadır. Düşünce kontrolünde başarısızlık olarak algılanan istenmeyen düşünceler ise kontrolü yeniden kazanma girişimlerinin artmasına ve farklı metabilişlerin güçlenmesine yol açmaktadır (örn. Bu düşüncem öyle önemli ki, gerçek dünyada da birtakım sonuçlar doğurabilir) (Ayoğlu, 2012).

Obsesyoneel zorluklarla ilgili olduğu düşünülen ve düşüncelerin kontrolünü de içeren 6 hatalı değerlendirme ve inanç alanı tanımlamıştır. Buna göre yetişkin OKB’ de yaygın olarak görülen hatalı yorumlama türleri (1) Abartılı sorumluluk algısı, (2) Düşüncenin önemsenmesi, (3) Abartılı tehdit algısı, (4) Düşüncelerin kontrolü, (5) Belirsizliğe tahammülsüzlük ve (6) Mükemmeliyetçilik olarak sıralanmaktadır. Bu hatalı yorum alanları aşağıda kısaca tanımlanmıştır (Obsessive-Compulsive Cognitions Working Group,1997).

2.5.2.Çocuğun Kişilik Değişkeni Mükemmeliyetçilik

Mükemmeliyetçilik birçok araştırmada ilgi çeken bir konu olmakla birlikte, mükemmeliyetçilik tanımlamalarında bir uzlaşma olmadığı görülmektedir. Uzlaşmanın tanımlarda olmamasının nedeni; yüksek düzeyde başarılı ve yetenekli bireyler için mükemmeliyetçi kişilerin ayrılmaması olabilmektedir.

Burns (1980), mükemmeliyetçi kişileri, kendilik değerinin tanımıyla başarı ve verimlilik terimini ölçen, imkânsız amaçlara doğru zorlayıcı olmakla birlikte ısrarcı bir şekilde çaba gösteren bireyler olarak tanımlanmaktadır.

Bir şeyi mükemmel şekilde yapmanın mümkün, gerekli olduğu ve bunun küçük hataların ciddi sonuçlar doğuracağına dair inanış olarak açıklanmaktadır .(OCCWG, 1997).Mükemmeliyetçi kişiler sevgi ve onaylanma gereksinimleri anlamında, diğerlerinin bakış açıları, istek ve gereksinimlerine karşı duyarlılık gösterememekte; benmerkezci düşünce şekillerinden dolayı, diğer bireylerce

değişimin gerçekleştirilmesini beklemektedirler. Böyle eğilimleri olan kişilerin, kişilerarası ilişkilerinde başarısız olmalarına neden olmaktadır (Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Ediger, E. 1996).

Araştırmacılara bakıldığında mükemmeliyetçilik iki farklı form şeklinde tanımlanmaktadır, normal, sağlıklı, fonksiyonel, uyumlu mükemmeliyetçi olarak tanımlanmış pozitif şekli; nevrotik, sağlıklı ve fonksiyonel olmayan olumsuz mükemmeliyetçi olarak tanımlanan negatif şekli bulunmaktadır. Mükemmeliyetçilik uyuma yönelik olan (normal) ve uyuma yönelik olmayan (nevrotik) biçiminde kavramsallaştırılmaktadır. Uyumlu mükemmeliyetçilik, yüksek kişisel standartlar koyma, başarıyla ilintili ödüllere ulaşma için çabalama, bunun yanında kendi performansından memnun olabilmeyi içermektedir. Uyumsuz mükemmeliyetçilik ise, esnek ve ulaşılabilir olmayan yüksek standartlar, performansı ile ilgili tatminsizlik, öz yeterliliğiyle ilgili kaygı duymayla karakterize olmuştur (Enns ve ark., 2002).

Hewitt ve Flett (1991) hem kişi için hem de kişiler arası boyutta mükemmeliyetçilikte etkili olan ve doğuştan getirilen karakter özelliklerini de kapsadığını vurgulamaktadır. Mükemmeliyetçiliği 'kendine yönelik', 'başkalarına yönelik' ve 'sosyal olarak belirlenen' şeklinde üç boyuttan oluşan bir yapı olarak tanımlamaktadır.

Bir diğer görüşe göre mükemmeliyetçilik altı boyut şeklinde incelenmiştir. (1) organizasyon - düzen ve organizasyonun önemine aşırı vurgu yapılması, (2) hatalara aşırı dikkat - hatalara olumsuz biçimde tepki verme ve onları başarısızlıkla eşdeğer tutma, (3) davranışlardan şüphe duyma -kişinin kendi performansının niteliğinden şüphelenmesi, (4) ebeveyn beklentisi -kişinin ebeveynlerinin yüksek beklentilere sahip olduğuna yönelik algısı, (5) ebeveyn eleştireliliği - kişinin ebeveynlerini aşırı eleştirel olarak algılaması (6) kişisel standartlar - ulaşamayacak aşırı yüksek standartlar belirlenmesi ve kendini değerlendirmede bu standartların öneminin abartılması şeklinde tanımlanmaktadır (Frost ve arkadaşları,1990).Mükemmeliyetçilik DSM-IV' te yer alan birçok kişilik bozukluğu, örneğin depresyon, kaygı ile ilişkili bulunmuştur. Davranış ve performans için aşırı derecede yüksek standartlara sahip olmanın mükemmeliyetçilik tanımının merkezinde yer aldığını belirlemişlerdir (Slaney, R. B., & Ashby, J. S. ,1999).

2.5.3.Ebeveynin Psikolojik Kontrol Boyutu

Psikolojik kontrol, çocuğun kendini özgürce ifade etmesini engelleyen, duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarına duyarlı olmayan, suçlama, utandırma, ebeveyn-çocuk arasındaki sevgiyi esirgeme ya da koşullu sunma gibi teknikler kullanarak çocuğun özerklik gelişimine müdahale eden ebeveyn davranışları olarak tanımlanmaktadır (Barber, B. K.& Harmon,2002). Ebeveynlerin, çocuklarının duygu, düşünce ve davranışlarına kendi görüşlerini zorla kabul ettirecek şekilde müdahale etmek yoluyla psikolojik ve sosyal işlevselliğini bozan yaklaşımlarına ve davranışlarına psikolojik kontrol denir. Schaefer (1965)'e göre çocuklarını psikolojik olarak kontrol eden anne-babalar; aşırı korumacı, sahiplenici, yönlendirici, zorla karışan ve çocuklarını suçluluk duygusu üzerinden kontrol etmeye çalışan kişilerdir.

Kendini belirleme kuramında psikolojik kontrol, birebir örtüşmemekle birlikte, içsel kontrolcü ebeveynlik bağlamında ele alınmaktadır (Soenens ve Vansteenkiste,2010). Buna göre, psikolojik kontrol içsel kontrolcü ebeveynlik taktiklerini içermektedir. Bunlar suçlandırma, utandırma, sevgilerini çekme ve çocuğun bakış açısını geçersiz kılma gibi örtük ve dolaylı taktiklerden oluşmaktadır (Barber, 1996). Bu tür içsel kontrolcü ebeveynliğin manipülatif taktikleri anne-babaya karşı aşırı bağlılık duyguları yaratırken, içsel baskıları da harekete geçirmektedir (Soenens ve Vansteenkiste, 2010).Örneğin; sevgiyi geri çekme, ebeveyne karşı ikircikli (ambivalent) duyguların oluşmasına yol açmaktadır (Chapman ve Zahn-Waxler, 1982). İçsel kontrol uygulanan çocuklar reddedilmiş hissetmektedir (Roth ve ark., 2009). İstenen davranışı yapmakla ilgili yaklaşma-kaçınma çatışması yaşamaktadır (Assor, Roth ve Deci, 2004). Ayrıca bu tür psikolojik kontrol girişimleriyle ebeveyne duygusal olarak bağımlı kılınarak, kişinin kendi kendini yönetme becerisinin ve bağımsızlık gelişiminin engellendiği düşünülmektedir (akt.Ayoğlu, 2012).

Çocuğun kendini ifade etmesini engelleyen bu tür psikolojik kontrol taktikleri, çatışmalı doğası nedeniyle, kişinin psikolojik açıdan gelişimine zarar vermektedir. Psikolojik kontrol kavramı, ilk olarak anne-babaların çocuk yetiştirme stillerinin önemli bir boyutu olarak ele alınmıştır(Schaefer,1965b).Psikolojik kontrol, daha dışsal kontrolcü tarzdaki ebeveynlik baskısından (fiziksel ceza, maddi ödüller,

kontrolcü dil vb.) ayrıştırılmaktadır. Barber (1996), ana-baba kontrolünü, davranışsal kontrol ve psikolojik kontrolü birbirinden ayırarak ele almaktadır. Barber'ın bu ayrımı yakın zamanlı görgül çalışmalarla da desteklenmektedir. Gray ve Steinberg (1999)'e göre psikolojik kontrol “anne-babanın olanak tanıdığı duygusal özerkliğin derecesi” ile, davranışsal kontrol ise “anne-babanın sınır koyma ve izleme düzeyi” ile ilgilidir. Davranışsal kontrol çocuğun davranışının kabul edilemez olduğunu, psikolojik kontrol ise düşünce ve duygusunun hatta çocuğun kendisinin kabul edilemez olduğu mesajını iletmektedir. Ancak, psikolojik ve davranışsal kontrol arasında kesin bir ayrım olmayabileceğine dair görüşler de vardır.(Wang ve ark., 2007). Buna göre, davranışsal kontrol çocukların nasıl düşünüp hissedeceğini de etkileyebilirken; psikolojik kontrol çocuklarda davranışsal sonuçlar elde etmek için de kullanılabilir. Steinberg (1990), dışsal kontrolcü ebeveynlik taktikleri ve psikolojik kontrol arasındaki ayrımla ilgili açıklamalarda bulunmuş, davranışsal kontrol uygulayan anne-babaların rehberlik işlevi, disiplin stratejilerini kontrolcü ebeveynlik tarzı ile açıklamıştır.

Daha açıklayıcı bir ifade ile, psikolojik kontrol uygulayan ebeveynler çocuklarına suç ve kaygı yükleme davranışında bulunup sevgiyi geri çekme, kişisel saldırılar ve sözel etkileşimi kısıtlama gibi taktiklerle davranışları şekillendirmeye çalışırken, davranışsal kontrol uygulayan anne-babalar disiplin stratejisi ve rehberlik işleviyle davranışı düzenlemeye çalışmaktadır. Ebeveynlik uygulamaları, anne babanın tutumları, inançları ve amaçları doğrultusunda çocuklarını yetiştirmede kullandıkları davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Yazında ebeveynlik davranışları konusunda öncü araştırmacılardan Schaefer (1965), ebeveynliğin, anne babanın çocuğa gösterdiği kabul, sağladığı psikolojik özerklik ve uyguladığı kontrol biçimi olarak üç ana boyuttan oluştuğunu ileri sürmüştür. Bu üç ebeveynlikten kontrol, pek çok tutum ve davranışı kapsamaktadır. Nitekim Barber(1996), ebeveyn kontrolünü “davranışsal kontrol” (*behavioral control*) ve “psikolojik kontrol” (*psychological control*) olarak iki ayrı yapıda ele almış ve şu şekilde kavramsallaştırmıştır; davranışsal kontrol çocuğun davranışının, ailedeki ve toplumdaki kurallar çerçevesinde düzenlenmesi ve izlenmesidir. Psikolojik kontrol ise, çocuğun iç dünyasına ve psikolojisine müdahale niteliğindeki uygulamaları kapsamakta, çocuğun psikolojik ihtiyaçlarına duyarlı olmayan davranış ve teknikler olarak

tanımlanmaktadır. Pek çok araştırma psikolojik kontrolün sağlıklı gelişme ve özerkleşme sürecini ketlediğini, ergenin içselleştirme ve dışsallaştırma sorun davranışlarıyla ilişkili olduğunu göstermiştir. Ebeveynin psikolojik kontrolünün ilişkili olduğu gelişimsel sonuçların, çocuğun cinsiyeti açısından farklılaşmadığını ortaya koyan araştırmaların yanında, cinsiyetin psikolojik kontrol üzerinde temel etkisi olabileceğine işaret eden araştırmalar da mevcuttur. Buna göre sosyalleştirilme süreçlerine bağlı olarak, ailelerin kontrol uygulamalarından kız ve erkeklerin farklı şekillerde etkilenebilecekleri öne sürülmektedir. Örneğin psikolojik kontrolün kız ergenlerde hem içselleştirme hem dışsallaştırma problemlerini artırdığı; erkeklerde ise ağırlıklı olarak dışsallaştırma sorunlarıyla ilişkili olduğunu saptayan araştırmalar bulunmaktadır (Erkmen, 2011).

Ebeveynden algılanan kontrolün ergen üzerinde yarattığı sonuçlarının cinsiyete göre değişimi kadar kültüre göre değişiminin de önemli olduğu görülmektedir. Annenin uyguladığı kontrolün farklı kültürlerde farklı algılanacağını gösteren çalışmalar vardır (Steinberg, Mounts, Lamborn ve Dornbusch, 1991).Psikolojik kontrol, kesitsel ve boylamsal çalışmalarda içselleştirme ve dahaseyrek olarak dışsallaştırma problemlerinin yordayıcısı iken, davranışsal kontrolözellikle dışsallaştırma problemleriyle ilişkili görülmektedir (Barber, 1996). Görgülçalışmalar, ebeveynin psikolojik kontrolünün sadece çocukluk ve ergenlikteki değil, aynı zamanda genç yetişkinlikteki olumsuz sonuçlarla da ilişkili olduğunu göstermektedir (örn., Burbach ve Borduin, 1986; Sholomskas ve Axelrod, 1986). Literatür taramasında, psikolojik kontrolün uyumsuz mükemmeliyetçiliğin aracılığıyla depresyon düzeyini yordadığına işaret eden kesitsel (Soenens ve ark., 2005) ve boylamsal (Soenens ve ark., 2008) çalışmalar bulunmaktadır. Buna göre, psikolojik kontrolün olumsuz sonuçlarının, genç yetişkinliğe bazı aracı kişilik değişkenleriyle taşındığı düşünülebilir. Ancak, psikolojik kontrol OKB ile yakından ilişkili gözükse de konuyla ilgili yeterli araştırmaya rastlanamamıştır. Bu durum psikolojik kontrol kavramının klinik psikolojinin gündemine girişinin görece yeni olmasıyla açıklanabilir görünmektedir.

2.6. YURTIÇİ VE YURTDIŞI İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.6.1.Yurtiçi Yayın ve Araştırmalar

Lapsekili, Uzun & Ak (2010), araştırmalarında OKB olgularında heyecan arama davranışı incelenmiştir. Çalışmaya DSM-IV' e göre OKB tanısı almış 27 hasta ve 27 sağlıklı birey alınmıştır. Hastalar kontrol grubuna göre 'Heyecan Arama leğinden' toplamda ve alt ölçeklerde daha dőuk puanlar almıştır. Sonuç olarak hastalarda kontrol grubuna göre heyecan arayışı dőuktur. Heyecan arayışı fazla olan bireylerde, riskin tahmin edilen tehlikesi, kişi o aktiviteyi daha önce yapmamıő olsa da daha azdır. Bu durum riskin öngörülen derecesinin hatalarda daha fazla olduğu Şeklinde değerlendirilebilir. Riskin daha fazla algılanması, zarardan kaçma davranışının yüksek olmasını açıklayabilmektedir.Bu da obsesyon, kompulsiyonların oluőumuna zemin hazırlamaktadır.

Selvi ve ark. (2010) yaptıkları araştırmaya Van il merkezi lise son sınıfta bulunan 4719(1781 kız, 2938 erkek) ğrenci katılmıştır. Bu çalıőmayı temsil eden 20 okuldan 520 kişilik ğrenci grubunda araştırma metaryali uygulanmıştır. Bulgular rneklemenin %5.9'unun (n:31, erkek: %7,1, kadın: %0,3) Obsesif Kompulsif Belirtiler gösterdiğini belirtmiştir. Ailesinde ruhsal hastalık tanımlayanlarda ve sigara içenlerde OKB yaygınlığı anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. OKB tanısı alan 5 hastada obsesyon olmaksızın kompulsiyon bulunurken, 2 hastada yalnızca obsesyonların varlığı OKB için yeterli bulunmuştur.

Vural, Taneli, Taneli (2004), ocukluk döneminde başlayan OKB ailesel özellik ile birlikte ebeveynlerdeki semptomlarla çocuklardaki semptomların benzer olup olmadığını araştırmışlardır. OKB tanısı olan 18 yaş ve altındaki 14 erkek, 26 kız ile bunların anne, baba ve kardeőler araştırmaya alınmıştır. Hastaların birincil derece yakınlarının %11' inde OKB saptanmıştır. Erkeklerin yaş ortalamaları 11- (3.3) kızların yaş ortalamaları 10- (3.5) olarak bulunmuştur. Sonuç olarak OKB tanısı alan hastaların birinci derece akrabalarında OKB görülme sıklığı genel popülasyonda beklenenden fazla bulunmuştur. Ayrıca ocuklarda bulunan semptomlar anne babadaki semptomlarla benzerlik gösterir.

Baykal, Karabekiroğlu, Şenses, Karakurt, Çalık, & Yüce, (2012) yapılan araştırmada amaç çocukluk çağı başlangıçlı OKB tanısı konan çocuk ve ergenlerin klinik ve nöropsikolojik özelliklerini belirlemektir. Çalışmaya yaşları 8- 15 arası olan 35 OKB olgusu ve sağlıklı 35 çocuk ve ergen alınmıştır. Katılımcılara nöropsikolojik profillerini belirlemek için ‘Wisconsin Kort Eşleme Testi, Stroop Testi ve Sürekli Performans Testi’ uygulanmıştır. OKB tanısında hastalık süresi, şiddeti, ek tanılar ve kaygı puanlarından bağımsız olarak yürütücü işlevleri, dikkat ve motor inhibisyon süreçlerini bozduğu, ailede OKB öyküsünün bulunmasının tüm bu parametreler üzerine etkili, önemli bir risk faktörü olduğu belirlenmiştir.

Ayoğlu (2012), üniversite öğrencilerinin yetişkin bağlanma biçimleri, ebeveynlerinden algıladıkları psikolojik kontrol düzeyi ve mükemmeliyetçilik eğilimlerinin obsesif yorumlar ve belirtilerle bağlantısını incelemiştir. Çalışmanın örneklemini, Hacettepe Üniversitesi’nde hazırlık sınıflarında okuyan 208’i kadın (% 53.9), 178’i erkek (% 46.1), toplam 386 katılımcıdan oluşmaktadır ve katılımcıların yaş ortalaması 18.9’dur. Ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol arttıkça obsesif inançlarda da artış görülmüştür. Mükemmeliyetçilikte cinsiyetin, obsesif inanışlar üzerindeki yordayıcı gücünü azalttığı görülmüştür. Kızlara bakıldığında uyumsuz mükemmeliyetçiliği, sadece babanın psikolojik kontrol uygulamalarının pozitif yönde yordadığı belirtilmiştir. Buna göre, kızlarda obsesif kompulsif belirtilerin ortaya çıkmasında etkin olan gelişimsel faktör, babadan algılanan psikolojik kontroldür. Bu bağ kızların kişilik özelliği olarak uyumsuz mükemmeliyetçilik geliştirmesiyle oluşmakta, uyumsuz mükemmeliyetçilik eğilimi kızlarda önce obsesif inançların, sonra da obsesif belirtilerin ortaya çıkmasında aracılık etmektedir. Hem annenin hem de babanın psikolojik kontrol uygulamalarının kişilerarası mükemmeliyetçiliği pozitif yönde yordadığı görülmüştür.

Sönmez, (2011) yaptığı bu araştırmada, ebeveyn kontrolünün, ön ergenlerin ebeveyne yönelik olumlu sosyal davranışları ile ilişkisi olarak; ergenin saldırganlığı ve olumsuz arkadaşlık niteliğiyle ilişkisi ise ileriye doğru olmak üzere incelenmiştir. Örneklemini Ankara, Bolu, İstanbul illerine bağlı okullardan seçilen 355 ergen ve anneleri oluşturmakta ve 12 yaşta katılımcı ergenlerin yaş ranjı 11.16 ile 12.92 arasındadır. Psikolojik kontrol açısından annenin kontrolü, kız ergenlerin anneye

karşı gösterdiği olumlu sosyal davranışlarla ilişkili bulunmazken erkek ergenler, annenin psikolojik kontrolü arttıkça anneye yönelik olumlu ‘sosyal davranışlarda’ daha az bulunmuşlardır. Araştırmanın amaçlarından biri annenin uyguladığı davranışsal kontrolün kız ve erkek ergenlerin olumsuz arkadaşlık niteliğini ne yönde yordadığıyla ilgili. Çalışma bulguları annenin uyguladığı psikolojik kontrolün kız ve erkek ergenlerin bir yıl sonra olumsuz arkadaşlık niteliğini yordamadığı annenin uyguladığı davranışsal kontrolün ise her iki cinsiyette de olumsuz arkadaşlık niteliğinin azalmasına yol açtığını belirtilmiştir.

Panayırıcı (2012), bu çalışmada, şema kuramında yer alan algılanan ebeveynlik biçimleri ve Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) belirtileri arasındaki ilişkileri OKB’nin üst bilişsel modeli çerçevesinde klinik olmayan bir örnekleme ($N = 400$) incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada elde edilen algılanan ebeveynlik ve OKB arasındaki ilişkilere yönelik bulgular ise depresyon ile sürekli kaygı düzeyleri kontrol edildiğinde ‘aşırı koruyucu/evhamlı ve koşullu/başarı odaklı ebeveynlik biçimlerinin’ OKB belirtilerini yordadığını göstermiştir. Klinik ve klinik olmayan örneklerle yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında, depresyon düzeyleri kontrol edildiğinde OKB ile aşırı koruyucu ebeveynlik biçimi arasında anlamlı ilişkiler olduğunu desteklemektedir. OKB tanısı alanların depresyon tanısı alanlara göre ebeveynlerini aşırı koruyucu olarak algıladıkları sonuçlardandır. Obsesif belirtilerle Ebeveynlere yönelik algılanan aşırı koruyuculuk arasında anlamlı ilişkiler göstermiştir. Aşırı koruyucu ebeveynliğin OKB’deki rolüne ilişkin bu bulgular mevcut çalışmayla paralellik göstermektedir.

Akyol & Salı (2013) bu araştırmayı, çalışan ve çalışmayan 15-17 yaş grubu ergenlerin mükemmeliyetçi kişilik özellikleri ile empatik eğilimlerini incelemek, mükemmeliyetçilikleri ve empatik eğilimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirmişlerdir. Örnekleme Kayseri il merkezinde bulunan mesleki eğitim merkezi ve iki genel liseye devam eden 531 çocuk oluşturmuştur. Araştırmaya göre ergenlerin duygusal empati puanı, toplam empati puanı yükseldikçe, düzen, hatalara aşırı ilgi, aile beklentileri, kişisel standartlar alt faktör puanları ve toplam mükemmeliyetçilik puanının yükseldiği, bilişsel empati puanı yükseldikçe düzen,

aile beklentileri, kişisel standartlar diye belirtilen alt faktörlerin ve toplam mükemmeliyetçilik puanının dayükseldiği saptanmıştır.

Tezcan ve ark. (1997) yaptıkları araştırmada OKB’de anlamlı cinsiyet farklılığı olmadığını, kadın erkek oranlarının yaklaşık aynı olduğunu bildiren sonuçlar bulmuşlardır. Çalışma gruplarının psikiyatrik değerlendirme için başvuran hastalardan oluşmasından dolayı OKB’de cinsiyet dağılımı açısından bir genelleme yapılmasını bu araştırma olası kılmamaktadır. Hastalarda bulunan yaş ortalamalarına bakıldığında; OKB’li hastaların tedavi için başvurdukları yaş ortalamalarının 27-37 arasında değişmesi, tedavi için hastaların yardım arayışının genellikle bu yaş dilimi içinde olduğunu belirten görüşleri desteklemektedir.

Tezcan, Millet, & Kuloğlu (1998), yaptıkları çalışmada Elazığ ve Paris gibi; psikososyal ve kültürel koşulların çeşitli yönlerden birbirine zıt olduğu ortamlarda obsesif kompulsif bozukluk tanısı alan hastaların; sosyodemografik, klinik ve görüngüsel özelliklerinin karşılaştırılarak kültüre özgü farklılıklarının irdelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Paris Hospitalo-Universitaire de Sainte-Anne psikiyatri kliniklerine ilk kez başvuran, DSM-IV tanı ölçütlerine göre OKB tanısı konulan 30’ar, toplam 60 hasta alınmıştır. Hastalara DSM-IV tanı kriterlerine göre OKB dışındaki 1. Eksen tanıları belirlenerek sosyodemografik ve klinik özelliklerini irdelemeyi amaçlayan bir form uygulanmıştır. Fransız hastaların öğrenim düzeyi Türk hastalardan anlamlı şekilde yüksek bulunmuş. Araştırmaya katılan grupta, mesleki yönden Türk hastalarda ev kadını ve memur olanların, Fransız hastalarda işçi ve serbest çalışanların çoğunlukta olması; Türk hastalarda evli, Fransız hastalarda bekar olanların çoğunlukta olması dikkate alınmıştır. Çalışmada Türk hastalarda belirlenen %33.3 lise, %50 orta-lise öğrenim düzeyleri her iki çalışmanın da sonuçlarıyla benzerdir. Fransız hasta grubunda bulduğumuz lise-yüksek okul öğrenim seviyeleri yüksekliği (%66.6) çalışmanın yapıldığı Elazığ ve Paris’teki eğitim düzeyi farklılığına bağlanmıştır. Türk hasta grubunda, hastaların %50’sinin, kadınların %66.8’inin ev hanımı oldukları belirlenmiştir. Türk hastaların meslek yönünden ikinci sıklıkla memur olmaları, Fransız hastaların ise çoğunlukla işçi ve serbest meslek sahibi olmalarının

her iki ülkede tıp fakültesi hastanelerine ulaşımındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmüştür. OKB hastalarında hastalığın başlangıcında rol oynayabilecek psikososyal ve çevresel etmen öyküsü çalışmamızda her iki hasta grubunda da %63.3 ve %53.3 oranları bulunmuştur.

Akpınar ve ark. (2013), OKB' nin ergen topluluğunda yaygın olarak görüldüğünü söylemişlerdir. Bu çalışmanın amacı; kolay, hızlı ve öz bildirime dayalı uygulanabilen üç maddelik taramanın duyarlılık, özgürlük ve tahmin edebilme güçlerini değerlendirmektir. Bu çalışmanın alan örneklemini 14 - 17 yaşları arasındaki toplam 177 lise birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. DSM -IV eksen I Bozuklukları için yapılandırılmış klinik görüşme araştırma formu OKB modülü sonuçları ile öz bildirime dayalı Çocuk Ergen Davranışları Değerlendirme Ölçeğinden geliştirilen 'Üç Maddelik Obsesif Kompulsif Ölçeğinin tahmini sonuçları karşılaştırılmıştır. OKB sıklığı yapılandırılmış görüşmeye göre %2.8 olarak saptanmıştır. Obsesif Kompulsif Ölçeği taramasına göre olası OKB %46 olarak saptanmıştır. Üç maddelik ÇEDOÖ- OKÖ'nin duyarlılığı %60 OKB saptama yönteminin duyarlılığı ve özgürlüğü orta düzeydedir.

2.6.2.Yurtdışı Yayın ve Araştırmalar

Ashby ve Rice (2002), mükemmeliyetçiliğin uyumlu ve uyumsuz boyutları ile benlik saygısı ve depresyon arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında; uyumu bozucu mükemmeliyetçiliğin düşük benlik saygısı ve yüksek düzeyde depresyonla ilişkili olduğunu değerlendirmişlerdir.

Siegle ve Schuler (2000)'in araştırmalarında mükemmeliyetçi eğilimlerin cinsiyetler açısından farklılaştığı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha mükemmeliyetçi eğilimler gösterdikleri ve kız öğrencilere göre ulaşılması daha güç kişisel standartlar belirledikleri görülmüştür. Çalışmalarında da benzer olarak erkeklerin kızlara göre kişisel aşırı standartlar belirlemeye daha fazla eğilimli oldukları görülmüştür.

Chang ve Sanna (2001), üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada mükemmeliyetçilik, negatif yükleme biçimi ve depresif semptomlar arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırma bulguları mükemmeliyetçilik boyutlarının depresif semptomlar ve mükemmeliyetçiliğin negatif yükleme biçimiyle ilişkili olduğunu göstermiştir.

Rice ve Dwello (2002), mükemmeliyetçilik ve kimlik gelişimini inceledikleri araştırmalarında diğer gruplarla karşılaştırıldığında uyumsuz mükemmeliyetçilerin duygusal, akademik ve sosyal yönden çeşitli problemler yaşadıklarını görmüşlerdir.

Warsson, (2015) araştırmasında uyku problemlerini ve uyku problemlerinin OKB'deki etkisini incelemiştir. Ayrıca uyku problemlerinin bir OKB belirtisi olup olamayacağına bakmıştır. DSM-IV ile OKB tanı almış 7-17 yaş aralığında 26 çocuk ve genç araştırmaya katılmıştır. Uyku problemi olan bu grubun, Child Behavior Checkiste göre uyku problemleri değerlendirilmiştir. Sonuç olarak tedavi ile aşılacak uyku sorunları ve tedaviden önce var olan uyku sorunları, uyku sorunlarının OKB'nin bir belirtisi olduğunu göstermiştir. Genel olarak problemlerin uykunun N-REM evresinde, hafif uyku esnasında ortaya çıktığı ve parasomnia ağırlıklı olduğu kaydedilmiştir. (Akpınar, et al., 2014)

Dilmaç, Aydoğan, Koruklu, & Deniz (2009), yaptıkları çalışmada ilköğretim 2.kademe öğrencilerinin mükemmeliyetçi kişilik özelliklerinin mantıkdışı inançlarla ilişkisini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma Konya ilinde farklı okullarda öğrenim gören 253 erkek,279 kız toplam 532 öğrenciden oluşmaktadır. Mantık dışı inançlar ile mükemmeliyetçilik alt boyutlarından hatalara karşı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri ebeveynsel eleştiri arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Bulgulara göre; matıkdışı inançlar attıkça bir görev ya da duruma ilişkin hatalara yönelik ilgileri de artmaktadır. Hatalara aşırı ilgiye, mükemmeliyetçi kişilerin başarılı olmaya duyduğu ihtiyaçtan çok başarısızlık korkusu neden olmaktadır.

Çağın (2006), yaptığı bu çalışma obsesif inançlar ve stresle başa çıkma yolları, depresyon, sürekli kaygı kontrol edildiğinde obsesif kompulsif belirtiler vealt

tipleri yordama güçlerine bakılmıştır. Hacettepe Üniversitesinden 204 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Obsesif düşünce, kontrol, yavaşlık alt tipleri tehlike algısı ve çaresiz, kendine yönelik suçlayıcı yaklaşımın önleyici yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Kişilerin sahip oldukları stresle başa çıkma yollarının obsesif belirtilerle ilişkili olduğu bulunmuştur.

Samuels (2014), yetişkinlere oranla OKB tanısı almış biriktirme semptomu olan çocuk ve ergenleri araştırmıştır. Bu araştırmada OKB klinik özellikleri araştırılıp 641 tane OKB tanılı çocuk ve ergenlerden 163'ü kompulsiyona sahip, 478 sahip olmayan kişi ele alınmıştır. Araştırmaya göre biriktirme hastalığı daha erken yaşta başlayan ve daha şiddetli OKB belirtilerine sahip olanların sezgilerinin daha az olduğu, karar vermelerinde güçlük çektikleri ve görevlerini tamamlamakta zorlandıkları görülmüştür. Biriktirme hastalığı olanlarda ayrıca daha fazla panik, tik, belli fobiler ve tourette bozukluğu gözlemlenmiştir. Sosyal karşılığın değerlendirmesine göre; biriktirme semptomu olan çocuklarda aileleri ile daha zayıf iletişim, düşük motivasyon, kısıtlanmış ilgi ve tekrarlı davranışlar görülmüştür. Bu özelliklerin OKB'yi daha ileriye taşıyabileceği klinik uzmanları tarafından kaydedilmiştir.

Poul, Sinha, S.Sarkhel, & Praharoj (2015), yaşam süresince ruh sağlığı bozuklukları ile çocuklarda ve ergenlerde görülen obsesif kompulsif bozukluk ile diğer anksiyete bozukluklarının araştırılmasını amaçlamışlardır. DSM-IV tanı kriterlerine göre OKB tanısı almış olan 18 yaş altı 100 hasta ve okul çağındaki çocukla görüşülmüştür. Yaşam boyu yaygınlığı anksiyete bozukluklarında %22 olarak saptanmıştır.%4'ü OKB, %2'si OKB' de görülen depresyon oranı olarak belirlenmiştir. Diğerlerinin arasında %8 panik bozukluğu, %7 genel anksiyete bozukluğu ve birden fazla anksiyete bozukluğuna sahip hasta oranı %3 çıkmıştır. Sonuç olarak anksiyete bozukluğu çocukların 1/5'inde görülmüştür.

Farrell & Donna Hourigan, (2012)'de yaptıkları araştırmada anne-çocuk arasında problem çözme becerileri ve taraflar için sorumluluk kavramı incelemişlerdir. 8-12 yaş grubu OKB tanısı alan ve OKB tanısı almayan çocukların anneleri yarı yapılandırılmış, 5 dakikalık bir tartışma sürecine alınarak belirli kriterlere göre gözlemlenmişlerdir. Gözlemde ilişkinin yakınlığı, iletişimde kendini

ifade edebilme becerileri ve sorumluluk algıları derecelendirilmiştir. Sonuç olarak anne ve çocuk davranışlarında gruplar farklılık göstermemişlerdir; ancak OKB tanısı almış çocukların anneleri çocuklarının sorumluluklarını daha fazla büyüterek çocuğa ifade etmişlerdir. OKB tanısı almış annelerin çocukları ile aralarında geçen iletişimin de daha sınırlı ve uyumsuz oldukları gözlemlenmiştir.

Taner, Taner, Bakar ve Bodur (2007) yaptıkları araştırmada çocukluk çağı başlangıçlı OKB tanısı konan çocuk ve ergenlerin anne, baba ve kardeşlerinde OKB ve diğer psikopatolojilerin varlığını saptayabilmeyi amaçlamışlardır. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Bölümü ve özel bir ruh sağlığı merkezine başvuran, OKB tanısı konan 25 çocuk ve ergen aynı zamanda bu hastaların anne, baba, kardeşleri incelenmeye alınmıştır. Bu hastaların anne ve babalarında psikopatoloji klinik görüşmenin yanında DSM-IV Eksen 1 için ‘Yapılandırılmış Tanısal Görüşme’ kullanılmıştır. Bulgulara göre, OKB tanısı konan çocuk ve ergenlerin annelerinde, kontrol grubundaki annelere göre aleyhinde anlamlı düzeyde fark ve anksiyete bozukluğu saptanmıştır. Babalarında ise tik bozukluğu kontrol grubundaki babalardan yüksek olarak bulunmuştur. Sonuç olarak OKB tanısı konan çocuk ve ergenlerin annelerinde OKB’ nin kontrol grubundaki annelere göre daha sık saptanması çocuk ve ergenlik döneminde başlayan OKB’de ailesel yatkınlığın daha fazla olduğu görüşüyle uyumludur.

Fernandez ve ark. (2012), bu araştırmada OKB tanısı almış 74 tane çocuk ve genete, Children’ s Yale Brown Obsessive- Kompulsive Ölçeğiyle yapılan ölçümler için iki farklı yaş ortalaması belirlenmiştir. Değişiklik ve geri çekilme analizleri ile belirtiler arasında veya içinde değişiklikler incelenmiştir. Birçok durumlarda hastalık belirtileri varken ileriye dönük olarak kaybolmuşlardır ve ortada yokken oluşmamışlardır. OKB tanısı almış yetişkin hastalarda belirtiler daha sabit olarak saptanmıştır.

Lazora (2014), araştırmasında gri ve beyaz cisim, hacim anormalliğini, pediatrik OKB’li hastalarda incelemiştir, ayrıca beyaz ve gri cisim aralarındaki anormalliğe yol açan ilişkileri, farklı açılardan hastalığın belirtilerinin tanımlanıp, tanımlanamayacağı incelenmiştir. 62 OKB tanısı almış çocuk ve genç (11-18 yaş

arası) ile çalışmıştır. Sonuca göre; sırt yanındaki anormallikler prefrontal korteks, ön singulat korteks, geçici limbik bölgeler OKB' de çok önemli rol oynamaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve çalışma grubu, veri toplamada kullanılacak ölçekler tanıtılmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Obsesif kompulsif bozukluk tanısı alan ebeveynlerin 10-18 yaş aralığında çocuklarının anne babadan algılanan psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada tekil ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tekil tarama modeli, araştırmanın konusu olan değişkenlerin tek tek tür ya da miktar olarak mevcut durumlarının betimlendiği ve araştırma konusuyla ilgili davranış, tutum, beklenti, gereksinim ve bilgi düzeylerinin belirlendiği araştırma modeli iken ilişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok sayıda değişken arasında bir ilişkisini belirlemek amacıyla kullanılan araştırma modelidir (Karasar, 2000). Buna göre araştırma kapsamında, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Psikiyatri polikliniğine başvuran OKB tanısı alan anne ya da babaların öğrencilerinin demografik özelliklerini ve medya okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik tekil tarama modeli, medya okuryazarlık düzeyleri ile farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik ise ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini OKB tanısı almış anne ya da babaların 10-18 yaş aralığındaki çocukları oluşturmaktadır. Örneklemi ise Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri polikliniğinden 10.08.2015 - 01.04.2014 tarihleri arasında OKB tanısı almış yaşları 28-56 arasında değişen hastaların 10-18

yaş aralığındaki çocukları oluşturmaktadır.Örnekleme anne babanın öz, hayatta ve birlikte yaşıyor olması ile sınırlandırılmıştır.Araştırma dahilinde demografik formu ve ölçek sorularını yanıtlayan 60 bireyin 30'unun (%50.0) annesi yada babasının obsesif kompulsif bozukluk tanısı almış olduğu ve 30'unun (%50.0) annesi ve babasının obsesif kompulsif bozukluk tanısı almamıştır. Bireylerin 15'inin (%50.0) kız olduğu ve 15'inin (%50.0) erkek olduğu yaş ortalaması 14.80 ± 2.88 (min.10 yaşında, max. 18 yaşında) olduğu görülmüştür. Bireylerin 20'si (%66.7) lise de okumakta olduğu ve 10'u (%33.3) ortaokul da ve ↓ okumaktadır.

Tablo 3.1:Araştırmaya Katılan Ebeveynlerin OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

		<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0
	Erkek	15	50.0
OKB tanısı alan ebeveyn	Anne	15	50.0
	Baba	15	50.0
Yaş	10 ile 13 yaş arası	10	33.3
	14 ile 16 yaş arası	7	23.3
	17 yaş ve↑	13	43.4
Okul	Ortaokul ve ↓	10	33.3
	Lise	20	66.7

Sosyokültürel ve sosyoekonomik açıdan(SED) eğitim düzeyine bakıldığında, 13'ünün (%43.3) annesi ortaokul mezunu ve ↓ olduğu, 10'unun (%33.3) annesi lise mezunu olduğu ve 7'sinin (%23.4) annesi üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Bireylerin 11'inin (%36.7) babası lise mezunu olduğu, 10'unun (%33.3) babası üniversite mezunu olduğu ve 9'unun (%30.0) babası ortaokul mezunu ve ↓ olduğu

görülmüştür. Bireylerin 17'sinin (%56.7) ailesinin geliri iyi ve ↑ olduğu ve 13'ünün (%43.3) ailesinin geliri orta ve ↓ olduğu görülmüştür.

Tablo 3.2. Katılımcıların Sosyoekonomik Düzeylerine (SED) İlişkin Yüzdeler

Annelerin eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	13	43.3
	Lise mezunu	10	33.3
	Üniversite mezunu	7	23.4
Babaların eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	30.0
	Lise mezunu	11	36.7
	Üniversite mezunu	10	33.3
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	13	43.3
	İyi ve ↑	17	56.7

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, katılımcıların demografik bilgilerini belirlemek üzere “Demografik Bilgi Formu”, anne-babadan algılanan psikolojik kontrolü değerlendirmek amacıyla “Psikolojik Kontrol Ölçeği (PKÖ)”, mükemmeliyetçilik eğilimlerini değerlendirmek amacıyla “Frost-Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (F-ÇBMÖ)” uygulanmıştır. Veri toplama araçları hakkında ayrıntılı bilgi aşağıda sunulmuştur.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırma için oluşturulan Demografik Bilgi Formu, katılımcıların sosyo-demografik özellikleri hakkında bilgi edinmek üzere hazırlanmıştır. Bu formda katılımcının cinsiyeti, yaşı, hangi okul ve sınıf seviyesinde okuduğu, sorulara ek olarak nerede kaldığı, kiminle yaşadığı, anne babasının eğitim durumları,

ebeveynlerinin sağ ve öz olup olmadığı, kaç kardeşi olduğu, ailenin kaçınıcı çocuğu olduğu, kendisinin psikiyatrik bir tanısı olup olmadığı gibi sorular bulunmaktadır.

Araştırmada kullanılan Demografik Bilgi Formunun bir örneği Ek'2 de sunulmuştur.

3.3.2. Psikolojik Kontrol Ölçeği (PKÖ)

Anne-babaların uyguladığı psikolojik kontrolü ölçmek amacıyla, Barber (1996) tarafından Schaefer (1965)'in maddeleri de kullanılarak geliştirilen ölçeğin ilk hali 8 maddeden oluşmaktadır. Barber ve arkadaşlarının (2007) gençlerden alınan bilgilerle kültürlerarası olarak geliştirdikleri 8 maddenin de eklenmesiyle ölçek toplam 16 maddeden oluşan son halini almıştır. 4 dereceli Likert tipi olan ölçeğin maddeleri; 1puan “annemin/babamın özelliklerine hiç benzemiyor”, 4 puan “annemin/babamın özelliklerine çok benziyor” biçiminde yanıtlanmaktadır. Ölçeğin, biri anne diğeri baba için doldurulan iki eşdeğer formu bulunmaktadır. Çalışmada, ölçeğin 16 maddelik son halinin anne ve baba formları kullanılmıştır. ‘Annem/Babam her zaman ne hissedeceğimi ya da düşüneceğimi söylemekten hoşlanır’, ‘Beni sık sık başkasıyla haksız yere karşılaştırır’ ölçek maddelerine örnek olarak verilebilir. Ölçek, ilk geliştirilen maddelerden oluşan “psikolojik kontrol (PK)” ve daha sonra eklenen kültürlerarası maddelerden oluşan “ebeveyn saymazlığı (ES)” olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır (Barber ve ark., 2008). Ölçek boyutlarından alınan yüksek puanlar, ilgili boyutta anne ya da babadan algılanan psikolojik kontrolün oldukça fazla olduğuna işaret etmektedir. Orjinal ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı anne-oğul çifti için .83, anne-kız çifti için .83, baba-oğul çifti için .80 ve baba-kız çifti için .83 olarak bulunmuştur (Barber, 1996). Kındap, Sayıl ve Kumru (2008) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .87 olarak bulunmuştur. Sayıl ve Kındap(2010) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında ise, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğinin iyi düzeyde olduğu ve Cronbach Alfa iç tutarlık katsayılarının, ES boyutunda anne ve baba için sırasıyla .85 ve .89; PK boyutunda ise .77 ve .79 olduğu bulunmuştur. Ölçeğin bir örneği Ek'3te sunulmuştur.(Ayoğlu, 2012)

3.3.3. Frost – Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (F-ÇBMÖ)

Orjinali mükemmeliyetçilik eğilimlerini belirlemek amacıyla Frost, Martin, Lahart ve Rosenblate (1990) tarafından geliştirilmiş olan Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği,35 maddeden oluşan (Örn. ‘Plan yapmak benim için önemlidir’, ‘Anne babam benden mükemmel olmamı bekler’, ‘Anne babamın beklentilerini karşılayabildiğim duygusuna hiç kapılmadım’) 5 dereceli Likert tipi bir kendini bildirim ölçeğidir. Ölçek maddeleri 1– “hiç katılmıyorum” ile 5 – “tamamen katılıyorum” biçiminde yanıtlanmaktadır. Frost- Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği; ‘Hatalara Aşırı İlgî’, ‘Davranışlardan Şüphe Duyma’, ‘Ebeveyn Beklentisi’, ‘Ebeveyn Eleştirelliği’, ‘Düzen’ ve ‘Kişisel Standartlar’ alt boyutlarından oluşmaktadır (Frost ve ark., 1990).

Mükemmeliyetçilik, ölçeğin alt boyutlarının birleşiminden oluşan Uyumlu (kişisel standartlar ve düzen),Uyumsuz (hatalara aşırı ilgi ve davranışlardan şüphe duyma) ve Kişilerarası İlişkilerde Mükemmeliyetçilik (ebeveyn eleştirelliği ve ebeveyn beklentisi) olmak üzere daha üst düzey olan üç alt boyut üzerinden de değerlendirilebilir. Alt boyutlardan ya da üst yapılardan alınan yüksek puanlar, ilgili kişilik özelliğinin baskın olduğuna işaret etmektedir. Orijinal ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları; hatalara aşırı dikkat için .88, kişisel standartlar için .83, ebeveyn beklentisi ve ebeveyn eleştirelliği için .84,davranışlardan şüphe duyma için .77 ve düzen için .93 olarak bulunmuştur (Frost ve ark., 1990). Ölçeğin Türkçe’ye ilk uyarlama çalışması Mısırlı-Taşdemir (2004; Akt.Erözkan, 2008) tarafından yapılmış; genel ve alt ölçekler için belirlenen güvenilirlik katsayıları .63 ile .87 arasında bulunurken, ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı ise .83 olarak bulunmuştur. Sayıl ve arkadaşlarının (2012) yaptığı uyarlama çalışmasında ise, alt boyutların Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları; hatalara aşırı dikkat için .83, düzen için .91, ebeveyn beklentisi için .78, ebeveyn eleştirelliği için .74, kişisel standartlar ve davranışlardan şüphe duyma için .69 olarak bulunmuştur. Her iki çalışmada da orijinal ölçeğin altı faktörlü yapısına benzer bir yapı elde edilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Sayıl ve arkadaşları (2012) tarafından uyarlanan formu kullanılmıştır. Ölçeğin bir örneği Ek’4te sunulmuştur.(Ayoğlu, 2012)

3.4. Deneysel İşlemler ve Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanabilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığından ve Bafra Altınkaya Anadolu Lisesi ile 19 Mayıs Atatürk Ortaokulu Müdürlüklerinden izinler alınmıştır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri polikliniğine son bir yıldır başvuran ve tedavi gören takipli hastaların ulaşılabilecek bilgileri yine izinler dahilinde alınmıştır. 10-18 yaş aralığında çocuğa sahip OKB'li hastalara bilgi verilerek, Onanmış Bilgi Formlarını okumaları, gönüllü olmaları halinde imzalamaları istenmiştir. OKB tanısı alan hastaların 10-18 yaş aralığında bulunan çocuklarına yine gönüllülük ve etik kurallar çerçevesinde Demografik Bilgi Formu, PKÖ ve FÇBMÖ verilerek doldurmaları istenmiştir. Sınırlılıklara dikkat edilerek, çalışmaya dahil edilen 15 kız, 15 erkek olmak üzere 30 kişilik bu grup, deney grubunu oluşturmaktadır. Kontrol grubuna ise sınırlılıklara dikkat edilerek bahsi geçen okullardan, bireysel ön görüşme ile seçilen, bilgilendirilmiş onam formlarını okuyarak imzalamış annesi ya da babası herhangi bir psikiyatrik tanı almamış 15 kız, 15 erkek olmak üzere 30 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilere Demografik Bilgi Formu, PKÖ ve FÇBMÖ verilerek doldurmaları istenmiştir. Araştırmanın sonucunda ölçekler sınırlılıklara göre kontrol edilerek araştırmaya dahil edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21,0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır.

“Frost-Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği (F-ÇBMÖ), alt ölçeklerine göre, ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol envanteri normal dağılmamaktadır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı Mann Whitney-U testi, ikiden fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası

karşılaştırmalarında Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişki Spearman korelasyon ile test edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma doğrultusunda örneklem grubundan toplanan verilerin çözümlenmesiyle elde edilen sonuçların tabloları, yorumları ile birlikte sunulmuştur. Örneklem grubuna uygulanan “Demografik Bilgi Formu” ile elde edilen veriler grubun genel özellikleri frekans ve yüzde dağılımları şeklinde tablolaştırılmıştır.

Tablo 4.1:Araştırmaya Katılan Annesi ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

		<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0
	Erkek	15	50.0
OKB tanısı alan ebeveyn	Anne	15	50.0
	Baba	15	50.0
Yaş	10 ile 13 yaş arası	10	33.3
	14 ile 16 yaş arası	7	23.3
	17 yaş ve↑	13	43.4
Okul	Ortaokul ve ↓	10	33.3
	Lise	20	66.7
Sınıf	Sekizinci sınıf ve↓	10	33.3
	Dokuzuncu sınıf ve↑	20	66.7
Annelerin eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	13	43.3
	Lise mezunu	10	33.3
	Üniversite mezunu	7	23.4
Babaların eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	30.0
	Lise mezunu	11	36.7
	Üniversite mezunu	10	33.3
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	13	43.3
	İyi ve↑	17	56.7

Araştırma dahilinde demografik formu ve anket sorularını yanıtlayan 60 bireyin 30'unun (%50.0) annesi yada babasının obsesif kompulsif bozukluk tanısı almış olduğu ve 30'unun (%50.0) annesi ve babasının obsesif kompulsif bozukluk tanısı almamış olduğu görülmüştür. Bireylerin 15'inin (%50.0) kız olduğu ve 15'inin (%50.0) erkek olduğu görülmüştür. Bireylerin 15'inin (%50.0) annesi OKB tanısı almış, 15'inin (%50.0) babası OKB tanısı almıştır. Bireylerinyaş ortalaması 14.80 ± 2.88 (min.10 yaşında, max. 18 yaşında)'dir Bireylerin 20'si (%66.7) lise de okumakta, 10'u (%33.3) ortaokul da ve ↓ okumaktadır. Bireylerin 20'si (%66.7) dokuzuncu sınıf ve ↑ de okumakta ve 10'u (%33.3) sekizinci sınıf ve ↓ okumaktadır. Bireylerin 14'ünün (%46,7) dört kardeşi ve ↑ olduğu, 7'sinin (%23,3) üç kardeşi olduğu ve 7'sinin (%30.0) iki kardeşi ve ↓ olduğu görülmüştür. Bireylerin 12'si (%40,0) ikinci çocuk olduğu, 9'u (%30,0) birinci çocuk olduğu ve 9'u (%30.0) üçüncü çocuk ve ↑ olduğu görülmüştür. Bireylerin 13'ünün (%43,3) annesinin ortaokul mezunu ve ↓ olduğu, 10'unun (%33,3) annesi lise mezunu olduğu ve 7'sinin (%23,4) annesinin üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Bireylerin 11'inin (%36.7) babasının lise mezunu, 10'unun (%33.3) babasının üniversite mezunu olduğu ve 9'unun (%30.0) babasının ortaokul mezunu ve ↓ olduğu görülmüştür. Bireylerin 17'sinin (%56.7) aile gelirinin iyi ve ↑ olduğu, 13'ünün (%43.3) aile gelirinin orta ve ↓ olduğu görülmüştür.

Tablo 4.2:Araştırmaya Katılan Annesi ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

		<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0
	Erkek	15	50.0
Yaş	10 ile 13 yaş arası	10	33.3
	14 ile 16 yaş arası	12	40.0
	17 yaş ve↑	8	26.7
Okul	Ortaokul	16	53.3
	Lise	14	46.7
Sınıf	Sekizinci sınıf ve↓	16	53.3
	Dokuzuncu sınıf ve↑	14	46.7
Kardeş sayısı	Bir kardeşi var	9	30.0
	İki kardeşi var	13	43.3
	Üç kardeşi var ve ↑	8	26.7
Doğum sırası	Birinci çocuk	15	50.0
	İkinci çocuk	8	26.7
	Üçüncü çocuk ve↑	7	23.3
Annelerin eğitim düzeyi	İlkokul mezunu	16	53.3
	Ortaokul mezunu ve ↑	14	46.7
Babaların eğitim düzeyi	İlkokul mezunu	10	33.3
	Ortaokul mezunu	10	33.3
	Lise mezunu ve ↑	10	33.3
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	15	50.0
	İyi ve↑	15	50.0

Bireylerin 15'inin (%50.0) kız olduğu ve 15'inin (%50.0) erkek olduğu görülmüştür. Bireylerin yaş ortalaması 14.90±1.78 (min.13 yaşında, max. 18 yaşında) olduğu görülmüştür. Bireylerin 16'sının (%53.3) ortaokulda okumakta olduğu ve 14'ünün (%46.7) lisede okumakta olduğu görülmüştür. Bireylerin 16'sı (%53.3) sekizinci sınıf ve ↓ okumaktadır. 14'ü (%46.7) dokuzuncu sınıf ve ↑ de okumaktadır. Bireylerin 13'ünün (%43.3) iki kardeşi olduğu, 9'unun (%30.0) bir kardeşinin, 8'inin (%26.7) üç kardeşi ve ↑ olduğu görülmüştür. Bireylerin 15'inin

(%50.0) birinci çocuk, 8'inin (%26.7) ikinci ve 7'sinin (%23.3) üçüncü çocuk ve ↑ olduğu görülmüştür. Bireylerin 16'sının (%53.3) annesi ilköğretim mezunu olduğu, 14'ünün (%46.7) annesi ortaokul mezunu ve ↑ olduğu görülmüştür. Bireylerin 10'unun (%33.3) babası lise mezunu ve ↑, 10'unun (%33.3) babası ortaokul mezunu ve 10'unun (%33.3) babası ilköğretim mezundur. Bireylerin 15'inin (%50.0) ailesinin geliri iyi ve ↑, 15'inin (%50.0) ailesinin geliri orta ve ↓ 'dır.

Alt Problem 1'e göre bu araştırmada, 'OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında fark var mıdır?' sorusuna yanıt aranmaktadır.

Hipotez 1: OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarının aleyhine mükemmeliyetçilik düzeylerinde, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre fark vardır.

Tablo 4.3: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeğinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından "Mann Whitney U" Testi ile Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	40.93	1228.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	20.07	602.00			
	Toplam				137.00	-4.67	.000*
		60					
					U		P
Grup		N	S.O.	S.T.		Z	

Hatalara aşırı ilgi	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	42.60	1278.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	18.40	552.00	87.00	-5.38	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	42.57	1277.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	18.43	553.00	88.00	-5.42	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	39.62	1188.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	21.38	641.50	176.50	-4.12	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.52	1245.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.48	584.50	119.50	-4.97	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	34.30	1029.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	26.70	801.00	336.00	-1.70	.088
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.98	1259.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.02	570.50	105.50	-5.09	.000*
	Toplam	60					

*p<0.05

Tablo 4.3'de görüldüğü gibi; bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında düzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$).

Buna göre, düzen alt ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=137,00$, $p=.000$].

Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin tanı konulmamış olanlara oranla düzen yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Bireylerin ebeveynlerinin, OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=87.00$, $p=.000$]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin, tanı konulmamış olanlara oranla hatalara karşı aşırı ilgi yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre, gruplar arasında davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=88.00$, $p=.000$]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin, tanı konulmamış olanlara oranladavranışlardan şüphe duyma yönünde mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bireylerinebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Ailesel beklentiler alt ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=176.50$, $p=.000$]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin tanı konulmamış olanlara oranla ailesel beklentiler yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=119.50$, $p=.000$]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin tanı konulmamış olanlara oranla ailesel eleştiri yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=105.50$, $p=.000$]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin tanı konulmamış olanlara oranla çok boyutlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Alt Problem 2'ye göre bu araştırmada "OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeyleri arasında fark var mıdır?" sorusuna yanıt aranmaktadır.

Hipotez 2: OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarının aleyhine anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde, OKB tanısı almayan ebeveynlerin çocuklarına göre fark vardır.

Tablo 4.4: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	40.07	1202.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	20.93	628.00	163.00	-4.25	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	39.55	1186.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	21.45	643.50	178.50	-4.02	.000*
	Toplam	60					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.47	1244.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.53	586.00	121.00	-4.86	.000*
	Toplam	60					

*p<0.05

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi; bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır (p<0.05).

Anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [U=163.00, p=.000]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla anneden algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.** Bireylerine ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında, babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır (p<0.05). Babadan algılanan psikolojik kontrol

ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [U=178.50, p=.000]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla babadan algılan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.** Bireylerinebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasındaebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır (p<0.05). Ebeveynden algılan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [U=121.00, p=.000]. **Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla ebeveynden algılan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Alt Problem 3'e göre, bu araştırmada 'OKB tanısı alan ebeveyn çocuklarının mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde çocukların cinsiyetleri arasında fark var mıdır?' sorusuna yanıt aranmaktadır.

Hipotez 3: OKB tanısı alan ebeveyn çocuklarının mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde kız çocuklarına göre erkek çocukların aleyhine fark vardır.

Tablo 4.5: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Kız	15	13.90	208.50			
	Erkek	15	17.10	256.50	88.50	-1.05	.290
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Kız	15	14.07	211.00			
	Erkek	15	16.93	254.00	91.00	-.910	.363
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Kız	15	12.20	183.00			
	Erkek	15	18.80	292.00	63.00	-2.21	.027*
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Kız	15	14.33	215.00			
	Erkek	15	16.67	250.00	95.00	-.760	.447
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Kız	15	13.73	206.00			
	Erkek	15	17.27	259.00	86.00	-1.23	.217
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Kız	15	14.60	219.00			
	Erkek	15	16.40	246.00	99.00	-.577	.564
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Kız	15	13.93	209.00			
	Erkek	15	17.07	256.00	89.00	-.975	.329
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi; annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındadüzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır (p>0.05).

Buna göre, bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındahatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Bireylerin cinsiyetlerine göre, gruplar arasındadavranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p<0.05$). Davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanları açısından erkeklerinaleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=63.00$, $p=.027$]. **Erkeklerin kızlaraoranla davranışlardan şüphe duyma yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındakişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 4.6: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	14.13	212.00			
	Erkek	15	16.87	253.00	92.00	-.852	.394
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	13.40	201.00			
	Erkek	15	17.60	264.00	81.00	-1.31	.188
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.90	193.50			
	Erkek	15	18.10	271.50	73.50	-1.62	.105
	Toplam	30					

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaanneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındababadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde yedinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetleri ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.7: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Kız	15	16.47	247.00			
	Erkek	15	14.53	218.00	98.00	-.607	.544
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Kız	15	18.07	271.00			
	Erkek	15	12.93	194.00	74.00	-1.60	.108
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Kız	15	15.43	231.50			
	Erkek	15	15.57	233.50	111.50	-.042	.966
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Kız	15	18.07	271.00			
	Erkek	15	12.93	194.00	74.00	-1.71	.087
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Kız	15	17.57	263.50			
	Erkek	15	13.43	201.50	81.50	-1.31	.189
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P

Kişisel standartlar	Kız	15	16.63	249.50			
	Erkek	15	14.37	215.50	95.50	-.730	.465
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Kız	15	18.17	272.50			
	Erkek	15	12.83	192.50	72.50	-1.66	.096
	Toplam	30					

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi; annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındadüzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Buna göre, bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındadavranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındakişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında Frost Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde sekizinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetleri ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol envanterinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.8: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	14.10	211.50	91.50	-.877	.380
	Erkek	15	16.90	253.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.20	183.00	63.00	-2.06	.039*
	Erkek	15	18.80	282.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.63	189.50	69.50	-1.78	.074
	Erkek	15	18.37	275.50			
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaanneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır (p>0.05).

Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındadavranışlardan şüphe babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır (p<0.05). Babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından erkeklerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [U=63.00, p=.039]. **Erkeklerin kızlara oranla babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasındaebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır (p>0.05).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde dokuzuncu olarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin yaşları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.9: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Düzen	.064 .738
Hatalara aşırı ilgi	.091 .633
Davranışlardan şüphe	.015 .938
Ailesel beklentiler	-.041 .829
Ailesel eleştiri	.040 .833
Kişisel standartlar	-.011 .955
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.052 .784

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin yaşları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Buna göre,bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Bireylerin yaşları ile bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde onuncu olarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin yaşları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.10: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.009 .961
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.098 606
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.009 .962

Tablo 4.10’da görüldüğü gibi;annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin yaşları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin yaşları ile bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Bireylerin yaşları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on birinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.11: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Düzen	.087 .646
Hatalara aşırı ilgi	-.246 .189
Davranışlardan şüphe	-.118 .536
Ailesel beklentiler	.052 .784
Ailesel eleştiri	-.143 .451
Kişisel standartlar	-.125 .511
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.264 .159

Tablo 4.11’de görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin yaşları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetlik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on ikinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.12: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.431 .017*
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.431 .017*
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.488 .006*

*p<0.05

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında **istatistiksel olarak düşük seviyede pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0.05).**

Buna göre bireylerin yaşı arttıkçaanneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır.Bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak düşük seviyede pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0.05). Bireylerin yaşı arttıkça babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır.Bireylerin ebeveyndenalgılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak düşük seviyede pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0.05). Bireylerin yaşı arttıkça ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on üçüncüolarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin çok

boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.13: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Düzen	-.026 .892
Hatalara aşırı ilgi	-.121 .523
Davranışlardan şüphe	-.050 .791
Ailesel beklentiler	-.276 .140
Ailesel eleştiri	-.187 .322
Kişisel standartlar	-.298 .110
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.242 .197

Tablo 4.13’de görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısıile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki

bulunmamıştır. Bireylerin çok boyutlu mükemmelliye yönelik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on dördüncü olarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.14: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveynlerden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Anneden algılanan psikolojik kontrol	-.445 .014*
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.082 .665
Ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol	-.399 .029*

* $p < 0.05$

Tablo 4.14’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında **istatistiksel olarak düşük seviyede negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$)**.

Bireylerin kardeş sayısı arttıkça anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da düşmektedir. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0.05$) **Bireylerin ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak düşük seviyede negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0.05$)**. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı arttıkça ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da düşmektedir.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on beşinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin çok

boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.15: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Düzen	.192 .309
Hatalara aşırı ilgi	-.062 .746
Davranışlardan şüphe	.228 .225
Ailesel beklentiler	-.182 .337
Ailesel eleştiri	-.101 .595
Kişisel standartlar	.208 .270
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.057 .766

Tablo 4.15’de görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Buna göre, annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki

bulunmamıştır. Bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetilik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on altıncı olarak “annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.16: Annesini Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.244
	.194
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.201
	.288
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.258
	.170

Tablo 4.16’da görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısıile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre, bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).Bireylerin ebeveynindenalgılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on yedinci olarak “annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.17: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Düzen	.008
	.966
Hatalara aşırı ilgi	.039
	.836
Davranışlardan şüphe	-.042
	.827
Ailesel beklentiler	-.043
	.822
Ailesel eleştiri	.013
	.947
Kişisel standartlar	-.008
	.965
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.020
	.916

Tablo 4.17’de görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Buna göre, bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır,davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.Standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on sekizinci olarak “annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.18: Annesini Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları ile Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.042 .827
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.004 .982
Ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol	.103 .587

Tablo 4.18’de görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).Bireylerin ebeveynindenalgılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on dokuuzuncu olarak “annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.19: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Düzen	-.010 .957
Hatalara aşırı ilgi	-.274 .143
Davranışlardan şüphe	-.235 .211
Ailesel beklentiler	.053 .779
Ailesel eleştiri	-.174 .358
Kişisel standartlar	-.198 .294
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.333 .072

Tablo 4.19’da görüldüğü gibi;annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin kaçınıcı sınıfta

okudukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmelliyetlik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde yirminci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.20: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.217
	.248
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.322
	.083
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.316
	.088

Tablo 4.20’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre, bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı sınıfta okudukları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Alt Problem 4’e göre ‘OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında anne babadan algılanan mükemmeliyetçilik ve psikolojik kontrol düzeylerinde farklı sosyoekonomik durumları bakımından fark var mıdır?’ sorusuna yanıt aranmaktadır.

Hipotez 4: OKB tanısı alan ebeveynlerin çocuklarında, anne babadan algılanan psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeylerinde sosyoekonomik

düzeyi düşük olanların aleyhine fark vardır.

Tablo 4.21: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Orta ve ↓	13	13.42	174.50	83.50	-1.20	.230
	İyi ve ↑	17	17.09	290.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Orta ve ↓	13	13.35	173.50	82.50	-1.19	.232
	İyi ve ↑	17	17.15	291.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Orta ve ↓	13	12.04	156.50	65.50	-2.02	.057
	İyi ve ↑	17	18.15	308.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Orta ve ↓	13	13.65	177.50	86.50	-1.05	.293
	İyi ve ↑	17	16.91	287.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Orta ve ↓	13	13.46	175.00	84.00	-1.24	.213
	İyi ve ↑	17	17.06	290.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Orta ve ↓	13	14.00	182.00	91.00	-.941	.401
	İyi ve ↑	17	16.65	283.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Orta ve ↓	13	12.81	165.50	75.50	-1.46	.143
	İyi ve ↑	17	17.56	298.50			
	Toplam	30					

Tablo 4.21’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasında düzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasında hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Buna göre, annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındavranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Guruplar arasındaailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasındakişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Gruplar arasındaçok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde yirmi ikinci olarak “annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin ailesinin gelir düzeyleri ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol envanterinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.22: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	17.31	225.00	87.00	-.985	.325
	İyi ve ↑	17	14.12	240.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	15.73	204.50	107.50	-.127	.899
	İyi ve ↑	17	15.32	260.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	15.15	197.00	106.00	-.189	.850
	İyi ve ↑	17	15.76	268.00			
	Toplam	30					

Tablo 4.22’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındanneden algılanan psikolojik

kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Buna göre, guruplar arasındababadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasındaebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde yirmi üçüncü olarak “annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ailelerinin gelir düzeyleri ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.23: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Gurupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Orta ve ↓	15	14.77	221.50	101.50	-.460	.645
	İyi ve ↑	15	16.23	243.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Orta ve ↓	15	16.47	247.00	98.00	-.605	.545
	İyi ve ↑	15	14.53	218.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Orta ve ↓	15	17.30	259.59	85.50	-1.13	.256
	İyi ve ↑	15	13.70	205.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Orta ve ↓	15	14.10	211.50	91.50	-.933	.351
	İyi ve ↑	15	16.90	253.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Orta ve ↓	15	14.37	215.50	95.50	-.721	.471
	İyi ve ↑	15	16.63	249.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P

Kişisel standartlar	Orta ve ↓	15	15.57	233.50			
	İyi ve ↑	15	15.43	231.50	111.50	-.043	.966
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Orta ve ↓	15	15.00	225.00			
	İyi ve ↑	15	16.00	240.00	105.00	-.312	.755
	Toplam	30					

Tablo 4.23'de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındadüzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Buna göre, gruplar arasındahatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasında, davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasındaailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasındaki kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasındaçok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde dördüncü olarak “annesini ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ailesinin gelir düzeyleri ile bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol envanterinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.24: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.67	205.00	85.00	-1.14	.251
	İyi ve ↑	15	17.33	260.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.50	202.50	82.50	-1.24	.212
	İyi ve ↑	15	17.50	262.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.43	201.50	81.50	-1.29	.197
	İyi ve ↑	15	17.57	263.50			
	Toplam	30					

Tablo 4.24’de görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındaanneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır($p>0.05$)

Buna göre, guruplar arasındababadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin ailelerinin gelir düzeylerine göre gruplar arasındaebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Alt Problem 5’e göre bu araştırmada ‘OKB tanısı almış ebeveynin çocuklarında mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde aynı ailede OKB tanısı almış ebeveyn ile almamış diğer ebeveyn arasında fark var mıdır?’ sorusuna yanıt aranmaktadır.

Hipotez:OKB tanısı almış ebeveynin çocuklarında mükemmeliyetçilik ve anne babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinde aynı aile bulunan OKB tanısı almış ebeveynin aleyhine fark vardır.

Tablo 4.25: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Düzen	Anne	15	17.70	265.50			
	Baba	15	13.30	199.50	79.50	-1.45	.146
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Hatalara aşırı ilgi	Anne	15	17.67	265.00			
	Baba	15	13.33	200.00	80.00	-1.37	.169
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Davranışlardan şüphe	Anne	15	15.90	238.50			
	Baba	15	15.10	226.50	106.50	-.268	.789
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel beklentiler	Anne	15	17.57	263.50			
	Baba	15	13.43	201.50	81.50	-1.34	.178
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel eleştiri	Anne	15	18.13	272.00			
	Baba	15	12.87	193.00	73.00	-1.84	.066
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Kişisel standartlar	Anne	15	18.13	272.00			
	Baba	15	12.87	193.00	73.00	-1.68	.092
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Anne	15	17.90	268.50			
	Baba	15	13.10	196.50	76.50	-1.49	.135
	Toplam	30					

Tablo 4.25’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynlerinden hangisinin tanı aldığına göre gruplar arasında düzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$).

Guruplar arasındahatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Guruplar arasındadavranışlardan

şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Guruplar arasındaailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).Guruplar arasındaailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasındakiışisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplararasıda çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde yirmi altıncı olarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynlerinden hangisinin tanı aldığı ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol envanterinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.26: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann Whitney U”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	18.50	277.50			
	Baba	15	12.50	187.50	67.50	-1.86	.062
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	11.07	166.00			
	Baba	15	19.93	299.00	46.00	-2.78	.005*
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	14.03	210.50			
	Baba	15	16.97	254.50	90.50	-.915	.360
	Toplam	30					

* $p<0.05$

Tablo 4.26’da görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynlerinden hangisinin tanı aldığına göre gruplar arasındaanneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasında, babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$).

Babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından babası OKB tanısı almış bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır [$U=46.00$, $p=.005$]. **Babası OKB tanısı almış bireylerin babası OKB tanısı almamış bireylere oranla babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.** Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynlerinden hangisinin tanı aldığına göre gruplar arasında ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmada yirmi yedinci olarak “annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.27: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk Olduklarına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Düzen	Birinci çocuk	9	16.67	2	.629	.730	-
	İinci çocuk	12	14.04				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	16.28				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Hatalara aşırı ilgi	Birinci çocuk	9	17.33	2	.725	.696	-
	İinci çocuk	12	15.33				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.89				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Davranışlardan şüphe	Birinci çocuk	9	13.06	2	2.32	.313	-
	İinci çocuk	12	14.88				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	18.78				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel beklentiler	Birinci çocuk	9	18.00	2	1.18	.562	-
	İinci çocuk	12	14.79				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.94				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Birinci çocuk	9	17.11	2	.544	.762	-
	İinci çocuk	12	14.83				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	14.78				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Birinci çocuk	9	17.72	2	1.92	.382	-
	İinci çocuk	12	16.21				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	12.33				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Birinci çocuk	9	17.17	2	.798	.671	-
	İinci çocuk	12	15.75				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.50				
	Toplam	30					

Tablo 4.27’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin düzen alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre düzen alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile ilgili bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin ailesel beklenti alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre ailesel beklenti alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum

sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı yirmi sekizinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.28: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk Olduklarına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	16.00	2	.052	.974	-
	İinci çocuk	12	15.46				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	15.06				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	15.78	2	.173	.917	-
	İinci çocuk	12	16.04				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	14.50				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	15.89	2	.555	.758	-
	İinci çocuk	12	16.54				
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.72				
	Toplam	30					

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre anne babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı yirmi dokuzuncu olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.29: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Düzen	Birinci çocuk	15	14.70	2	.530	.767	-
	İinci çocuk	8	15.19				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	17.57				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Hatalara aşırı ilgi	Birinci çocuk	15	14.27	2	.624	.732	-
	İinci çocuk	8	16.38				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	17.14				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Davranışlar dan şüphe	Birinci çocuk	15	11.17	2	9.22	.060	-
	İinci çocuk	8	17.06				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	23.00				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ailesel beklentiler	Birinci çocuk	15	18.10	2	3.04	.218	-
	İinci çocuk	8	13.31				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	12.43				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ailesel eleştiri	Birinci çocuk	15	18.40	2	9.12	.077	-
	İinci çocuk	8	14.63				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	18.29				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Kişisel standartlar	Birinci çocuk	15	16.47	2	9.12	.079	-
	İinci çocuk	8	15.25				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	21.71				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Mükemmeli yetçilik (toplam skor)	Birinci çocuk	15	16.63	2	5.10	.078	-
	İinci çocuk	8	13.81				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	19.57				
	Toplam	30					

Tablo 4.29’da görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerinkaçıncı çocuk oldukları ile bireylerin düzen alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre düzen alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.Bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin ailesel beklenti alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel beklenti alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçıncı çocuk oldukları ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.Bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı bireylerin kaçıncı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçıncı çocuk oldukları ile bireylerin çok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal

Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre çok boyutlu mükemmileçilik ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuzuncu olarak “annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.30: Annesini Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk Olduklarına Göre Grupların Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	13.57	2	1.85	.396	-
	İnci çocuk	8	16.13				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	18.93				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	15.63	2	.589	.745	-
	İnci çocuk	8	13.75				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	17.21				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	14.43	2	1.39	.498	-
	İnci çocuk	8	14.50				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	18.93				
	Toplam	30					

Tablo 4.30’da görüldüğü gibi; annesini yada babası OKB tanısı almamış bireylerin kaçınıcı çocuk oldukları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının doğum sırası değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin kaçınıcı çocuk olduklarına göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuz birinci olarak “annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.31: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Düzen	Ortaokul mezunu ve ↓	13	13.73	2	1.09	.580	-
	Lise mezunu	10	16.50				
	Üniversite mezunu	7	17.36				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Hatalara aşırı ilgi	Ortaokul mezunu ve ↓	13	14.12	2	1.33	.513	-
	Lise mezunu	10	15.05				
	Üniversite mezunu	7	18.71				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Davranışlardan şüphelenen	Ortaokul mezunu ve ↓	13	13.69	2	8.41	.577	-
	Lise mezunu	10	12.40				
	Üniversite mezunu	7	13.29				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Ailesel beklentiler	Ortaokul mezunu ve ↓	13	13.65	2	1.74	.418	-
	Lise mezunu	10	15.55				
	Üniversite mezunu	7	18.86				
	Toplam	30					

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Ortaokul mezunu ve	13	13.46	2	1.84	.397	-
	↓	10	16.20				
	Lise mezunu	7	18.29				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Ortaokul mezunu ve	13	14.35	2	.596	.742	-
	↓	10	15.65				
	Lise mezunu	7	17.43				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Mükemmel iyetçilik (toplam skor)	Ortaokul mezunu ve	13	13.35	2	2.44	.294	-
	↓	10	15.30				
	Lise mezunu	7	19.79				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					

Tablo 4.31’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin düzen alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre düzen alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri

ile bireylerin ailesel beklenti alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel beklenti alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin çok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre çok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuz ikincilerde “annesini yada babasını OKB tanısı almış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.32: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve ↓	13	17.00	2	.868	.648	-
	Lise mezunu	10	15.15				
	Üniversite mezunu	7	13.21				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve ↓	13	15.19	2	4.12	.127	-
	Lise mezunu	10	12.15				
	Üniversite mezunu	7	20.86				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve ↓	13	15.12	2	1.63	.443	-
	Lise mezunu	10	13.55				
	Üniversite mezunu	7	19.00				
	Toplam	30					

Tablo 4.32’de görüldüğü gibi ;annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde otuz üçüncü olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleri ile

bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.33: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	İlkokul mezunu	16	14.31	229.00	93.00	-	.426
	Ortaokul	14	16.86	236.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	İlkokul mezunu	16	17.41	278.50	81.50	-	.203
	Ortaokul	14	13.32	186.50			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	İlkokul mezunu	16	16.94	271.00	89.00	-	.332
	Ortaokul	14	13.86	194.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	İlkokul mezunu	16	13.94	223.00	87.00	-	.266
	Ortaokul	14	17.29	242.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	İlkokul mezunu	16	13.50	216.00	80.00	-	.174
	Ortaokul	14	17.79	249.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	İlkokul mezunu	16	14.63	234.00	98.00	-	.547
	Ortaokul	14	16.50	231.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P

Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	İlkokul mezunu	16	14.84	237.50	101.50	-	.437	.662
	Ortaokul	14	16.25	227.50				
	mezunu ve ↑							
	Toplam	30						

Tablo 4.33’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre gruplar arasında düzen alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Guruplar arasında hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasında davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasında ailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasında ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasındaki kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Guruplar arasında çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde otuz dördüncü olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin annelerinin eğitim düzeyleriyle bireylerin ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol envanterinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.34: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	16	17.16	274.50	85.50	-1.10	.267
	Ortaokul	14	13.61	190.50			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>

Grup	N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	16	16.25	260.00		
	Ortaokul mezunu ve ↑	14	14.64	205.00	100.00	-.501 .617
	Toplam	30				
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	16	16.84	269.50		
	Ortaokul mezunu ve ↑	14	13.96	195.50	90.50	-.897 .370
	Toplam	30				

Tablo 4.34’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin annelerinin eğitim düzeylerine göre gruplar arasında anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasında babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$). Gruplar arasında ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı otuz beşinci olarak “annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.35: Annesi ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

Grup	N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Düzen	Ortaokul mezunu ve ↓	9	13.06			
	Lise mezunu	11	16.18	2	1.16	.559
	Üniversite mezunu	10	16.95			-
	Toplam	30				
Grup	N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark

Hatalara aşırı ilgi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	13.83	2	2.00	.368	-
	Lise mezunu	11	14.00				
	Üniversite mezunu	10	18.65				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Davranışlardan şüphe	Ortaokul mezunu ve ↓	9	12.17	2	2.59	.273	-
	Lise mezunu	11	15.77				
	Üniversite mezunu	10	18.20				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel beklentiler	Ortaokul mezunu ve ↓	9	12.06	2	3.15	.206	-
	Lise mezunu	11	15.23				
	Üniversite mezunu	10	18.90				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Ortaokul mezunu ve ↓	9	12.56	2	2.37	.305	-
	Lise mezunu	11	15.55				
	Üniversite mezunu	10	18.10				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Ortaokul mezunu ve ↓	9	12.44	2	2.57	.276	-
	Lise mezunu	11	15.09				
	Üniversite mezunu	10	18.70				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Mükemmel iyetçilik (toplam skor)	Ortaokul mezunu ve ↓	9	11.83	2	3.93	.140	-
	Lise mezunu	11	14.68				
	Üniversite mezunu	10	19.70				
	Toplam	30					

Tablo 4.35’de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin düzen alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre düzen alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeyleri göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel beklenti alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Gurup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuz altıncıolarak “annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerinbabalarının eğitim düzeyleriile bireylerin ebeveyndenalgılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.36: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve ↓	9	15.00	2	2.31	.314	-
	Lise mezunu	11	12.95				
	Üniversite mezunu	10	18.75				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul .mezunu ve ↓	9	17.28	2	3.11	.210	-
	↓	11	11.82				
	Lise mezunu	10	17.95				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve ↓	9	14.33	2	3.52	.172	-
	Lise mezunu	11	12.68				
	Üniversite mezunu	10	19.65				
	Toplam	30					

Tablo 4.36’da görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05).

Buna göre anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Buna göre babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip

göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuz yedinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleriyle bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.37: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Düzen	İlkokul mezunu	10	13.70	2	.680	.712	-
	Ortaokul mezunu	10	16.00				
	Lise mezunu ve ↑	10	16.80				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Hatalara aşırı ilgi	İlkokul mezunu	10	20.65	2	5.34	.069	-
	Ortaokul mezunu	10	12.15				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.70				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Davranışlardan şüphe	İlkokul mezunu	10	13.90	2	.767	.059	-
	Ortaokul mezunu	10	10.15				
	Lise mezunu ve ↑	10	15.45				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ailesel beklentiler	İlkokul mezunu	10	13.45	2	4.40	.110	-
	Ortaokul mezunu	10	19.95				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.10				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark

Ailesel eleştiri	İlkokul mezunu	10	13.45	2	.878	.645	-
	Ortaokul mezunu	10	16.85				
	Lise mezunu ve ↑	10	16.20				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Kişisel standartlar	İlkokul mezunu	10	17.30	2	.949	.622	-
	Ortaokul mezunu	10	15.60				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.60				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	İlkokul mezunu	10	17.75	2	1.01	.603	-
	Ortaokul mezunu	10	14.70				
	Lise mezunu ve ↑	10	14.05				
	Toplam	30					

Tablo 4.37de görüldüğü gibi; annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin düzen alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$).

Buna göre düzen alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeyleri göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin ailesel beklenti alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına

göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel beklenti alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre kişisel standartlar alt ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır. Bireylerin çok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Buna göre çok boyutlu mükemmiletçilik ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine göre farklılık yaratmaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı otuz sekizinci olarak “annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleriyle bireylerin ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.38: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamli fark
Anneden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	13.35	2	7.42	.024*	3
	Ortaokul mezunu	10	9.80				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.35				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamli fark
Babadan algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	13.15	2	5.61	.061	-
	Ortaokul mezunu	10	12.50				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.85				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamli fark
Ebeveyde n algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	14.70	2	6.74	.034	3
	Ortaokul mezunu	10	10.85				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.95				
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.38’de görüldüğü gibi;annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri arasında anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır [k-w=7.42, p=.024].

Bu işlemin ardından Kruskal Wallis-H sonrası belirlenen anlamlı farklılığının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır. **Anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından babası lise mezunu ve ↑olan bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır. Babası lise mezunu ve ↑ olan bireylerin diğer bireylere oranla anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri ile bireylerin babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puan ortalamalarının eğitim değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır

($p > 0.05$). Buna göre babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı bireylerin babalarının eğitim düzeylerine olduklarına göre farklılık yaratmaktadır. Annesi yada babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri arasında ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır [$k-w=6.74$, $p=.034$]. Bu işlemin ardından Kruskal Wallis-H sonrası belirlenen anlamlı farklılığının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı karşılaştırma tekniği olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır. **Ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları açısından babası lise mezunu ve ↑olan bireylerin aleyhine anlamlı bir fark vardır. Babası lise mezunu ve ↑ olan bireylerin diğer bireylere oranla ebevynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde otuz dokuzuncu olarak “annesini yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebevynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.39: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol
Düzen	.031 .871
Hatalara aşırı ilgi	.165 .383
Davranışlardan şüphe	.221 .240
Ailesel beklentiler	.144 .446
Ailesel eleştiri	.175 .355
Kişisel standartlar	.122 .520
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.162 .394

Tablo 4.39’da görüldüğü gibi;annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesi yada babası OKB tanısı almış bireylerin ebeveynden

algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetlik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde kırkınıc olarak “annesini yada babasını OKB tanısı almamış bireylerin ebeveyninden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik envanterinin alt ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 4.40: Annesini Ya da Babasını OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ebeveyninden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Ebeveyninden algılanan psikolojik kontrol
Düzen	.227
	.228
Hatalara aşırı ilgi	.162
	.392
Davranışlardan şüphe	.130
	.493
Ailesel beklentiler	.046
	.808
Ailesel eleştiri	.105
	.582
Kişisel standartlar	.212
	.261
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.252
	.179

Tablo 4.40’da görüldüğü gibi; annesini yada babasını OKB tanısı almamış bireylerin ebeveyninden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin düzen alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin ailesel beklentiler alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ailesel eleştiri alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin kişisel standartlar alt ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin ebeveynden algıladığı psikolojik kontrol ölçeğinin puanları ile bireylerin çok boyutlu mükemmelliyetlik ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, OKB tanısı alan ebeveynlerin 10-18 yaş çocuklarında OKB tanısı almamış ebeveynlerin aynı yaş grubu çocuklarında anne-babadan algıladıkları psikolojik kontrolün ve mükemmeliyetçilik eğilim düzeylerinin anlamlı fark gösterip göstermediği istatistiksel bilgilerden elde edilen bulgular ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır. Tartışma bölümü bulgular bölümünün yapılandırma biçimine paralel şekilde sunulmuştur.

Araştırmanın birinci hipotezinde, deney ve kontrol grubunda ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre, gruplar arasında düzen alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır ($p < 0.05$). Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin, annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere

oranla düzen yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Obsesif–Kompulsif Bilişler Çalışma Grubu (OCCWG 1997)’nun tanımlamış olduğu ‘Hatalı Değerlendirme ve İnanış’ sınıflandırmasında Mükemmeliyetçilik kavramına yer verilmesi OKB ile Mükemmeliyetçilik arasında bulunan ilişkiye işaret etmektedir.Çocuklarda görülen semptomlarla anne babalarda görülen semptomların benzerlikleri açısından en çarpıcı bulgu, çocuklarda bulaşma ile ilgili obsesyonların ortaya çıkmasının bu obsesyonların annede olmasıyla ve simetri-düzen ile ilgili obsesyonların ortaya çıkmasının da bu obsesyonların babada olmasıyla bağlantılı görülmesidir. (Vural, Taneli, & Taneli, 2004)OKB tanısı almış ebeveynlerin çocuklarında da mükemmeliyetçilik düzeylerinin yüksek çıkmış olması bu araştırmayla paralellik göstermektedir. Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında hatalara aşırı ilgi alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla hatalara karşı aşırı ilgi yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Akyol & Salı (2013), 15-17 örnekleme ile yaptığı araştırmada ergenlerin mükemmeliyetçi kişilik özellikleri ve empatik eğilimlerini incelemiştir. Ergenlerin duygusal empati puanı ve toplam empati puanı yükseldikçe, düzen, hatalara aşırı ilgi, aile beklentileri, kişisel standartlar alt faktör puanları ve toplam mükemmeliyetçilik puanının yükseldiği, bilişsel empati puanı yükseldikçe düzen, aile beklentileri, kişisel standartlar alt faktörleri ve toplam mükemmeliyetçilik puanının yükseldiği saptanmıştır. Hatalara aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, ailesel eleştiri gibi mükemmeliyetçiliğin olumsuz varsayılan alt faktörleri ile bilişsel empati arasında anlamlı ilişki tespit edilmemiş olması, Elde ettikleri veriyi literatür ışığında yorumlayan Akyol&Salı(2013), empatinin mükemmeliyetçiliği olumlu yönde etkileyebileceği, mükemmeliyetçiliğin olumsuz yönde gelişmesini, sağlıksız boyutlara ulaşmasını önleyici rol oynayabileceği, mükemmeliyetçi bireylerin empatik beceriler geliştirilirse kişilerarası ilişkilerinin de daha sağlıklı bir boyut kazanabileceği şeklinde yorumlamışlardır. Mükemmeliyetçiliğin olumlu değerlendirmelerinde ÇBMÖ’nin diğer taraftan olumsuz mükemmeliyetçilikte hatalara karşı aşırı ilgi, davranışlardan şüphe, ailesel eleştiri alt boyutlarının yüksek çıkmasının empatik

becerileri düşürdüğü bulgusu olumsuz mükemmeliyetçilikte anne baba tutumlarına işaret etmektedir. Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla davranışlardan şüphe duyma yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında ailesel beklentiler alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla ailesel beklentiler yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bireylerinebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında ailesel eleştiri alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla ailesel eleştiri yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bireylerinebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında çok boyutlu mükemmeliyetçilik ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla çok boyutlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular OKB'ye ilişkin hatalı değerlendirme ve inanç alanları incelendiğinde düşüncenin önemsenmesinin, belirsizliğe; tahammülsüzlüğün ve mükemmeliyetçiliğin erişkinlikte olduğu gibi, çocukluk ve/veya ergenlik dönemlerinde de bulunduğu (Pişgin & Özen, 2010) görüşünü desteklemektedir; ancak OKB tanısı almış ebeveynlerin çocuklarında görülen mükemmeliyetçilik düzeyine dair yapılan araştırmaların yetersiz sayıda olması literatür ışığında tartışmayı güçleştirmektedir. Bireylerinebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla anneden algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark

bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla babadan algılan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Bireylerin ebeveynlerinin OKB tanısı alıp almamasına göre gruplar arasında ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Annesi ya da babasına OKB tanısı konmuş bireylerin annesi ya da babasına OKB tanısı konulmamış olan bireylere oranla ebeveynlerden algılan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Merkel ve arkadaşları (2003), OKB tanısı alanların depresyon tanısı alanlara göre ebeveynlerini aşırı koruyucu olarak algıladıklarını belirtmişlerdir. Panayırıcı (2012), çalışmasında elde edilen algılanan ebeveynlik ve OKB arasındaki ilişkilere yönelik bulgular ise depresyon ve sürekli kaygı düzeyleri kontrol edildiğinde aşırı koruyucu/evhamlı ebeveynlik ve koşullu/başarı odaklı ebeveynlik biçimlerinin OKB belirtilerini yordadığını göstermiştir. OKB belirtilerini değerlendiren ve İtalya’da gerçekleştirilen bir araştırmada OKB belirtilerinin Padua Envanterinin ruminasyon alt ölçeği ve ebeveynlere yönelik algılanan aşırı koruyuculuk arasında anlamlı ilişkiler gösterilmiştir (Mancini, D’Olimpio, Prunetti, Didona ve Del Genio, 2000)Aşırı koruyucu anne baba tutumu sergileyen çocuklarda psikolojik kontrolün OKB’deki rolüne ilişkin yapılan araştırmalar mevcut çalışmayla paralellik göstermektedir.

Psikolojik kontrolün uyumsuz mükemmeliyetçilik ve kişilerarası mükemmeliyetçilikle pozitif yönde ilişkili olduğu bulgusu, Sayıl ve ark.(2012) çalışmalarıyla tutarlıdır.

Mantık dışı inançlar ile mükemmeliyetçilik alt boyutlarından hatalara karşı ilgi, davranışlardan şüphe, aile beklentileri ebeveynsel eleştiri arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur (Dilmaç, Aydoğan, Koruklu, & Deniz, 2009). Obsesif inançlar; düşüncenin aşırı önemsenmesi, mükemmeliyetçilik ile abartılı tehdit algısını pozitif yönde yordarken, obsesif kompulsif belirtiler de kontrol kompulsiyonları, özbakım ritüelleri, temizlik kompulsiyonları, , obsesif dürtüler ve obsesif düşünceleri pozitif yönde yordamaktadır. (Ayoğlu, 2012)Yapılan kısıtlı sayıda araştırma Obsesif kompulsif belirtiler ile hem anne babadan algılanan psikolojik kontrolün hem de mükemmeliyetçiliğin ilişkilerini belirtmiştir. Mevcut araştırmada OKB tanısı almış

ebeveyn ile OKB tanısı almamış ebeveyn tutumlarının çocukları üzerinde psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik bakımından fark olduğu görülmüştür.

Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında davranışlardan şüphe duyma alt ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Erkeklerin kızlara oranla davranışlardan şüphe duyma yönündeki mükemmeliyetçilik düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Cinsiyete göre mükemmeliyetçilik düzeylerinde, sadece bir boyutta fark çıkması anlamlı bulunmamış ve bu konunun bulgu olabilecek başka araştırmalarla desteklenmesi önerilmiştir. Çalışma gruplarının psikiyatrik değerlendirme için başvuran hastalardan oluşmasından dolayı OKB'li hastaların çocuklarında cinsiyet dağılımı açısından bir genelleme yapmayı bu araştırma olası kılmamaktadır.

Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında davranışlardan şüphe babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Erkeklerin kızlara oranla babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Babaların ergen-baba çatışmalarında erkek çocuk üzerinde daha kontrolcü olduğuna işaret etmektedir(Özdemir C. Ç., 2013). Elde edilen bulgular, destekleyici yani ebeveynlerin duygusal olarak katılımcı, çocukların ihtiyaçlarına karşı duyarlı, çocuklarının yaşamlarına karşı ilgili olduğu ailelerde yetişen ergenlerin, daha mesafeli, çatışmalı, katılımcı olmayan, ihmal eden veya reddeden ailelerde yetişen ergenlere göre daha az sorunlu davranış geliştirecekleri yönünde yorumlanabilir.

Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin yaşları ile bireylerin anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında bulunan anlamlı ilişkiler açısından değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre; bireylerin yaşı arttıkça anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır. Bireylerin yaşı arttıkça babadan algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır. Bireylerin yaşı arttıkça ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da artmaktadır. Bu durum ergenlik çağının genel özellikleri ile açıklanabilir.

Bireylerin kardeş sayısı arttıkça anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da düşmektedir. Annesi ya da babası OKB tanısı almış bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı ile bireylerin ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bireylerin sahip olduğu kardeş sayısı arttıkça ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinden alınan puan da düşmektedir. Kardeş sayısının ebeveynin odaklanma sayısını çoğalttığı ve artan sorumluluklarla baş edebilme çabası içerisinde olduğu söylenebilir.

Babası OKB tanısı almış bireylerin babası OKB tanısı almamış bireylere oranla babadan algılanan psikolojik kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Babası lise mezunu ve ↑ olan bireylerin diğer bireylere oranla anneden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Annesi ya da babası OKB tanısı almamış bireylerin babalarının eğitim düzeyleri arasında ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin puanı açısından anlamlı fark bulunmaktadır. Babası lise mezunu ↑ olan bireylerin diğer bireylere oranla ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Tezcan, Millet, & Kuloğlu (1998). Obsesif kompulsif bozukluk tanısı alan hastaların; sosyodemografik, klinik ve görüngüsel özelliklerinin karşılaştırılarak kültüre özgü farklılıklarının irdelenmesi amaçlanmıştır. OKB hastalarında hastalığın başlangıcında rol oynayabilecek psikososyal ve çevresel etmen öyküsü çalışmamızda her iki hasta grubunda da %63,3 ve %53,3 oranları bulunmuştur. Bu araştırmanın sonucuna paralellik gösterirken Babası lise mezunu ↑ olan bireylerin diğer bireylere oranla ebeveynden algılanan psikolojik kontrol ölçeğinin düzeylerinin daha yüksek olması mükemmeliyetçi yaklaşımlarla çocuk ve ergenler çocukların gelişim dönemi özelliklerinin doğasına olumsuz etki etmesi ile açıklanabilir.

Taner Y. , Taner, Bakar, & Bodur (2007), yaptıkları çalışmada 1970'li yılların öncesinden bu yana tanımlanan aile çalışmalarında, OKB tanısı alan hastaların biyolojik akrabalarında rastlantısal olarak karşılaşılabileceğin çok üzerinde bir sıklıkla OKB görüldüğü yönündeki çalışmalarla benzerlikler ortaya konulmuştur. Ayoğlu, (2012). Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol arttıkça obsesif inançlarda

da artış görülmüştür. Vural, Taneli, Taneli (2004) çocukluk döneminde başlayan OKB ailesel özellik ile birlikte ebeveynlerdeki semptomlarla çocuklardaki semptomların benzer olup olmadığını araştırmışlardır. OKB tanısı alan hastaların birinci derece akrabalarında OKB görülme sıklığı genel popülasyonda beklenenden fazla bulunmuştur. Ayrıca çocuklarda bulunan semptomlar anne babadaki semptomlarla benzerlik gösterir. Ayoğlu (2012), obsesif inanç biçiminin gelişmesi söz konusu olduğunda, sadece babanın psikolojik kontrolü uyumsuz mükemmeliyetçilik üzerinden etkilidir. Baykal, Karabekiroğlu, Şenses, Karakurt, Çalık, & Yüce, (2012) yapılan araştırmada amaç çocukluk çağı başlangıçlı OKB tanısı konan çocuk ve ergenlerin klinik ve nöropsikolojik özelliklerini belirlemektir. Ailede OKB öyküsünün bulunmasının tüm bu parametreler üzerine etkili, en önemli risk faktörü olduğu belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın sonucuyla paralellik gösteren bu sonuç genetik ve öğrenilebilir olduğu yönünde görüşleri güçlendirmektedir.

OKB tanısı alan anne ya da babaların 10-18 yaş arasındaki çocuklarında beklendiği gibi OCCWG,(1997)'nin 'Hatalı Değerlendirme ve İnanış' sınıflandırmasında literatüre bakıldığında OKB ile mükemmeliyetçilik kavramını ve psikolojik kontrol ile ilişkisi göz önünde bulundurularak, aile tutumlarının çocuklar üzerinde etkili davranışlara neden olduğu yönündeki görüşü güçlendirmektedir.

Uygulama bakımından sunulan öneriler: OKB tanısı bulunan anne ya da babaların çocuklarına karşı sergiledikleri tutumların, OKB tanısı almayan anne ya da babaların tutumlarının farklılık gösterdiği görülmüş. Çocukların OKB'li ebeveynlerinden algıladıkları psikolojik kontrol düzeylerine etki etmesi ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerinin farklılık göstermesi çocukların kişilik gelişimine etki ederken hatalı değerlendirme biçimlerinin OKB'li ebeveynle benzerlik gösterdiğini işaret etmektedir.

Çocukluk çağı başlangıçta OKB'de obsesif belirtiler öncesi çocuklarda psikolojik kontrol ve mükemmeliyetçilik düzeyleri risk olarak değerlendirilebilirse önleyici psikolojik danışmanlık hizmetleri çocuklara okullar aracılığıyla sunulabilir. Aynı zamanda anne baba eğitim programlarına aile tutumları başlığı altında, bu konu ile ilgili OKB'li ebeveynle özel çalışma yürütülebilir. Diğer patolojilerde aile eğitimi çalışmalarında, aile işbirliği sağlamak güç iken OKB'nin

içgörüsü olan bir bozukluk olması nedeniyle aile ile ebeveyn tutumları üzerine çalışmak güç olmayabilir.

Araştırmacılar bakımından sunulan öneriler: obsesif kompulsif bozuklukla ilgili yurtiçi ve yurtdışı alanda bir çok araştırma bulunmaktadır. Çocukluk çağı OKB'si ile ilgili son zamanlarda araştırma sayısının artmış olmasına karşın OKB tanısı almış anne baba tutumları ve çocuklarına etkisi bakımından gerçekleştirilen araştırmalar, nicelik bakımından çok kısıtlıdır. Bu konu pek çok değişken açısından araştırılmaya ihtiyaç arz eden bir konudur.

KAYNAKÇA

Abdullah Akpınar, G. A. (2013). Çocukluk ve Ergenlik Başlangıcı OKB. Gaziantep Tıp Dergisi, 155-158.

Adana, F., Arslantaş, H., & Şanbaz, M. (2012). Lise Öğrencilerinin Benlik Kavramlarını Algılama Biçimleri ve İlişkili Faktörler. 22-29.

Adler, A. (1933). Yaşamın Anlamı (K. Şipal, Çev., s. 118). içinde İstanbul: Say.

Ağdemir, S. (1991). Aile ve Eğitim. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Dergisi, 1(1), 11-14.

Akça, Z. K. (2012). Genç Yetişkinlikte Algılanan Anne – Baba Tutumlarının, Kendini Toparlama Gücü ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişki.

Akpınar, A., Alpok, G., Çevik, M., Bakım, B., Gökson, B., Yumrukçal, H., et al. (2013). Üç Maddelik Tarama ile Tarama ile Ergen Topluluğunda Saptanabilir mi? Gaziantep Tıp Dergisi Araştırma Makalesi.

Akpınar, Alpak, Çevik, Bakım, Göksan, Yumrukçal, et al. (2014). Gudmundur Skarpedinson. Journal Of Anxiety Disorder .

Akyol, A. K.,& Salı, G. (2013). Çalışan ve Çalışmayan Ergenlerin Mükemmeliyetçi Kişilik Özelliği İle Empatik Eğilimlerinin Çeşitli. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2017-2042.

Albukrek, İvet (2004) Çocuğum ve Ben Dergisi, Özgüvenli Çocuk Yetiştirmenin Altın Kuralları Çocuklar ve Özgüven, sayı,13, İstanbul

Albukrek, İvet.(2004),Çocuğum ve Ben Dergisi, Özgüvenli Çocuk Yetiştirmenin Altın Kuralları Çocuklar ve Özgüven, sayı,13, İstanbul

Amerikan Psikiyatri Birliği. (2014). DSM-V American Psikiyatri Birliği Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı (E. Köroğlu, Çev., s. 129). içinde Ankara: E.Hekimler Yayın Birliği.

Arslan, E.(2008).‘Bağlanma Stilleri Açısından Ergenlerde Erikson’un Psikososyal Gelişim Dönemleri ve Ego Kimlik Süreçlerinin İncelenmesi’, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı, Konya

Ashby, J. S.,& Rice, K. G., (2002). Perfectionism, dysfunctional attitudes and self-esteem: A structural equations analysis.Journal of Counseling and Development, 80, 2, 197-208

Aydın, B. (1996), ‘Benlik Kavramları ve Ben Şemaları’, M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 1996, Sayı : 8 ss:41-47

Ayoğlu, Z. (2012). OKB’ye İlişkin Gelişimsel Bir Model: Yeişkin Bağlanma Biçimleri, Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Düzeyi ve Mükemmelliyetçilik Eğilimlerinin Obsesif Yorumlar ve Belirtilerle Bağlantısının İncelenmesi.

Bagavos, C. and Martin C. (2002). What Happens to the European Family. Family Observer, European Observatory on Family Matters, No.3. European Commission Employment and Social Affairs. 20–28.)

Barber, B. K.& Harmon, E. L. (2002). Violating the self: Parental psychological control of children and adolescents. In B. K. Barber (Ed.) Intrusive parenting:How psychological control affects children and adolescents Washington, DC: American Psychological Association,15-52.

Barber, B. K., Bean, R. L., & Erickson, L. D. (2002). Expanding the study and understanding of psychological control. In B. K. Barber (Ed.) Intrusive parenting: How psychological control affects children and adolescents (pp. 263-289). Washington, DC: American Psychological Association

Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. Child Development, 37, 887-905.

Baykal, S., Karabekiroğlu, K., Şenses, A., Karakurt, M. N., Çalık, T., & Yüce, M. (2012). Çocukluk Çağı Başlangıçlı OKB Tanılı Çocuk ve Ergenlerde Klinik ve Nöropsikolojik Özelliklerin İncelenmesi.

Baysal, A.C. (1981).Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar, Yalçın Ofset Matbaası, İstanbul

Bee, H.& Boyd D. (2009). Çocuk Gelişim Psikolojisi (O. Gündüz, çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Belene, A. (2007). Şizofreni Hastalarında Obsesif Kompulsif Belirtiler.

Burns, D. D. (1980). The perfectionist's script for self-defeat. Psychology Today. 41, 34-51.Burns, L.R. & Fedewa,

B. A. (2004). Cognitive styles: Links with perfectionist thinking. Personality and Individual Differences, 38, 103-113.

Büyüköztürk, Ş.(2002). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı (2) Ankara: Pegem Yayıncılık

Chang, E. C.,& Sanna, L. J. (2001). Negative attributional style as a moderator of link between perfectionism and depressive symptoms: Preliminary evidence for an integrative model. Journal of Counseling Psychology, 48, 490-495.

Clark, D. A. (2004). Cognitive behavioral therapy for OCD. New York: Guilford Publication

Counseling and Development, 80, 188-197.Sayıl, M., Kındap, Y., Bayar, Y., Bayraktar, F., Kurt, D., Tığrak, A., & Yaban, E. H.(2012). Ergenlik Döneminde Ebeveynlik ve Ergenin Psikososyal uyumu. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayını

Cüceloğlu, D. (1991). İçimizdeki Çocuk. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Çağdaş, A.Seçer (2002).Çocuk ve ergende sosyal ve ahlak gelişimi. 34-71.Nobel Yayınevi

Çağın, Ö. (2006). Obsesif Kompulsif Belirtilerin Yordayıcıları Olarak Obsesif İnançlar, Girici Düşünceleri Yordamada Yanlılık ve Stresle Başa Çıkma Yollarının Bilişsel Model Çerçevesinde İncelenmesi.

Çetin FÇ, Coşkun A, İşeri E ve ark. (2008) . Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı. Ankara: Hekimler Yayın Birliği,: 337-350

Çetinkaya, B. (2007). Ruhsal Açından Sağlıklı Aile Sağlıklı Çocuk . Ankara: Empati Yayın, 2.Baskı.

Developmental Psychopathology, (2000). (s. 550-551). içinde

Didem Küt, 'Çocukların Gelişim Evreleri Hakkında Bilgi', Hürriyet Aile,<http://www.e-psikiyatri.com/cocuklarin-gelisim-evreleri-27064>

Dilmaç, B., Aydoğan, D., Koruklu, N., & Deniz, M. E. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Mükemmeliyetçilik Özelliklerinin Mantıkdışı İnançlarla Açıklanabilirliği. Elementary Education Online , 720-728.

Doğan, O. (2014). Erişkin Psikopatolojisi ve Farmakolojisi Yüksek Lisans Ders Sunumları. İstanbul, Beykent Üniversitesi.

DSM-IV Case Studies, American Psychiatric Press,(1996).içinde Washington.

DSM-V (2014).American Psikiyatri Birliği Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı (E. Köroğlu, Çev., s. 129). içinde Ankara: E.Hekimler Yayın Birliği.

Duman B. (2007).‘Neden Beyin Temelli Öğrenme?’, Pegem Yayıncılık, Ankara

Dumont, M ve Povost, M. A. (1999). Reilience in adolescents: protective role of coping strategies, self-esteem, and social activities on experience of stress and depression. Journal of Youth and Adolescence, 28, 3, 343-356

Ekşi, A. (1990). Çocuk, genç, ana babalar. Ankara : Bilgi Yayınevi.

Ekşi.A. (1990). Çocuk, Genç, Ana Babalar, Bilgi Yayınevi, Ankara

Eldeleklioğlu, J. (2004).Çocuklarda Özgüven Gelişimi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, s.111–121.

Enns, M. W., Cox, B. J., & Clara, I. (2002). Adaptive and maladaptive perfectionism:developmental origins and association with depression proneness. Personalityand Individual Differences, 33, 921-935.

Erdoğan. (1997). Tutumların Değişme Biçimi. 6 12, 2015 tarihinde <http://notoku.com/tutumlarin-degisme-bicimi>: <http://notoku.com/tutumlarin-degisme-bicimi> adresinden alındı

Erkmen, E. (2011). Özerkliği Destekleyici ve Kontrol Edici Ebeveynlikle Bağlantılı Ebeveyn Özellikleri ve Ergenin Uyumu Arasındaki İlişkiler.

Ersanlı, K. (1990). Aile İçi İlişkilerin Dayandığı Psikolojik Temeller. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1), 51-54.)

Ersanlı, K. (1991). Benliğin Gelişimi ve Görevleri (s. 21-22-23). içinde Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

Ersanlı, K. (2012). Ben Olmak İstiyorum (6.Baskı b., s. 122). içinde Ankara: DH Basın Yayın.

Ersanlı, K.(1990)"Çocuğun Kişilik Gelişiminde Anne-Baba Tutumlarının Etkisi", Samsun: İstiklâl İlkokulu Aile Birliğince Düzenlenen Konferansın Yayınlanmamış Metni

Ersanlı, K.,& Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, 2 (10), 7.

Ersanlı,K.(1990).Aile İçi İlişkilerin Dayandığı Psikolojik Temeller. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1), 51-54.)

F.Nilgün, Şahin, F. T.,& Kalburan, C. (2009). Aile Eğitim Programları ve Etkililiği: Dünyada Neler Uygulanıyor? Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (1), 25.

Farrell, L. J., & Donna Hourigan, A. M. (2012). Journal Of Obsessive Compulsive and Related Disorders. Elseiver.

Fazlıoğlu, Y., N. Tokgöz ve G. Baran, (2005). "Use of a Basic Movement Training Exercise Program for Children with Autism: A Case Report," Journal of ICHPER-SD, XLI(4), 11-14

Fernandez, L., Cruz, D. L., Micali, N., Roberts, S., Turner, C., Nakatani, E., et al. (2012). Are The Symptoms Of Obsessive-Compulsive Disorder Tempororly Stable in Children Ladolescent? Cols Elseiver.

Fourth ve ark.,(2000). American Psychiatric Association : Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Washington DC, American Psychiatric Association.

Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C. M., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. Cognitive Therapy and Research, 14, 449-468.

Frost, R., Steketee, G. C., & K., G. (1994). Personality traits in subclinical and non-obsessive-compulsive volunteers and their parents. Behaviour Research an Therapy, 47-56.

Gander, M. J. & Gardiner, H. W. (2001). Çocuk ve Ergen gelişimi. (Çev. A. Dönmez, N. Çelen, B. Onur) (4. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.

Gül, S.K, Güneş. İ.D.(2009). 'Ergenlik sorunları ve Şiddet, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt : 11,sayı 1,,ss:80

Günalp, Ayşe. (2007). Farklı Anne baba Tutumlarının Okul Öncesi Eğitim Çağındaki Çocukların özgüven duygusunun gelişimine etkisi (Aksaray İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Konya

Güney S.(2000) içinde, Davranış Bilimleri (8.Baskı b.). İstanbul: Nobel Kitabevi.

Güngörmüş, O. (1995). Ana-Baba Okulu, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Güngörmüş O. (1997). Baba-Çocuk İlişkisi, Anne- Baba Okulu, İstanbul Kitapevi

Haktanır, G. ve Baran, G. (1998). Gençlerin Benlik Saygısı Düzeyleri İle Anne Baba Tutumlarının Algılanmasının İncelenmesi. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Dergisi. 5(39), 134–141.)

Hayaloğlu, H. İ. (2001), “İlköğretim öğrencilerinin öğrenilmiş çaresizlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum

Hecebil, S. (2011). Psikoloji Yazıları. 06 7, 2015 tarihinde Psikoloji Dünyası:http://www.psikolojidunyasi.com.tr/index.php/main/yazilar?sayfa=psikoloji_yazilari&id=7 adresinden alındı

Hewitt, P. L., Flett, G. L., & Ediger, E. (1996). Perfectionism and depression: Longitudinal assesment of a spesific vulnerability hypothesis. Journal of Abnormal Psychology, 105, 276-280

İlişki. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Marmara Üniversitesi, 127 s. 6 İstanbul.

İnceoğlu, M. (2010). Tutum Algı İletişim. A. Yüksel, & M. İnceoğlu içinde, Tutum, Algı, İletişim (s. 8-9). İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar. (10. Basım). İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2003). Autonomy, embeddedness and adaptability in immigration contexts. Human Development, 46, 145-150

Kandır, A. ve Alpan, Y. (2008). Okul Öncesi Dönemde Sosyal Duygusal Gelişime Anne-Baba Davranışlarının Etkisi. T.C.Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Yayınları. Yıl:10, Cilt:4, Sayı: 14. s.35

Kaplan NI, Sadock BJ. (2003) .Concise Textbookof Clinical Psyahiatry. Klinik Psikiyatri. Çeviri Ed: Abay E., Nobel Tıp Kitapevleri, İstanbul, ss.205-210

Karahan, T. F. ve Sardoğan, M. E. (2004), Psikolojik Danışma ve Psikoterapide Kuramlar, Samsun: Deniz Kültür Yayınları

Kaya, M. (1997). Ailede Anne Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü. Dergipark Ulakbilim.

Kaya, Ö. (1994). Annelere Verilen Eğitimin Çocuklarına Karşı İstenmedik Tutumlarına Etkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kayaoğlu, A., Gökdağ, R., & Kirel, Ç. (2011). S. Ünlü içinde, Sosyal Psikoloji (s. 73). Eskişehir: Anadolu Üniveritesi Yayınları.

Kındap, Sayıl ve Kumru, (2008); Pettit, Laird, Dodge, Bates ve Criss,içinde 2001

Kırkincioğlu, M. (2003). Çocuk Ruh Sağlığı. Ya-Pa Yayınları, İstanbul.

Korno M, Golding JM, Sorenson SB, Burnam MA (1988). The Epidemiology of Obsessive Compulsive Disorder in five US. Communities. Arch Gen Psychiatry,45;1094-1099

Köroğlu, E. (2014). Amerikan Psikiyatri Birliği, Ruhsal Bozuklukların Tanısal Ve Sayısal El Kitabı (s. 129). içinde Ankara: Washington Hekimler Birliği.

Kulaksızoğlu, A. (2004). Ergenlik Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Kuzgun, Y. & Eldeleklioğlu, J. (2005). Rehberlik ve psikolojik danışmada kullanılan ölçme araçları programlar dizisi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kuzgun, Y. (1972). Ana baba tutumlarının kendini gerçekleştirme düzeyine etkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi).Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Hacettepe Üniversitesi. Eğitim Bölümü.

Kuzgun, Y. (1999), İlköğretimde Rehberlik. Nobel Yayın Dağıtım ,Ankara.

Kuzgun, Y. (1999). İlköğretimde Rehberlik. Nobel Yayın Dağıtım - Ankara

Kütük, M. Ö. (2010). Obsesif Kompulsif Bozukluğu Olan Çocuk ve Ergenlerin Sosyodemografik ve Klinik Özellikleri.

Lazara,L.,Ortiz,A.G., Calvo, A., .Ortiz, A., Morer, E. .., R.Calvo, et al. (2014). Proress in Nevro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry.la Turquie. Encephale, 23:342-350.

Lapsekili, N., Uzun, Ö., & Ak, M. (2010). Obsesif Kompulsif Bozukluk Olgularında Heyecan Arama Davranışı. Klinik Psikiyatri, 22.12.

Mancini, F., D'Olimpio, F., Del Genio, M., Didonna, F. ve Prunetti, E. (2002). Obsessions and compulsions and intolerance for uncertainty in a non-clinical sample. Journal of Anxiety Disorders, 16, 401-411.

Masten, A.S. ve Coastworth, J. D. (1998). The development of competence in favorable and unfavara-ble environments: Lessons from research on successful children. American Psychologist, 53, 2, 205-220.

Merkel, W. T., Pollard, C. A., Wiener, R. L. ve Staebler, C. R. (1993). Perceived parental characteristics of patients with obsessive compulsive disorder, depression, and panic disorder. Child Psychiatry and Human Development, 24, 49-57

Morgan, C. T. (1991). Psikolojiye giriş. Ankara: Meteksan Ltd. Şti.

Obsessive-Compulsive Cognitions Working Group (1997). Cognitive assessment of obsessive-compulsive disorder. Behaviour Research and Therapy, 35(7), 667-681

Obsessive-Compulsive Cognitions Working Group (1997). Cognitive assessment ofobsessive-compulsive disorder. Behaviour Research and Therapy, 35(7), 667.

Odabaşı, Yavuz ve Gülfidan, Barış(2007),Tüketici Davranışı, 7. Basım, MediaCat Kitapları, İstanbul

Öğretir, A. D. (1999). “Alt ve Üst Sosyo-Ekonomik Düzeyde Altı Yaş Çocuklarının Sosyal Oyun Davranışlarıyla Ana-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin

İncelenmesi”, Master Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Ev Ekonomisi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Ören,N.,&Gençdoğan,B. (2007). Lise Öğrencilerinin Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Özben Ş, Argun Y (2002). Okul öncesi çocukların anne-babalarının çocuk yetiştirme tutumları ile ilgili değişkenlerin incelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 14.18-28

Özdemir, O., Özdemir, P. G., Kodak, M. T., & Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik Gelişimi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 566-589.

Özgüven, E. İ. (2001). Ailede İletişim ve Yaşam. Ankara: Pdrem Yayınları.

Özkardeş Tandoğan, R. (2006). Fen Eğitiminde Probleme Dayalı Aktif Öğrenmenin Öğrencilerin Başarılarına ve Kavram Öğrenmelerine Etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Öztürk, O. (2001). Ruh Sağlığı ve Bozukluğu (s. 365-366). içinde Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.

Panayırıcı, P. B. (2012). Obsesif Kompulsif Belirtilerin Yordanmasında Algılanan Ebeveynlik Biçimleri,Üstbilişsel İnançlar,Obsesif İnançlar ve Düşünce Kontrol Yöntemlerinin Rolü:Üstbilişsel Model Çerçevesinde Bir İnceleme. Hacettepe Üniversitesi.

Papulu N, Erol N (1999) Obsesif kompulsif bozukluğun ilkökul ve ortaokul çocuklarında görülme sıklığı Norm çalışması. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 6(2): 89-98

Pesechian, N. (1999). Pozitif Aile Terapisi, İstanbul, Beyaz Yayınları.

Pişgin, İ.,& Özen, D. Ő. (2010). Çocukluktan Erişkinliğe Obsesif Kompulsif Bozuklukta Hatalı Değerlendirme ve İnanç Alanları. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar.

Poul, I., Sinha, V., S.Sarkhel, & Praharoj, S. (2015). Co-Morbidity Of Obsesive Kompulsive Disorder and Adolescent Mood Disorders. East Asian Arch Psychiatry.

Rice, K. G.,& Dwello, J. P. (2002). Perfectionism and self-development: Implications for college adjustment. Journal of

Rutter, M. (1985). Child and adolescent psychiatry. In Rutter, M., Hersow, I. (Eds). Aspects of rearing and family function. II. Ed. London. Blackwell Scientiffic Pub.

Samuels, J. (2014). Journal Obsesive-Compulsive Disorders. Elseiver: www.elseiver.com//ocote/iocrd adresinden alınmıştır

Satı. N. (1998). 0-6 Yaş Anne Baba ve Çocuk Rehberi. İstanbul: Morpa Kültür Yayınevi.

Schaefer, E. S. (1965a). A configurational analysis of children's reports of parent behavior. Journal of Consulting Psychology, 29, 552-557

Schaefer, E. S. (1965a). A configurational analysis of children's reports of parent behavior. Journal of Consulting Psychology, 29, 552-557.

Schaefer, E. S.(1965b) Children's reports of parental behavior: An inventory. Child Development, 36, 413-424.

Selvi, Y., Beşiroğlu, L., Akbaba, A. T., Aydın, A., Özbekit, Ö., Atlı, A., et al. (2010). Van İl Merkezi Lise Son Sınıf Öğrencilerinde Obsesif Kompulsif Bozukluk Yaygınlığı. Klinik Psikiyatri.

Sezer, Ö. (2010). Egenlerin Kendilik Algılarının Anne Baba Tutumları ve Bazı Faktörlerle İlişkisi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, VII (1), 1-19.

Siegle, D.,& Schuler, A. A. (2000). Perfectionism differences in gifted middle students. *Roeper Review*, 23, 39-44.

Slaney, R. B.,& Ashby, J. S. (1999).Perfectionism: Study of a criterion group. *Journal of Counseling and Development*, 74,51-58

Sönmez, Ş. (2011). Ergenliğe Geçişte Anenin Davranışsal ve Psikolojik Kontrolünün Anne Ergen İlişkisine ve Ergenin Bir Yıl Sonraki Uyumuna Etkisi.

Steinberg, L. S.S. Feldman & G.R. Elliott,(1990). *Autonomy, conflict, and harmony in the family relationship*. Cambridge, MA: Harvard University Press In *At the threshold: The developing adolescent*, 255-276

Storck, E. A., K.Murphy, T., Geffken, G. R., Sato, O., Sajid, M., Allen, p., et al. (2004). *Psychometric Evaluation Of The Children's Yare Borwn Obsesive-Compulsive Scale*. Elseiver .

Şahin, A. R.,& Böke, Ö. (2007). *Obsesif Kompulsif Bozukluk*. E. Köroğlu, & C. Güleç içinde, *Psikiyatri Temel Kitabı*. Ankara: HYB Basım Yayın.

Şanlı,D.,Öztürk,C. (2012). *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi: Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi* 32.

Şavaşır, I& M. A. Sayılğan (Dü.) içinde, (1996), 'Bilişsel Davranışçı Terapiler' (s. 71-72). Ankara: Türk Psikologlar Derneği.

Taner, Y., Taner, E., Bakar, E. E., & Bodur, Ş. (2007). Obsesif kompulsif bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin birinci derece akrabalarında psikopatoloji,. *Anatolian Jonurnal Of Psychiatry*.

Taner, Y., Taner, E., Bakar, E., & Bodur, Ş. (2007). Taner Y, Taner E, Bakar E, Bodur Ş. Obsesif kompulsif bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin birinci derece akrabalarında psikopatoloji. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 126-131.

Tavşancıl, E.(2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi* Ankara: Nobel Yayınevi.

Textbook in Pschiatric Epidemiology (2002)(s. 417). İçinde

Tezcan, A., Millet B (1997) Phenomenologie des troubles obsessionels compulsifs: formes et contenus des obsessions dans l'est de

Tezcan, A., Ülkeröglü, F Kuloğlu M ve ark. (1997) Elazığ bölgesinde obsessif kompulsif bozukluklu hastalarda psikososyal özellikler. Düşünen Adam, 10 (4):18-21.

Tezcan, A., Millet, B., & Kuloğlu, M. (1998). Türkiye ve Fransa'da Obsesif Kompulsif Bozukluk Tanısı Alan Hastaların Sosyodemografik, Klinik ve Görüngüsel. Klinik Psikiyatri, 35-41.

Towbin KE, Riddlr MA (1991) Obsessive compulsive disorder, Child and Adolescent Psychiatry, M Lewis (Ed), 2. Baskı, Baltimore, Williams & Wilkins Company, s. 684-693

Triandis, H. (1971). Attitude and attitude change. New York, New York: John Wiley & Sons, Inc.

Üstün B.(1990). Ergenlik Dönemi ve Aile İlişkileri, Türk Hemşireler Dergisi, (3) 29-30

Vural, P., Taneli, S., & Taneli, Y. (2004). OKB Tanısı Olan Çocuk ve Ergenlerde Ailesel Özellikler.

Werner, E. (1996). How Kids Become Resilient: Observations and Cautions. Resiliency in Action, 1, 1, 18-28

Winnicot, D.W.(1998).Oyun ve Gerçeklik. İstanbul: Metris Yayınevi

Yavuzer H.(1986). Ana-Baba ve Çocuk. İstanbul: Remzi Kitabevi

Yavuzer, H. (1995). Yaygın Anne-Baba tutumları. Ana-Baba Okulu (Beşinci basım), Remzi Kitabevi, İstanbul.

Yavuzer, H. (1996). Çocuk Psikolojisi.13.basım İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2003).Çocuğu Tanımak ve Anlamak İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2004). Ana Baba Okulu. İstanbul: Remzi kitapevi

Yavuzer, H. (2010). Çocuğu Tanımak ve Anlamak. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H.(1993). Resimleriyle Çocuk. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H.(2012). Çocuk Psikolojisi, Remzi Kitapevi

Yeşilyaprak, B. (1989). Üniversitelerde Medfiko-Sosyal Dairelerince Verilen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri. Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları. Bilkent Üniversitesi, Ankara: Meteksan Anonim Şirketi Yayınlan.

Yılmaz, H. (2002). Sevgili Anne ve Babacığım Lütfen Bu Kitabı Okur Musunuz? Çizgi Kitabevi, Konya

Yörükoğlu A. (2004). Çocuk ruh sağlığı İstanbul: Özgür Yayınları.

Yörükoğlu, A. (1986). “Gençlik Çağı”. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sosyal ve Felsefi Eserler Dizisi. No: 26.

Yörükoğlu, A. (1993). Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar. İstanbul: Özgür Yayın Dağıtım.

Yörükoğlu, A. (1996),Çocuk ruh sağlığı. İstanbul: Özgür Yayınevi,20. Basım.

Yörükoğlu, A. (1986). içinde, Çocuk Ruh Sağlığı. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Zimmer-Gembeck, M. J.,& Collins A. W. (2003). Autonomy development during adolescence In G. R. Adams, & M. H. Berzonsky, (Ed.) Handbook of Adolescence, 175-205). Malden: Blackwell

EKLER

EK 1: Tablolar

Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Ebeveynlerin OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

		<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0
	Erkek	15	50.0
OKB tanısı alan ebeveyn	Anne	15	50.0
	Baba	15	50.0
Yaş	10 ile 13 yaş arası	10	33.3
	14 ile 16 yaş arası	7	23.3
	17 yaş ve↑	13	43.4
Okul	Ortaokul ve ↓	10	33.3
	Lise	20	66.7

Tablo 3.2. Katılımcıların Sosyoekonomik Düzeylerine (SED) İlişkin Yüzdeler

Annelerin eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	13	43.3
	Lise mezunu	10	33.3
	Üniversite mezunu	7	23.4
Babaların eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	30.0
	Lise mezunu	11	36.7
	Üniversite mezunu	10	33.3
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	13	43.3
	İyi ve↑	17	56.7

Tablo 4.1:Araştırmaya Katılan Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

			<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0	
	Erkek	15	50.0	
OKB tanısı alan ebeveyn	Anne		15	50.0
	Baba	15	50.0	
Yaş	10 ile 13 yaş arası		10	33.3
	14 ile 16 yaş arası		7	23.3
	17 yaş ve↑	13	43.4	
Okul	Ortaokul ve ↓	10	33.3	
	Lise	20	66.7	
Sınıf	Sekizinci sınıf ve↓	10	33.3	
	Dokuzuncu sınıf ve↑	20	66.7	
Annelerin eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	13	43.3	
	Lise mezunu	10	33.3	
	Üniversite mezunu	7	23.4	
Babaların eğitim düzeyi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	30.0	
	Lise mezunu	11	36.7	
	Üniversite mezunu	10	33.3	
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	13	43.3	
	İyi ve↑	17	56.7	

Tablo 4.2:Araştırmaya Katılan Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Çeşitli Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=30)

		<i>F</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kız	15	50.0
	Erkek	15	50.0
Yaş	10 ile 13 yaş arası	10	33.3
	14 ile 16 yaş arası	12	40.0
	17 yaş ve↑	8	26.7
Okul	Ortaokul	16	53.3
	Lise	14	46.7
Sınıf	sekizinci sınıf ve↓	16	53.3
	dokuzuncu sınıf ve↑	14	46.7
Kardeş sayısı	Bir kardeşi var	9	30.0
	İki kardeşi var	13	43.3
	Üç kardeşi var ve ↑	8	26.7
Doğum sırası	Birinci çocuk	15	50.0
	İkinci çocuk	8	26.7
	Üçüncü çocuk ve↑	7	23.3
Annelerin eğitim düzeyi	İlkokul mezunu	16	53.3
	Ortaokul mezunu ve ↑	14	46.7
Babaların eğitim düzeyi	İlkokul mezunu	10	33.3
	Ortaokul mezunu	10	33.3
	Lise mezunu ve ↑	10	33.3
Ailelerin gelir düzeyi	Orta ve ↓	15	50.0
	İyi ve↑	15	50.0

Tablo 4.3: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Düzen	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	40.93	1228.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	20.07	602.00	137.00	-4.67	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Hatalara aşırı ilgi	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	42.60	1278.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	18.40	552.00	87.00	-5.38	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Davranışlardan şüphe	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	42.57	1277.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	18.43	553.00	88.00	-5.42	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel beklentiler	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	39.62	1188.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	21.38	641.50	176.50	-4.12	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel eleştiri	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.52	1245.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.48	584.50	119.50	-4.97	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>

Kişisel standartlar	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	34.30	1029.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	26.70	801.00	336.00	-1.70	.088
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.98	1259.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.02	570.50	105.50	-5.09	.000*
	Toplam	60					

*p<0.05

Tablo 4.4: Bireylerin Ebeveynlerinin OKB Tanısı Alıp Almamasına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	40.07	1202.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	20.93	628.00	163.00	-4.25	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	39.55	1186.50			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	21.45	643.50	178.50	-4.02	.000*
	Toplam	60					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Ebeveyni OKB tanısı almış	30	41.47	1244.00			
	Ebeveyni OKB tanı almamış	30	19.53	586.00	121.00	-4.86	.000*
	Toplam	60					

* $p < 0.05$

Tablo 4.5: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Kız	15	13.90	208.50			
	Erkek	15	17.10	256.50	88.50	-1.05	.290
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Kız	15	14.07	211.00			
	Erkek	15	16.93	254.00	91.00	-.910	.363
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Kız	15	12.20	183.00			
	Erkek	15	18.80	292.00	63.00	-2.21	.027*
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Kız	15	14.33	215.00			
	Erkek	15	16.67	250.00	95.00	-.760	.447
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Kız	15	13.73	206.00			
	Erkek	15	17.27	259.00	86.00	-1.23	.217
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Kız	15	14.60	219.00			
	Erkek	15	16.40	246.00	99.00	-.577	.564
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Kız	15	13.93	209.00			
	Erkek	15	17.07	256.00	89.00	-.975	.329
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.6: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	14.13	212.00			
	Erkek	15	16.87	253.00	92.00	-0.852	.394
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	13.40	201.00			
	Erkek	15	17.60	264.00	81.00	-1.31	.188
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.90	193.50			
	Erkek	15	18.10	271.50	73.50	-1.62	.105
	Toplam	30					

Tablo 4.7: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Kız	15	16.47	247.00			
	Erkek	15	14.53	218.00	98.00	-.607	.544
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Kız	15	18.07	271.00			
	Erkek	15	12.93	194.00	74.00	-1.60	.108
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Kız	15	15.43	231.50			
	Erkek	15	15.57	233.50	111.50	-.042	.966
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Kız	15	18.07	271.00			
	Erkek	15	12.93	194.00	74.00	-1.71	.087
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Kız	15	17.57	263.50			
	Erkek	15	13.43	201.50	81.50	-1.31	.189
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Kız	15	16.63	249.50			
	Erkek	15	14.37	215.50	95.50	-.730	.465
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Kız	15	18.17	272.50			
	Erkek	15	12.83	192.50	72.50	-1.66	.096
	Toplam	30					

Tablo 4.8: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	14.10	211.50	91.50	-.877	.380
	Erkek	15	16.90	253.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.20	183.00	63.00	-2.06	.039*
	Erkek	15	18.80	282.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Kız	15	12.63	189.50	69.50	-1.78	.074
	Erkek	15	18.37	275.50			
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.9: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Düzen	.064 .738
Hatalara aşırı ilgi	.091 .633
Davranışlardan şüphe	.015 .938
Ailesel beklentiler	-.041 .829
Ailesel eleştiri	.040 .833
Kişisel standartlar	-.011 .955
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.052 .784

Tablo 4.10: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.009
	.961
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.098
	.606
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.009
	.962

Tablo 4.11: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Düzen	.087
	.646
Hatalara aşırı ilgi	-.246
	.189
Davranışlardan şüphe	-.118
	.536
Ailesel beklentiler	.052
	.784
Ailesel eleştiri	-.143
	.451
Kişisel standartlar	-.125
	.511
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.264
	.159

Tablo 4.12: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Yaşları İle Ebeveynlerden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Yaş
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.431 .017*
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.431 .017*
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.488 .006*

*p<0.05

Tablo 4.13: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Düzen	-.026 .892
Hatalara aşırı ilgi	-.121 .523
Davranışlardan şüphe	-.050 .791
Ailesel beklentiler	-.276 .140
Ailesel eleştiri	-.187 .322
Kişisel standartlar	-.298 .110
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.242 .197

Tablo 4.14: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Anneden algılanan psikolojik kontrol	-.445 .014*
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.082 .665
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	-.399 .029*

*p<0.05

Tablo 4.15: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Düzen	.192 .309
Hatalara aşırı ilgi	-.062 .746
Davranışlardan şüphe	.228 .225
Ailesel beklentiler	-.182 .337
Ailesel eleştiri	-.101 .595
Kişisel standartlar	.208 .270
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.057 .766

Tablo 4.16: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Sahip Olduğu Kardeş Sayısı İle Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Kardeş sayısı
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.244 .194
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.201 .288
Ebeynden algılanan psikolojik kontrol	.258 .170

Tablo 4.17: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Düzen	.008 .966
Hatalara aşırı ilgi	.039 .836
Davranışlardan şüphe	-.042 .827
Ailesel beklentiler	-.043 .822
Ailesel eleştiri	.013 .947
Kişisel standartlar	-.008 .965
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.020 .916

Tablo 4.18: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Ebeveynlerden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.042 .827
Babadan algılanan psikolojik kontrol	-.004 .982
Ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol	.103 .587

Tablo 4.19: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Düzen	-.010 .957
Hatalara aşırı ilgi	-.274 .143
Davranışlardan şüphe	-.235 .211
Ailesel beklentiler	.053 .779
Ailesel eleştiri	-.174 .358
Kişisel standartlar	-.198 .294
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	-.333 .072

Tablo 4.20: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Sınıfta Okudukları ile Ebeveynlerden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Okunan sınıf
Anneden algılanan psikolojik kontrol	.217 .248
Babadan algılanan psikolojik kontrol	.322 .083
Ebeveynlerden algılanan psikolojik kontrol	.316 .088

Tablo 4.21: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Düzen	Anne	15	17.70	265.50			
	Baba	15	13.30	199.50	79.50	-1.45	.146
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Hatalara aşırı ilgi	Anne	15	17.67	265.00			
	Baba	15	13.33	200.00	80.00	-1.37	.169
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Davranışlardan şüphe	Anne	15	15.90	238.50			
	Baba	15	15.10	226.50	106.50	-.268	.789
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel beklentiler	Anne	15	17.57	263.50			
	Baba	15	13.43	201.50	81.50	-1.34	.178
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ailesel eleştiri	Anne	15	18.13	272.00			
	Baba	15	12.87	193.00	73.00	-1.84	.066
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Kişisel standartlar	Anne	15	18.13	272.00			
	Baba	15	12.87	193.00	73.00	-1.68	.092
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Anne	15	17.90	268.50			
	Baba	15	13.10	196.50	76.50	-1.49	.135
	Toplam	30					

Tablo 4.22: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynlerinden Hangisinin Tanı Aldığına Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	18.50	277.50			
	Baba	15	12.50	187.50	67.50	-1.86	.062
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	11.07	166.00			
	Baba	15	19.93	299.00	46.00	-2.78	.005*
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Anne	15	14.03	210.50			
	Baba	15	16.97	254.50	90.50	-.915	.360
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.23: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Düzen	Birinci çocuk	9	16.67	2	.629	.730	-
	İinci çocuk	12	14.04				
	Üçüncü çocuk ve	9	16.28				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Hatalara aşırı ilgi	Birinci çocuk	9	17.33	2	.725	.696	-
	İinci çocuk	12	15.33				
	Üçüncü çocuk ve	9	13.89				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Davranışlardan şüphe	Birinci çocuk	9	13.06	2	2.32	.313	-
	İinci çocuk	12	14.88				
	Üçüncü çocuk ve	9	18.78				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel beklentiler	Birinci çocuk	9	18.00	2	1.18	.562	-
	İinci çocuk	12	14.79				
	Üçüncü çocuk ve	9	13.94				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Birinci çocuk	9	17.11	2	.544	.762	-
	İinci çocuk	12	14.83				
	Üçüncü çocuk ve	9	14.78				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Birinci çocuk	9	17.72	2	1.92	.382	-
	İinci çocuk	12	16.21				
	Üçüncü çocuk ve	9	12.33				
	↑						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>

Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Birinci çocuk	9	17.17				
	İinci çocuk	12	15.75	2			
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.50		.798	.671	-
	Toplam	30					

Tablo 4.24: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	16.00				
	İinci çocuk	12	15.46	2			
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	15.06		.052	.974	-
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	15.78				
	İinci çocuk	12	16.04	2			
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	14.50		.173	.917	-
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	<i>X²</i>	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	9	15.89				
	İinci çocuk	12	16.54	2			
	Üçüncü çocuk ve ↑	9	13.72		.555	.758	-
	Toplam	30					

Tablo 4.25: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Düzen	Birinci çocuk	15	14.70	2	.530	.767	-
	İinci çocuk	8	15.19				
	Üçüncü çocuk ve	7	17.57				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Hatalara aşırı ilgi	Birinci çocuk	15	14.27	2	.624	.732	-
	İinci çocuk	8	16.38				
	Üçüncü çocuk ve	7	17.14				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Davranışlardan şüphe	Birinci çocuk	15	11.17	2	9.22	.060	-
	İinci çocuk	8	17.06				
	Üçüncü çocuk ve	7	23.00				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Ailesel beklentiler	Birinci çocuk	15	18.10	2	3.04	.218	-
	İinci çocuk	8	13.31				
	Üçüncü çocuk ve	7	12.43				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Ailesel eleştiri	Birinci çocuk	15	18.40	2	9.12	.077	-
	İinci çocuk	8	14.63				
	Üçüncü çocuk ve	7	18.29				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark
Kişisel standartlar	Birinci çocuk	15	16.47	2	9.12	.079	-
	İinci çocuk	8	15.25				
	Üçüncü çocuk ve	7	21.71				
	↑						
Toplam		30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamli fark

Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Birinci çocuk	15	16.63	2	5.10	.078	-
	İinci çocuk	8	13.81				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	19.57				
	Toplam	30					

Tablo 4.26: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Kaçınıcı Çocuk OlduklarınaGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	13.57	2	1.85	.396	-
	İinci çocuk	8	16.13				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	18.93				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	15.63	2	.589	.745	-
	İinci çocuk	8	13.75				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	17.21				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Birinci çocuk	15	14.43	2	1.39	.498	-
	İinci çocuk	8	14.50				
	Üçüncü çocuk ve ↑	7	18.93				
	Toplam	30					

Tablo 4.27: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Düzen	Ortaokul mezunu ve	13	13.73	2	1.09	.580	-
	↓	10	16.50				
	Lise mezunu	7	17.36				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Hatalara aşırı ilgi	Ortaokul mezunu ve	13	14.12	2	1.33	.513	-
	↓	10	15.05				
	Lise mezunu	7	18.71				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Davranışlardan şüphelenen	Ortaokul mezunu ve	13	13.69	2	8.41	.577	-
	↓	10	12.40				
	Lise mezunu	7	13.29				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel beklentiler	Ortaokul mezunu ve	13	13.65	2	1.74	.418	-
	↓	10	15.55				
	Lise mezunu	7	18.86				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Ortaokul mezunu ve	13	13.46	2	1.84	.397	-
	↓	10	16.20				
	Lise mezunu	7	18.29				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Ortaokul mezunu ve	13	14.35	2	.596	.742	-
	↓	10	15.65				
	Lise mezunu	7	17.43				
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>

Mükemmel liyetçilik (toplam skor)	Ortaokul mezunu ve	13	13.35	2	2.44	.294	-
	↓	10	15.30				
	Lise mezunu	7	19.79				
	Üniversite mezunu						
	Toplam	30					

Tablo 4.28: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Annelerinin Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve	13	17.00	2	.868	.648	-
	↓	10	15.15				
	Lise mezunu	7	13.21				
	Üniversite mezunu						
	Toplam	30					
	Grup	<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve	13	15.19	2	4.12	.127	-
	↓	10	12.15				
	Lise mezunu	7	20.86				
	Üniversite mezunu						
	Toplam	30					
	Grup	<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Ebeveynde n algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve	13	15.12	2	1.63	.443	-
	↓	10	13.55				
	Lise mezunu	7	19.00				
	Üniversite mezunu						
	Toplam	30					

Tablo 4.29: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	İlkokul mezunu	16	14.31	229.00	93.00	-	.426
	Ortaokul	14	16.86	236.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	İlkokul mezunu	16	17.41	278.50	81.50	-	.203
	Ortaokul	14	13.32	186.50			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	İlkokul mezunu	16	16.94	271.00	89.00	-	.332
	Ortaokul	14	13.86	194.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	İlkokul mezunu	16	13.94	223.00	87.00	-	.266
	Ortaokul	14	17.29	242.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	İlkokul mezunu	16	13.50	216.00	80.00	-	.174
	Ortaokul	14	17.79	249.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	İlkokul mezunu	16	14.63	234.00	98.00	-	.547
	Ortaokul	14	16.50	231.00			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	İlkokul mezunu	16	14.84	237.50	101.50	-	.662
	Ortaokul	14	16.25	227.50			
	mezunu ve ↑						
	Toplam	30					

Tablo 4.30: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Annelerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Anneden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul	16	17.16	274.50			
	mezunu	14	13.61	190.50			
	Ortaokul mezunu ve ↑				85.50	-1.10	.267
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Babadan algılanan psikolojik kontrol	İlkokul	16	16.25	260.00			
	mezunu	14	14.64	205.00			
	Ortaokul mezunu ve ↑				100.00	-.501	.617
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul	16	16.84	269.50			
	mezunu	14	13.96	195.50			
	Ortaokul mezunu ve ↑				90.50	-.897	.370
	Toplam	30					

Tablo 4.31: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Düzen	Ortaokul mezunu ve ↓	9	13.06				
	↓	11	16.18	2			
	Lise mezunu	10	16.95		1.16	.559	-
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		N	S.O.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Hatalara aşırı ilgi	Ortaokul mezunu ve ↓	9	13.83				
	↓	11	14.00	2			
	Lise mezunu	10	18.65		2.00	.368	-
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Davranışla rdan şüphe	Ortaokul mezunu ve	9	12.17	2	2.59	.273	-
	↓	11	15.77				
	Lise mezunu	10	18.20				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel beklentiler	Ortaokul mezunu ve	9	12.06	2	3.15	.206	-
	↓	11	15.23				
	Lise mezunu	10	18.90				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ailesel eleştiri	Ortaokul mezunu ve	9	12.56	2	2.37	.305	-
	↓	11	15.55				
	Lise mezunu	10	18.10				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Kişisel standartlar	Ortaokul mezunu ve	9	12.44	2	2.57	.276	-
	↓	11	15.09				
	Lise mezunu	10	18.70				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Mükemme liyetçilik (toplam skor)	Ortaokul mezunu ve	9	11.83	2	3.93	.140	-
	↓	11	14.68				
	Lise mezunu	10	19.70				
	Üniversite mezunu						
Toplam	30						

Tablo 4.32: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve	9	15.00				
	↓	11	12.95	2			
	Lise mezunu	10	18.75		2.31	.314	-
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul .mezunu ve	9	17.28				
	↓	11	11.82	2			
	Lise mezunu	10	17.95		3.11	.210	-
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamli fark</i>
Ebeveynde n algılanan psikolojik kontrol	Ortaokul mezunu ve	9	14.33				
	↓	11	12.68	2			
	Lise mezunu	10	19.65		3.52	.172	-
	Üniversite mezunu						
Toplam		30					

Tablo 4.33: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Düzen	İlkokul mezunu	10	13.70	2	.680	.712	-
	Ortaokul mezunu	10	16.00				
	Lise mezunu ve ↑	10	16.80				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Hatalara aşırı ilgi	İlkokul mezunu	10	20.65	2	5.34	.069	-
	Ortaokul mezunu	10	12.15				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.70				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Davranışlardan şüphe	İlkokul mezunu	10	13.90	2	.767	.059	-
	Ortaokul mezunu	10	10.15				
	Lise mezunu ve ↑	10	15.45				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ailesel beklentiler	İlkokul mezunu	10	13.45	2	4.40	.110	-
	Ortaokul mezunu	10	19.95				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.10				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Ailesel eleştiri	İlkokul mezunu	10	13.45	2	.878	.645	-
	Ortaokul mezunu	10	16.85				
	Lise mezunu ve ↑	10	16.20				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Kişisel standartlar	İlkokul mezunu	10	17.30	2	.949	.622	-
	Ortaokul mezunu	10	15.60				
	Lise mezunu ve ↑	10	13.60				
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	df	X²	P	Anlamlı fark
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	İlkokul mezunu	10	17.75	2	1.01	.603	-
	Ortaokul mezunu	10	14.70				
	Lise mezunu ve ↑	10	14.05				

Tablo 4.34: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Babalarının Eğitim DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları Puanları Açısından “Kruskal Wallis H”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	13.35	2	7.42	.024*	3
	Ortaokul mezunu	10	9.80				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.35				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	13.15	2	5.61	.061	-
	Ortaokul mezunu	10	12.50				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.85				
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>df</i>	X^2	<i>P</i>	<i>Anlamlı fark</i>
Ebeveynde n algılanan psikolojik kontrol	İlkokul mezunu	10	14.70	2	6.74	.034	3
	Ortaokul mezunu	10	10.85				
	Lise mezunu ve ↑	10	20.95				
	Toplam	30					

*p<0.05

Tablo 4.35: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Orta ve	13	13.42	174.50	83.50	-1.20	.230
	↓	17	17.09	290.50			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Orta ve	13	13.35	173.50	82.50	-1.19	.232
	↓	17	17.15	291.50			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Orta ve	13	12.04	156.50	65.50	-2.02	.057
	↓	17	18.15	308.50			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Orta ve	13	13.65	177.50	86.50	-1.05	.293
	↓	17	16.91	287.50			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Orta ve	13	13.46	175.00	84.00	-1.24	.213
	↓	17	17.06	290.00			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Orta ve	13	14.00	182.00	91.00	-.941	.401
	↓	17	16.65	283.00			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Orta ve	13	12.81	165.50	75.50	-1.46	.143
	↓	17	17.56	298.50			
	İyi ve ↑						
	Toplam	30					

Tablo 4.36: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ailesinin Gelir DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	17.31	225.00	87.00	-.985	.325
	İyi ve ↑	17	14.12	240.00			
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	15.73	204.50	107.50	-.127	.899
	İyi ve ↑	17	15.32	260.50			
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	13	15.15	197.00	106.00	-.189	.850
	İyi ve ↑	17	15.76	268.00			
	Toplam	30					

Tablo 4.37: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Düzen	Orta ve ↓	15	14.77	221.50	101.50	-.460	.645
	İyi ve ↑	15	16.23	243.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Hatalara aşırı ilgi	Orta ve ↓	15	16.47	247.00	98.00	-.605	.545
	İyi ve ↑	15	14.53	218.00			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Davranışlardan şüphe	Orta ve ↓	15	17.30	259.59	85.50	-1.13	.256
	İyi ve ↑	15	13.70	205.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel beklentiler	Orta ve ↓	15	14.10	211.50	91.50	-.933	.351
	İyi ve ↑	15	16.90	253.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Ailesel eleştiri	Orta ve ↓	15	14.37	215.50	95.50	-.721	.471
	İyi ve ↑	15	16.63	249.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Kişisel standartlar	Orta ve ↓	15	15.57	233.50	111.50	-.043	.966
	İyi ve ↑	15	15.43	231.50			
	Toplam	30					
Grup		N	S.O.	S.T.	U	Z	P
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	Orta ve ↓	15	15.00	225.00	105.00	-.312	.755
	İyi ve ↑	15	16.00	240.00			
	Toplam	30					

Tablo 4.38: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ailesinin Gelir DüzeylerineGöre Grupların Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Envanterinin Puanları Açısından “Mann WhitneyU”Testi İle Karşılaştırılması

Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Anneden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.67	205.00	85.00	-1.14	.251
	İyi ve ↑	15	17.33	260.00			
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Babadan algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.50	202.50	82.50	-1.24	.212
	İyi ve ↑	15	17.50	262.50			
	Toplam	30					
Grup		<i>N</i>	<i>S.O.</i>	<i>S.T.</i>	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>P</i>
Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol	Orta ve ↓	15	13.43	201.50	81.50	-1.29	.197
	İyi ve ↑	15	17.57	263.50			
	Toplam	30					

Tablo 4.39: Annesi Yada Babası OKB Tanısı Almış Bireylerin Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol
Düzen	.031
Hatalara aşırı ilgi	.871
Davranışlardan şüphe	.165
Ailesel beklentiler	.383
Ailesel eleştiri	.221
Kişisel standartlar	.240
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.144
	.446
	.175
	.355
	.122
	.520
	.162
	.394

Tablo 4.40: Annesi Ya da Babası OKB Tanısı Almamış Bireylerin Ebeveynden Algılanan Psikolojik Kontrol Ölçeğinin Puanları İle Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Envanterinin Alt Ölçeklerinin Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Ebeveynden algılanan psikolojik kontrol
Düzen	.227 .228
Hatalara aşırı ilgi	.162 .392
Davranışlardan şüphe	.130 .493
Ailesel beklentiler	.046 .808
Ailesel eleştiri	.105 .582
Kişisel standartlar	.212 .261
Mükemmeliyetçilik (toplam skor)	.252 .179

EK 2

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

01. Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek
02. Yaşınız:.....
03. Devam etmekte olduğunuz okulun
Adı:
- Sınıf Seviyesi:
04. Anneniz ; Hayatta () Hayatta değil () Öz () Üvey
05. Babanız; Hayatta () Hayatta değil () Öz () Üvey
06. Kaç kardeşiniz var? :
07. Ailenizin kaçınıcı çocuğusunuz? :
08. Eğer anne ve babanız hayatta ise;
Anne ve babanız Birlikte () Ayrı ()
Cevabınız ayrı ise ne kadar süredir ayrılır? :
09. Annenizin eğitim durumu:
() Okur-yazar değil
() Okur-yazar
() İlkokul mezunu
() Ortaokul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite veya yüksek okul mezunu
10. Babanızın eğitim durumu:
() Okur-yazar değil
() Okur-yazar
() İlkokul mezunu
() Ortaokul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite veya yüksek okul mezunu
11. Gelir düzeyiniz
() Az
() Orta () İyi () Çok İyi

EK 3

FROST ÇOK BOYUTLU MÜKEMMELLİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ					
Aşağıda sizinle ilgili bazı ifadeler yer almaktadır.Lütfen bu ifadeleri dikkatlice okuyun ve sizin için ne kadar geçerli olduğunu size uyan rakamı daire içine alarak belirtiniz.	Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.Anne babamın benim için koyduğu hedef ve beklentiler çok yüksekti.	1	2	3	4	5
2.Plan yapmak benim için çok önemli.	1	2	3	4	5
3.Çocukken işleri eniyi şekilde(mükemmel) yapamadığım için cezalandırılırdım.	1	2	3	4	5
4.Kendim için yüksek standartlar belirlemezsem,ikinci sınıf bir insan olurum.	1	2	3	4	5
5.Anne babam hiçbir zaman hatalarımı anlamaya çalışmadılar.	1	2	3	4	5
6.Yaptığım her şeye tam anlamıyla hakim olmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5
7.Düzenli/ tertipli biriyim.	1	2	3	4	5
8.Planlı,programlı biri olmak için çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
9.Eğer yaptığım işte başarısız olursam,kişi olarak başarısızımdır.	1	2	3	4	5
10.Eğer bir hata yaparsam üzgün olmam gerekir.	1	2	3	4	5
11.Anne babam benim her şeyde en iyi olmamı istediler.	1	2	3	4	5

12. Birçok insana göre,daha yüksek hedeflerim vardır.	1	2	3	4	5
13.Eğer birisi,bir işi benden daha iyi yaparsa,kendimi o işte tamamen başarısız hissedirim.	1	2	3	4	5
14.Kısmen başarısız olmam; tamamen başarısız olmam kadar kötü bir şeydir.	1	2	3	4	5
15.Anne babam için sadece üstün başarı iyi bir sonuçtu.	1	2	3	4	5
16.Çabalarımı bir amaca (hedefe)doğru yöneltmede çok iyiyimdir.	1	2	3	4	5
17.Bir işi çok dikkatli yapsam bile sık sık,o işi çok doğru yapmadığımı hissedirim.	1	2	3	4	5
18.Yaptığım şeylerde ,en iyi olmamakta nefret ederim.	1	2	3	4	5
19.Çok yüksek hedeflerim vardır.	1	2	3	4	5
20.Anne babam benden mükemmel olmamı beklerlerdi.	1	2	3	4	5
21.Eğer bir şeyde hata yaparsam insanlar, beni olduğumdan daha beceriksiz düşüneceklerdir.	1	2	3	4	5
22.Anne babamın beklentilerini karşılayabildiğim duygusunu hiçbir zaman hissetmedim.	1	2	3	4	5
23.Eğer bir şeyi diğer insanlar kadar iyi yapmazsam, bu benim işe yaramaz bir insan olduğum anlamına gelir.	1	2	3	4	5
24.Kendimle karşılaştırdığımda, diğer insanlar daha düşük yaşam koşullarından memnun gibiler.	1	2	3	4	5
25.Yaptığım işlerde her zaman iyi olmazsam insanlar bana saygı duymazlar.	1	2	3	4	5
26.Anne babamın, geleceğim hakkındaki beklentileri daima benimkilerden yüksekti.	1	2	3	4	5
27.Düzenli/tertipli biri olmak için çok çaba sarfederim.	1	2	3	4	5
28.Basit gündelik işleri bile iyi yaptığım konusunda kuşku duyarım.	1	2	3	4	5

29.Düzen ve tertiplilik benim için çok önemlidir.	1	2	3	4	5
30.Günlük işlerimi yaparken,çoğu insana göre,kendimden daha yüksek performans beklerim.	1	2	3	4	5
31.Planlı biriyim.	1	2	3	4	5
32.Yaptığım işte genellikle geri kalırım çünkü tekrar tekrar yaptığıma geri dönerim.	1	2	3	4	5
33.Bir şeyi "tam" yapmak zamanımı alır.	1	2	3	4	5
34.Ne kadar az hata yaparsam insanlar benden o kadar çok hoşlanacaklardır.	1	2	3	4	5
35.Anne babamın standartlarını karşılayabildiğim duygusunu hiçbir zaman hissetmedim.	1	2	3	4	5

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma Profesör Dr. Nihal Ören danışmanlığında Beykent Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Burcu İLERİ ÜNYELİ tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır. Yaklaşık 20dk süren bu çalışmaya katılım, tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ankette sizden ya da çocuğunuzdan kim olduğuna dair herhangi bir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir, elde edilen bilgiler bilimsel yayınlarda kullanılabilir. Araştırma sonucundan sağlıklı bilgiler elde edilmesi için soruların samimi bir şekilde doldurulması ve boş bırakılmaması oldukça önemlidir.

Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak isterseniz Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji bölümünden Burcu İLERİ ÜNYELİ ile iletişime geçebilirsiniz.

Psk.Danışman Burcu İLERİ ÜNYELİ : brc_ileri@hotmail.com

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayınlarda kullanılmasını kabul ediyorum.

Ad Soyad

2015

İmza

ÖZGEÇMİŞ

Burcu İLERİ ÜNYELİ, 1982 yılında Tokat'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Çorum'da tamamladı. 2000-2005 yılları arasında Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde lisans eğitimini tamamladı. 2006 yılında atandığı Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda psikolojik danışman olarak çalışmakta. Evli ve iki çocuk annesidir.